

စီမံ / ဖွံ့ဖြိုး ရှာနယ်

စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့မှ
(၃)လ တစ်ကြိမ် ထုတ်ဝေသည်

စီမံ / ပို့ချခြင်း ဂျာနယ်

အတွဲ-၄၊ အမှတ်(၃)၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်-ဩဂုတ်-စက်တင်ဘာ

uAsm u@		
om , myapawmibaw	plav;	1
aqmify;u@		
ElApufzlpwvufuy nefaom tcsufsm;	a'quw00;armif	2
urQau:	&ñe(armfuefwk)	7
t m&S;wpaumi(om)DrElHmalumiwvuv&ov	xia t miaZmf	10
jynbwwuf&ieDSEHe&mopf	xefoukef	15
b0taxax (5)	ausmfef(ñefSli d)	20
Owip&m Key Performance Indicators (KPIS)	a'quwmsd dfa t;	24
El&yf; t ult nDhcdElH	apmElf (t o labm*aA')	30
t m qDpD;a&ayifpnfru t mrcMkiefm; t m; t ciñ vrrfsm;ay;prfvu&S	oelfri&0	33

YkQWfvr

ruESKZ	-	pDzld
twiftjift qif	-	[efrih
pmrtijicuft r	-	5300070114
xw&0ol	-	0Dd if ñelum;a&;rSokwoeESza&;Xme) A[p&ift iftzU pDelfEb @ma&;0efu Dne/ y&ol
	-	0Dwkefaumf aumrwpfme , y&vkl(r-09744) r*vmaawmiñelU, f&elukrU
t k&	-	
wef&l	-	

ဘာသာပါမော awm i fo haw G

စပါးတစ်တင်း ကိုးထောင်ခင်းဝယ်
ထွန်ရင်းကြပတ်ပျိုးပေါက်လတ်သော်
မပြတ်ဖြန်းပေး မြေဆီလေးနဲ့
မနွေးတက်လာရက်တစ်ရာလျှင်
ပင်မှာထွားဆင့်ရွှေရောင်တင့်လို့
အသင့်ခြောက်ဆယ်ထွက်သင့်တယ်လ
ပျော်ရယ်ကြတဲ့သည်မိုးမှာ

ဆောင်းပျိုးလတ်သော်စပါးပေါ်ပြီး
လယ်ပေါ်ကြပတ်ရေသွင်းလတ်သော်
မပြတ်စိုက်ထား နွေစပါးသည်
ပိုးများမဖျက်ဆေးတွေပက်ကာ
အဆက်ဩဇာကြ၍သာလျှင်
လယ်သာကောင်းရရှစ်ဆယ်ကပင်
ထွက်ရတယ်သည်နွေမှာ

လယ်မြေကကောင်း သည်လိုဆောင်းမှာ
ပဲကောင်းကြကာမြေဆီပါလျှင်
လယ်သာကောင်းရပဲထွက်ကလည်း
ရရနှစ်ဆယ် ဖြစ်ဖို့ဝယ်ကား
ဆေးမယ်စုံကာဖြန်းမှသာလျှင်
ပဲမှာကောင်းရပျော်လိုက်ကြသည်
စိုက်ရလို့သည်ဆောင်းမှာ

လယ်ကမကောင်း ရေကောင်းကောင်းလည်း
တို့လောင်းမရဆောင်းနွေကျလျှင်
စိတ်ကညစ်ချင်ရောင်းလိုက်ရင်ပေါ့
သည်ရင်မချီ အဟုတ်ရှိပါသည်
အတိစပါးဈေး အကျဘေးကြုံ
ပဲဈေးတစ်ခါနှုံးပြန်ပါတော့
တို့မှာရူးရသည်နှစ်စမှာ

မနှစ်ကနှုံး သည်နှစ်ဆုံးတော့
ထပ်နှုံးပါပြန်ထွက်ဖို့ရန်စပါး
နှစ်ပြန်ပြန်စားတဲ့သည်ငမ္ဘားပိုး
ပဲများကိုထိုးဟန် ဘဝကဆိုးပြန်
အမျိုးမှန်ဘဝ ဘယ်တော့ရပါမည်
ဈေးကကျပြန်လက်လျှော့ရန်ကြံဆ
ရောင်းရန်ပသည်လယ်များ

. . . ဘဝတွေခါး . . . ခါးလိုက်တာနော်

သည်ဘဝတွေလှပစေဖို့အရေး
တို့တွေတွေးကာကောက်ရပါသည်
လယ်ယာဆီသို့ရွှေရောင်လွှမ်းဖို့တဲ့

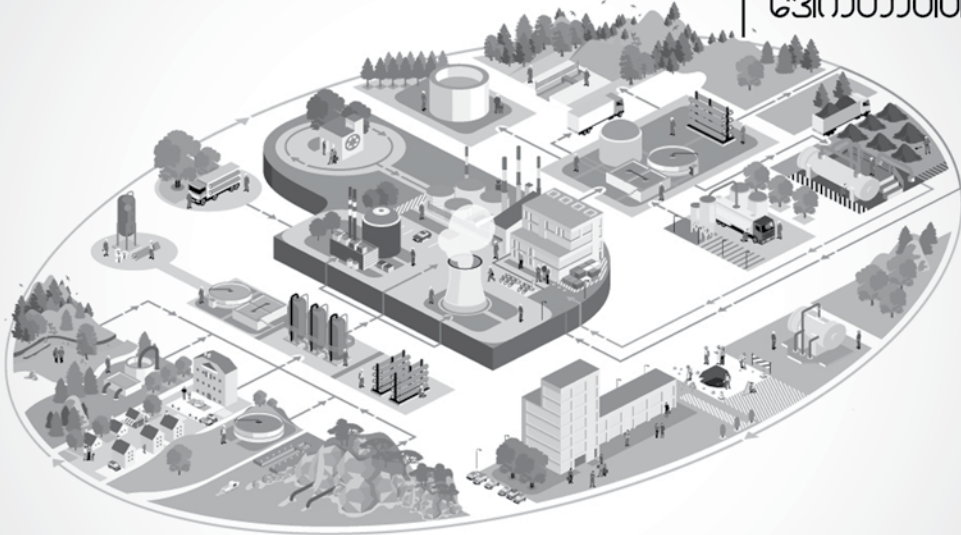
စိုးလေး

FarmerSurvey အမှတ်တရ

နိုင်ငံ၏ စက်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ပြဋ္ဌာန်းသောအချက်များ

Identifying the Nation's Industrial Determinants

ဒေါက်တာဝါဝါမောင်

နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ ပို့ကုန်မြင့်မား တိုးတက်ရေး သည် ထပ်ဆင့်တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုများအား ဖန်တီးပေးနိုင်သည့် စက်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု (Industrial Development) အပေါ် တွင် များစွာ တည်မှီနေပေသည်။ စက်မှုလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုး တက်ရန် အဓိက အချက်နှစ်ချက်ရှိပေသည်။ ၎င်းတို့မှာ- (၁) စက်မှုဆိုင်ရာဆွဲဆောင်မှု (Industrial attractiveness) (၂) ပြိုင်ဆိုင်မှုစွမ်းရည် (Ability to Compete) ပင်ဖြစ်သည်။

စက်မှုဆိုင်ရာ ဆွဲဆောင်မှု (Industrial attractiveness) အတွက် အလားအလာရှိသော စက်မှုလုပ်ငန်း များ (Potential industries) များမှာ အလွန်အရေးပါနေ ပေသည်။ နိုင်ငံတစ်ခုအတွက် အလားအလာရှိသော စက်မှုလုပ်ငန်းများ၊ ဆက်လက်၍ အလားအလာမကောင်း နိုင်သောလုပ်ငန်းများအား ခွဲခြားသိမြင်နိုင်ရေးမှာလည်း အလွန်အရေးပါပါသည်။

နိုင်ငံတစ်ခုအတွက် အလားအလာရှိသောစက်မှု လုပ်ငန်းများကို သတ်မှတ်နိုင်ရန် အောက်ပါ အချက်များ အား ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်မည်ကို တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

လုပ်သားတစ်ယောက်စီအတွက် ထပ်ဆင့်တိုးထုတ်ကုန် မြင့်မားခြင်း (High Value Added per worker)

နိုင်ငံများသည် ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးပုံသဏ္ဌာန်များကို ထပ်ဆင့်တိုးထုတ်လုပ်ခြင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မြင့်တက် လာစေနိုင်သည်။

စက်မှုလုပ်ငန်းအကြား ဆက်နွယ်မှု (Linkage Industries)

လုပ်ငန်းချင်း ဆက်စပ်လျက်ရှိသည့်လုပ်ငန်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် သွင်းအားစုအဖြစ် ဆက်လက် အသုံးပြုသောလုပ်ငန်းများ တိုးတက်လာနိုင် သည်။ ဥပမာ- စတီးလုပ်ငန်းနှင့် ကားထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်း များ ဆက်စပ်လျက်ရှိသည်။

အနာဂတ်ကာလ၏ ယှဉ်ပြိုင်မှု (Future Competitiveness)

အစိုးရသည် ကမ္ဘာ့ ဈေးကွက်တွင် ယခုယှဉ်ပြိုင်နိုင် စွမ်းရှိသော စက်မှုလုပ်ငန်းများအပြင် အလားအလာ ရှိသော ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မည့် စက်မှုလုပ်ငန်းများကိုပါ အား ပေးသင့်ပေသည်။

စက်မှုကဏ္ဍ ဇောက်ချထုတ်လုပ်မှု (Industrial Specialization)

စက်မှုလုပ်ငန်းစုသည် အခြားသော ပြိုင်ဆိုင်သူများ ထက် သာလွန်နေပါက ၎င်းစက်မှုလုပ်ငန်းတွင် ဇောက်ချထုတ်လုပ်ရန် ဆွဲဆောင်မှုရှိနေပေသည်။

ပို့ကုန်အလားအလာ (Export Potential)

မိမိနိုင်ငံ ဇောက်ချထုတ်လုပ်သော ကုန်စည်သည် ပို့ကုန်အောင်မြင်မှု (export success) အတွက် လမ်းကြောင်းပေါ်တွင် ရှိနေ ရမည်။

ပြည်တွင်းဝယ်လိုအားရှုထောင့်

(Prospects for Domestic Demand)

ပြည်တွင်း ဝယ်လိုအားမှတစ်ဆင့် လုပ်ငန်းများသည် တိုးတက်လာစေနိုင်ခြင်းကြောင့် ၎င်းကို အရေးပါ သော ရှုထောင့်တစ်ရပ်မှ ကြည့်မြင်နိုင်သည်။ လုပ်ငန်းစု၏ ထုတ်ကုန်သည် ဝင်ငွေဝယ်လိုအား အလျော့အတင်းများ (Highly income elastic) ရမည်။ ဝင်ငွေဝယ်လိုအား အလျော့

အတင်း များခြင်းဆိုသည်မှာ တိုင်းပြည်ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာလေလေ ၎င်းကုန်စည်၏ ဝယ်လိုအား ပိုမိုမြင့်မားလာရမည်ဖြစ်သည်။

ပြိုင်ဆိုင်မှုစွမ်းရည် (Ability to compete) ကို ဆန်းစစ်နိုင်ရန် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် သတ်မှတ်ထားသော (Identified opportunities) အခွင့်အရေးများကို ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်မှ ရယူနိုင်မှုနှင့် မိမိဇောက်ချ ထုတ်လုပ်ရန် အလားအလာရှိသော လုပ်ငန်းစုကို ခြိမ်းခြောက်လာနိုင်မည့် အချက်အလက်များ (threat) က မည်သည်တို့နည်းဟူသည်ကို တွေးခေါ်ပြီး ၎င်းတို့ကို မည်သို့ ရင်ဆိုင်မည်နည်းဟူသည်ကို ပြင်ဆင်ထားရှိရမည်။ မူဝါဒချမှတ်သူများသည် စက်မှုလုပ်ငန်းစုများ၏ ပြိုင်ဆိုင်မှုအခွင့်သာစေရန် မိမိနိုင်ငံ၏ စွမ်းရည်ကို အသေးစိတ် သတ်မှတ်နားလည်ရပေမည်။

ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်အခြေအနေတွင် ကျဆင်းနေသည့် လုပ်ငန်းစုများ (Sun-set industries) နှင့် တိုးတက်နေသည့် လုပ်ငန်းစုများ (Sun-rise industries) များကို ကောင်းစွာခွဲခြား၍ မိမိနိုင်ငံ၏ အလားအလာ (potential) ကို ကောင်းစွာ သတ်မှတ်နိုင်ရမည် ဖြစ်သည်။ ဤသတ်မှတ်မှုများကို အောက်ပါဇယားအရ စက်မှုစွမ်းဆောင်မှုတွင် ပါဝင်သော အင်အားစုများ (Factors Contributing to Industrial Attractiveness) ကို ရှာဖွေ၍ နိုင်ရမည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ နိုင်ငံ၏ စက်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းသော အချက်များတွင် စက်မှုဆိုင်ရာ ဆွဲဆောင်မှု

နိုင်ငံ၏ စက်မှုစွမ်းအား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်ပါရန် အချက်များ

စက်မှုဆိုင်ရာဆွဲဆောင်မှု (Industrial Attractiveness)

- * လုပ်သားတစ်ဦးအတွက် ထပ်ဆင့်တိုးထုတ်ကုန် ပြင်ပခြင်း (High Value Added per Worker)
- * စက်မှုလုပ်ငန်းများအကြား ဆက်သွယ်မှု (Linkage Industries)
- * အနာဂတ်ကာလယှဉ်ပြိုင်မှု (Future Competitiveness)
- * စက်မှုလုပ်ငန်းကဏ္ဍဇောက်ချလုပ်ကိုင်မှု (Industrial specialization)
- * ပို့ကုန်အလားအလာ (Export Potential)
- * ပြည်တွင်းဝယ်လိုအားရှုထောင့် (Prospects for Domestic Demand)

ပြိုင်ဆိုင်မှုစွမ်းရည် (Nation's Ability to Compete)

- * နိုင်ငံ၏ စက်မှုစွမ်းအားဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်မှု (Nation's Industrial Capabilities Assessment)
- * နိုင်ငံ၏ စက်မှုစွမ်းအား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု (Nation's Industrial Capabilities Development)

နိုင်ငံ၏စက်မှုစွမ်းအား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု (Nation's Industrial Development)

နှင့် ပြိုင်ဆိုင်မှုစွမ်းရည်ရှိရေး၊ ပို့ကုန် ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် ထောက်ပံ့အားပေးနိုင်သည့် အချက်များ၊

စက်မှုစွမ်းဆောင်ရည်တွင် ပါဝင်သော အင်အားစုများ (Factors Contributing to Industrial Attractiveness)

ဈေးကွက်အင်အားစုများ (Market Factors)

- ဈေးကွက်အရွယ်အစား (Market Size)
- အဓိကဦးစီးသည့် လုပ်ငန်းစဉ်အမျိုးအစား၏ အရွယ် (Size of key segment)
- စက်မှုကဏ္ဍတိုးတက်နှုန်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်တိုးတက်မှုနှုန်း (Growth rate per year both total and segments)
- ဈေးကွက်အမျိုးအစား (Diversity of market)
- ဈေးနှုန်းဆောင်ရွက်မှု ပုံသဏ္ဌာန်နှင့် ပြင်ပမှ အင်အားစုများ၏ ပြောင်းလဲထိခိုက်လွယ်မှု (Sensitivity to price, service features, and external factors)
- လည်ပတ်မှု သဘောတရားနှင့် ရာသီ (Cyclicality and seasonality)
- လုပ်ငန်း၏ နိုင်ငံခြား Upstream suppliers များ၏ ဈေးလျှော့နိုင်စွမ်းအား (Bargaining power of foreign upstream suppliers)
- လုပ်ငန်း၏ နိုင်ငံခြား upstream suppliers တို့၏ ဈေးလျှော့နိုင်စွမ်းအား (Bargaining power of foreign downstream suppliers)
- အခြားသက်စပ်နေသော နိုင်ငံခြားလုပ်ငန်းများ၏ ဈေးလျှော့နိုင်စွမ်းအား (Bargaining power of foreign related industries)

ပြိုင်ဆိုင်မှု (Competition)

- ကမ္ဘာ့ပြိုင်ဆိုင်မှု အမျိုးအစားများ (Types of global competitions)
- စုစည်းမှုအတိုင်းအတာ (Degree of concentration).
- အမျိုးအစားနှင့် ပေါင်းစပ်မှု ပြောင်းလဲချက်များ (Changes in type and mix)
- လုပ်ငန်းထဲသို့ ဝင်ရောက်လာမှုနှင့် ထွက်ခွာမှု (Entries and exits)
- နည်းပညာသစ် အစားထိုးမှု (Substitution by new technology)
- ပူးပေါင်းမှု ဒီဂရီနှင့် အမျိုးအစား (Degree and types of integration)

ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စီးပွားရေးအင်အားစုများ (Financial and Economic factors)

- ဆင်တိုးတန်ဖိုး (Added Value)
- နိုင်ငံ၏ပါဝင်နိုင်မှု (ဥပမာ- အလုပ်အကိုင်၊ လုံခြုံရေး) (Nation's Contribution, such as employment, nation's security)
- ကမ္ဘာ့အကျိုးသက်ရောက်မှု (ဥပမာ- လေထုညစ်ညမ်းမှုနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပြဿနာ) (Global impact, such as pollution and environmental concern)
- လုပ်ငန်းအဆင့်ကို တော်ပြသောအင်အားစုများ (ဥပမာ- လုပ်ငန်းကြီးလုပ်ကိုင်မှု အတွေ့အကြုံ) (Leverage factors, such as economies of scale and experience)
- လုပ်ငန်းထဲသို့ ဝင်ရောက်လာရန်နှင့် ထွက်ခွာရန်အဆီးအတားများ (Barrier to entry or exit)
- စွမ်းအားပြည့် အသုံးချမှု (Capacity Utilization)

နည်းပညာအင်အားစု (Technological Factors)

- ရင့်ကျက်မှုနှင့် ပျက်စီးထိခိုက်လွယ်မှု (Maturity and Vitality)
- ရှုပ်ထွေးမှု (Complexity)
- ထုတ်ကုန်ချောမွေ့မှု ခွဲခြားမှု (Differentiation)
- မူပိုင်ခွင့်နှင့် ပုံတူကူးယူခွင့် (Patents and Copyrights)
- ထုတ်လုပ်ရာတွင် လိုအပ်သောဆင့်တက် နည်းပညာ (Manufacturing process technology required)

ပို့ကုန်မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများ အောင်မြင်စေရန် မဟာဗျူဟာများ ချမှတ်ရာတွင် (Pursuing Export Promotion Strategies) ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်၌ နိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေးအောင်မြင်မှု (National economic success) ကို တိုင်းတာနိုင်မှုမှာ ပို့ကုန်ပမာဏ (Export Volume) ပင်ဖြစ်သည်။ ပို့ကုန်မြှင့်တင်ရေး အစီအစဉ် (Export Promotion Programs) များကိုဆောင်ရွက်ရာတွင် အစိုးရက မိမိနိုင်ငံ၏ ထုတ်ကုန်များ ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်တွင် နေရာရယူရေးအတွက် အကူအညီ အထောက်အပံ့များပေးခြင်းသည် အဓိကကျသော အခန်းကဏ္ဍတွင် တည်ရှိနေပေသည်။

ပို့ကုန်များကို တင်ပို့ရာတွင် အစိုးရအနေဖြင့် အစီအစဉ်များကို တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း သွယ်ဝိုက်၍ သော်လည်းကောင်း (Direct and indirect programs) အထောက်အပံ့ ပြုနိုင်ပေသည်။ Direct Program များ သည် ဝယ်လိုအားဘက် (Demand Side) မှ ရပ်တည်လေ့ ရှိသည်။ အမှန်တကယ်တွင် ထိုချဉ်းကပ်မှု နည်းလမ်း နှစ်မျိုးလုံးသည် အပြန်အလှန် အမှီသဟဲ ပြုလေ့ရှိသည်။ ကုမ္ပဏီအဆင့်များတွင်မူ နှစ်မျိုးလုံးသည် တွဲဖက်အသုံးပြုပြီး အပြန်အလှန်လည်း မှီခိုလျက်ရှိသည်။

တိုက်ရိုက်အစီအစဉ် (Direct Program)

တိုက်ရိုက်ပို့ကုန်မြှင့်တင်ရေး အစီအစဉ်များသည် ပို့ကုန်ပြိုင်ဆိုင်မှု ကိုပေါ်ပေါက်စေရန်ရည်ရွယ်၍ တိုင်းတာစေနိုင်သည်။ ဒေသတွင်းကုမ္ပဏီများကို ချောမွေ့စွာ ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်တွင် ပြိုင်ဆိုင်နိုင်စေရန် အကူအညီ ပေးသည့်အစီအစဉ်တို့ ပါဝင်သည်။ ပို့ကုန်တင်ပို့မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ကုမ္ပဏီများ၏ အခြေအနေကို (၅) မျိုး ခွဲခြားနိုင်ပေသည်။

- ◆ **ပို့ကုန်မပို့သောသူများ (Non-exporters)** - ထိုကုမ္ပဏီများသည်လက်ရှိအချိန်၌ ပို့ကုန်လုံးဝတင်ပို့ရန် စိတ်ဝင်စားမှု စဉ်းစားမှုမရှိဘဲ အတွေ့အကြုံလည်း မရှိပေ။
- ◆ **ဆုံးရှုံးမှုကိုရင်ဆိုင်ခဲ့သောပို့ကုန်တင်ပို့သူများ (Failed exporters)** - ဤအမျိုးအစားသည် နိုင်ငံခြားဈေးကွက်တွင် အတွေ့အကြုံအချို့ရှိပြီး ထိုလုပ်ငန်းဆောင်တာတို့ကို ပြုလုပ်တော့မည်မဟုတ်ဟု ဆုံးဖြတ်ထားသော ကုမ္ပဏီများဖြစ်သည်။
- ◆ **ပထမအကြိမ်တင်ပို့သူများ (First-Time Exporters)** - ထိုအမျိုးအစားသည်မကြာမီကာလတွင်တင်ပို့ရန် ဆုံးဖြတ်သူများဖြစ်သည်။
- ◆ **တိုးချဲ့ရန်စဉ်းစားနေသောတင်ပို့သူများ (Expanding Exporters)** - အဆိုပါ အမျိုးအစားတွင် ဈေးကွက်တစ်ခု (သို့) တစ်ခုထက်ပိုသော ဈေးကွက်တွင် ၎င်းတို့၏ ပို့ကုန်များကို ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်ရန် စီစဉ်နေသူများ ဖြစ်သည်။
- ◆ **ဆက်လက်တင်ပို့မည့်တင်ပို့သူများ (Continuing Exporters)** - အဆိုပါ အမျိုးအစားတွင် အဓိကပြောင်းလဲမှုများ မရှိသော်လည်း လက်ရှိပို့ကုန်နှင့် ပတ်သက်သော ဆောင်ရွက်မှုများကို ပိုမိုအဆင်ပြေသည့်အနေအထားသို့ရောက်ရှိလိုသူများဖြစ်သည်။
ထို့ကြောင့် ဆက်လက်၍ စဉ်းစားရန်မှာ မည်သို့သော လုပ်ငန်းအမျိုးအစားသည် ပို့ကုန်ကို လှုံ့ဆော်မှုနှင့် တိုးမြှင့်မှုတို့အတွက် ထားရှိသင့်သနည်း။ (What types of firms should be targeted for export stimulation and promotion?)

အစိုးရအနေဖြင့် ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုရာတွင် -

- * ပို့ကုန်မပို့သောသူများ (Non-exporters) များကို First-Time exporting ဖြစ်စေရန် ပြိုင်ဆိုင်မှုအားကောင်းသည်ထုတ်ကုန်များဖြင့် အားပေးသင့်သည်။
- * ပထမအကြိမ်တင်ပို့သူများ (First-Time exporters) များကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဈေးကွက် ရှာဖွေခြင်း (International marketing) တွင် တွေ့ကြုံရသော အခက်အခဲများကို ကူညီဖြေရှင်းပေးသင့်သည်။
- * ဆုံးရှုံးမှုကို ရင်ဆိုင်ခဲ့သော ပို့ကုန်တင်ပို့သူများ (Failed exporters) များကို အတွေးအခေါ် သစ်များဖြင့် မြှင့်တင်၍ နောက်တစ်ကြိမ်တင်ပို့ရာတွင် အောင်မြင်အောင် မြှင့်တင်ပေးသင့်ပါသည်။
- * ဆက်လက်တင်ပို့မည့်တင်ပို့သူများ (Continuing exporters) များကိုလည်း ၎င်းတို့၏ လုပ်ဆောင်ချက်များကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် ကြိုးစားထောက်ပံ့သင့်ပါသည်။

ဆက်လက်စဉ်းစားရန်မှာ လုပ်ငန်းများ၏တစ်စုံတစ်ရာသော လိုအပ်ချက်များကို အသင့်တော် ဆုံး ဖြစ်စေရန် မည်သို့သောအစီအစဉ်များ ချမှတ်သင့်သနည်း။ (What types of programs would be most appropriate to reach and serve the particular needs of firms?) ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဥပမာအားဖြင့် ပို့ကုန်မပို့သောလုပ်ငန်းများ (Non-exporting firms) များသည်စိတ်ဓာတ်ကိုလှုံ့ဆော်ပေးသည့် အသိဉာဏ်မြှင့်တင်ပေးသည့်အစီအစဉ် (Motivational programs) များ ပြုလုပ်ပေးသင့်သည်။ ဤကဲ့သို့သောအစီအစဉ်များကို ပို့ကုန်တင်ပို့အောင်မြင်ခဲ့ဖူးသော တင်ပို့သူများ၏ သမိုင်းကြောင်းဖြင့် သတင်းအချက်အလက်များထောက်ပံ့ ပေးခြင်း (Providing information) များဖြင့် အသိဉာဏ် ပွင့်အောင် လမ်းဖွင့်ပေးရမည်။

First-Time exporters များအနေဖြင့် မည်သို့တင်ပို့ရမည်၊ မည်သည့်နိုင်ငံတင်ပို့ရမည် ပိုမို တိကျများပြားသော သတင်းအချက်အလက် (extensive information) များ လိုအပ်ပေသည်။ Expanding exporters များသည် အရောင်းမြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ကိုယ်စား

လှယ်လုပ်ငန်းများလိုအပ်ခြင်း၊ ပို့ကုန်ကန်ထရိုက် (Export Contracts) များ အောင်မြင်စွာ ပြုလုပ်နိုင်ရန် လိုအပ်ပေသည်။ နောက်ဆုံးတွင် Continuing Exporters များကို နိုင်ငံတကာမှ သိရှိလာစေရန် ကြော်ငြာခြင်း ထိုထုတ်ကုန်များကို နိုင်ငံခြားတွင် ကုန်စည်ပြပွဲများတွင် ခင်းကျင်းပြသခြင်း၊ နိုင်ငံခြားမှ တိုက်ရိုက် ဝယ်ယူသူများဖြင့် တွေ့စေခြင်း စသဖြင့် တိုက်ရိုက်ပံ့ပိုးနိုင်ပေသည်။

သွယ်ဝိုက်အစီအစဉ် (Indirect Program)

သွယ်ဝိုက်အစီအစဉ်တွင် ပို့ကုန်တင်ပို့သူများ၏ ပြိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ဆောင်ရွက်မှုများကောင်းမွန်စေရေး အစီအစဉ်နှင့်သက်ဆိုင်သည်။ ထိုအစီအစဉ်များတွင် ထုတ်လုပ်မှု (productivity)၊ သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှု (Research & Development)၊ နည်းပညာ နှင့် တီထွင်မှု (technology and innovation)၊ လူစွမ်းအားစီမံကိန်း (Manpower Planning)၊ ဒေသနှင့် ကဏ္ဍဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု (Regional and sectoral development) နှင့် အခွန်နှင့် ရင်းနှီးမှုဆိုင်ရာ မက်လုံးပေးမှုမူဝါဒ (tax and investment incentive policies) တို့ကို လုပ်ငန်းစဉ် (Industry) နှင့် လုပ်ငန်းအဆင့် (Firm level) များတွင် ချောမွေ့အောင်ဖန်တီးမှုများ လိုအပ်သည်။

သို့ရာတွင် စွမ်းဆောင်ရည်ပြည့်ဝ၍ Export Promotion ပြုလုပ်ရာတွင် အောက်ပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှုများကို ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့မှာ-

ပို့ကုန်မြှင့်တင်ရေးနှင့် သွင်းကုန်စိမ့်ဝင်ပြန့်နှံ့ရေးအကြား ဆက်နွယ်မှု (Linkage promotion and import penetration)

ပို့ကုန်မြှင့်တင်ရေးအတွက် ပို့ကုန်တင်ပို့သူများကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဈေးကွက်တွင် အပြိုင် အဆိုင်တင်ပို့နိုင်ရန် အကူအညီပြုရာတွင် အစိုးရသည် လိုအပ်သောသွင်းကုန်များကို သွင်းကုန်ခွန်များ ကောက်ခံခြင်း၊ သွယ်ဝိုက်ခွန်များကောက်ခံခြင်းမပြုဘဲ အားပေးမှု ပြုရမည်။ သို့မဟုတ်ပါက ပို့ကုန်တင်ပို့သူများအနေဖြင့် အခြားနိုင်ငံများနှင့်နှိုင်းယှဉ်လျှင် အကျိုးဆုတ်ယုတ်မှုများ ဖြစ်ပေးစေနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် အများအားဖြင့် အစိုးရများသည် အကာအကွယ်ပေးမှုကို ဖယ်ရှားရန် နှေးကွေးမှုရှိသည်။

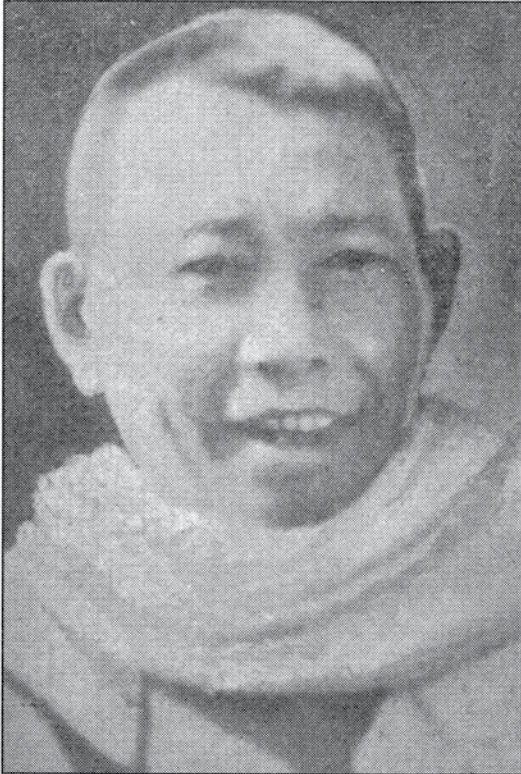
ပို့ကုန်ခွဲခြားထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဇောက်ချထုတ်လုပ်မှုတို့အကြား ဆက်နွယ်မှု (Export diversification and specialization)

ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံအများအပြားတွင် ပို့ကုန်မြှင့်တင်ရေး မူဝါဒများ၌ နိုင်ငံများသည် ထုတ်ကုန် ခွဲခြား ထုတ်လုပ်ခြင်း (diversification) နှင့် ပို့ကုန်များဇောက်ချထုတ်လုပ်ခြင်း (specialization) ကြားတွင် ဘက်ညီမျှတမှု ရှိရန်လိုအပ်သည်။ အခြားတစ်ဘက်တွင်မူ ပို့ကုန်များ ဇောက်ချထုတ်လုပ်ခြင်း (specialization) သည် ကောင်းမွန်သော်လည်း တစ်နေ့တစ်ချိန်တွင် တခြားသော တိုးတက်ထုတ်လုပ်လာသည့်နိုင်ငံများကြောင့် မိမိကုန်စည်အပေါ်တွင် ဝယ်လိုအားလျော့နည်းခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပေသည်။ ဥပမာ-ဆန်တင်သွင်းရသည့် နိုင်ငံများသည်လည်း ဆန်စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်လာနိုင်ခြင်း၊ ပဲတင်သွင်းရသည့်နိုင်ငံများသည်လည်း စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်လာနိုင်ခြင်း၊ လျှပ်စစ်ပစ္စည်းများအား နိုင်ငံအနှံ့အပြားတွင် ထုတ်လုပ်လာနိုင်ခြင်းတို့ ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။ ထိုအခါ မိမိစက်မှုလုပ်ငန်း၌ အခြားလုပ်ငန်း၏ ပြောင်းရွှေ့ထုတ်လုပ်ရန် ခွဲခြားထုတ်လုပ်မှုများ (Diversification) မရှိပါက ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်တွင် ဝေစု (World market share) ပျောက်သွားနိုင်ပေသည်။

ကမ္ဘာမကျေ

ရဲညွန့် (မော်ကွန်းတိုက်)

ဗိုလ်အောင်မိုးသိန်း ဆရာတင်

ကျောင်းများတွင် ငယ်စဉ်က မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်စေရေးအတွက် နိုင်ငံတော်သီချင်းကို နေ့စဉ်သီဆိုခဲ့ရပါသည်။ အားကစားပြိုင်ပွဲများတွင် အနိုင် ရ၍ နိုင်ငံတော် သီချင်းထုတ်လွှင့်စဉ် အချိန်တိုင်းတွင် လည်း ကြက်သီးမွေးညှင်းထပြီး မျက်ရည်ကျလောက် အောင် ပီတိဖြစ်ခဲ့မိပါသည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်အိုလံပစ် အား ကစားပြိုင်ပွဲတွင်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတော်သီချင်း (ကမ္ဘာ မကျေ)အား ဒုတိယအဖွဲ့အစည်း အကောင်းဆုံးသီချင်းအဖြစ် ရွေးချယ်သတ်မှတ်ခံခဲ့ရပါသည်။ သို့သော် ရုပ်ရှင်ရုံများ တွင် လူအချို့သည် နိုင်ငံတော်သီချင်းသံကြားလျှင် မတ် တတ်ရပ်ပြီး အရိုအသေပြု ဦးညွှတ်ရကောင်းမှန်း မသိ အောင် ဖြစ်နေသည်ကို မြင်တွေ့ရပါ၍ များစွာစိတ်မ ကောင်းဖြစ်မိပါသဖြင့် နိုင်ငံတော်သီချင်းဖြစ်ပေါ်လာပုံ ကို မှတ်တမ်းများအရ တင်ပြလိုက်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးရခါနီးအချိန် ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၁၈) ရက်နေ့တွင် ဥက္ကဋ္ဌ သခင်နုနှင့် ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းတို့ပါဝင်၍ မြန်မာနိုင်ငံတော် တိုင်းပြည်ပြု လွှတ်တော် ဆဌမအကြိမ်အစည်းအဝေးမှ နိုင်ငံတော် အလံ၊ နိုင်ငံတော်သီချင်း၊ နိုင်ငံတော်တံဆိပ်များအတွက် စဉ်းစားထောက်ခံရေးကော်မတီ ခန့်ထားရေးအတွက် အောက်ပါလွှတ်တော်အမတ်များပါဝင်သည့် အဖွဲ့အား ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

၁။ ဦးဘချို(သဘာပတိ)	၆။ ဒေါ်ခင်လှ
၂။ ဦးအောင်ဇံဝေ	၇။ ဆရာလှမင်း
၃။ ဗိုလ်မှူးအောင်	၈။ မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီး
၄။ မွန်ထွန်းရင်	၉။ ဒုဝါဇော်လွင်
၅။ ဗိုလ်အောင်ကြီး	၁၀။ ဦးဝမ်ကိုဟန်

သဘာပတိအဖြစ် တူရိယာဂီတပညာရှင်များ အားထားရာတူရိယာပညာ၏ ဖခင်ဟုခေါ်လောက်သော ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီး ဦးဘချိုအားထားရှိရန် ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းက အကြံပြုခဲ့ပါသည်။ လွှတ်တော်ဆုံးဖြတ် ချက်အရ အထက်ပါကော်မတီတွင် လွှတ်တော်အမတ် မဟုတ်သော လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်သည့်ပညာရှင်များဖြစ် သည့် ပန်းချီဆရာဦးငွေကိုင်နှင့် ဦးအုန်းလွင်၊ ဂီတဘက် ဆိုင်ရာ ဦးဘသန်းနှင့် ဒဂုန်ဆရာတင်၊ အသံလွှင့်ဌာနခွဲ ဆိုင်ရာ ဦးခင်ဇော်နှင့် ဦးထင်ဖတ်တို့ (၆)ဦးကို အဖွဲ့ဝင် များအဖြစ် ထပ်မံဖြည့်စွက်ခဲ့ပါသည်။ တိုင်းပြည်ပြုလွှတ် တော်ဒုတိယအတွင်းဝန်ဦးစိန်၊ လက်ထောက်အတွင်းဝန် ဦးဘသောင်းတို့ကအတွင်းရေးမှူးများအဖြစ် ဆောင်ရွက် ခဲ့ကြပါသည်။ ဦးဘချိုနှင့် မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီးတို့ကျဆုံး သောအချိန်တွင် သခင်တင်နှင့် မိုးမိတ်စော်ဘွားကြီးအား ပြောင်းလဲခန့်အပ်ခဲ့ပါသည်။

နိုင်ငံတော်အလံ၊ သီချင်းနှင့် တံဆိပ်ကော်မတီ သည် အစည်းအဝေး(၈)ကြိမ်၊ ဆပ်ကော်မတီ အစည်း အဝေး(၄)ကြိမ်ကျင်းပခဲ့ပြီး ကော်မတီမှ ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ် ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

- (က) တိုင်းရင်းသားအားလုံးတို့လက်ခံနိုင်သည့် နိုင်ငံတော် သီချင်းဖြစ်ရန်။
- (ခ) တိုင်းရင်းသားအားလုံးတို့၏ စိတ်ဓာတ်ကို ထူးခြားစွာ

တက်ကြွစေနိုင်မည့် စကားသားနှင့် အသံအသွားအလာ ဖြစ်ရန်။

- (ဂ) ကာလပေါ်သီချင်းများနှင့် ကွဲပြားခြားနားသည့် သီချင်း ဖြစ်စေရန်။
- (ဃ) ၎င်းသီချင်းများမှာ တစ်မိနစ်ခွဲနှင့် နှစ်မိနစ်အတွင်း ပြီးဆုံးစေရန်။

ထို့အပြင် သီချင်းစာသားများ ရှာဖွေရာတွင် အောက်ပါအချက်တို့လည်း ပါရှိရန် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ် ပေးပါသည်။

- (၁) ဤနိုင်ငံသည် ငါတို့ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံဖြစ်သည်။
- (၂) ဤနိုင်ငံသည် ငါတို့၏ဇာတိ၊ ငါတို့၏အိုးအိမ်၊ ခြံမြေတည်ရာငါတို့၏ ခေါင်းချရာအရပ်။
- (၃) ဤနိုင်ငံကို ငါတို့ချစ်ခင် လေးမြတ်သည်။
- (၄) လက်ရုံး(ရာထောင်)နှလုံး(ရာထောင်)သုံး၍ အသက်စွန့်ကာ ကာကွယ်မည်။
- (၅) ဤနိုင်ငံ၏ ဂုဏ်ကျက်သရေ ဘုန်းတန်ခိုးတေဇာ (အာဏာ)ကို နေဝန်းကဲ့သို့ ထွန်း(လင်း) တောက်(ပ) အောင်စွမ်းဆောင်မည်။
- (၆) ငါတို့တိုင်းရင်းသား တစ်စည်းတစ်လုံးတည်း ဖြစ်သည်။
- (၇) နိုင်ငံတော်အမြဲတည်တံ့အောင်စွမ်းဆောင်မည်။

နိုင်ငံတော်သီချင်းမှာ အထက်ဖော်ပြပါ စည်း ကမ်းချက်များနှင့် ညီညွတ်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် ပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် မလွယ်ကူကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ တူရိယာဂီတအဖွဲ့ချုပ် ကိုယ်စား လှယ်များဖြစ်သည့် ဦးဘသန်းနှင့် ဒဂုန်ဆရာတင် အဖွဲ့ဝင် များက ရေးသားတင်ပြသောသီချင်း (၁၂)ပုဒ်အား စစ်ဆေး စိစစ်ပါသည်။ သို့သော် ကျေနပ်ဖွယ်မရရှိသေးသဖြင့် ပိုမို ကောင်းမွန်သော သီချင်းရရှိစေရန် မြန်မာနိုင်ငံ တူရိယာ ဂီတအဖွဲ့ချုပ်ကြီးအား ရေးသားသီကုံး၍ ကြီးကြပ်ပြင်ဆင် ပေးရန် ဖိတ်ကြားခဲ့ပါသည်။

သဘာပတိက နိုင်ငံတော်သီချင်းအတွက် ထိုစဉ် က အမျိုးသားသီချင်းအဖြစ် သုံးစွဲလျက်ရှိသော တို့ဗမာ အစည်းအရုံးသီချင်း၏ သံစဉ်အသွားအလာကို လူများ

ကြိုက်နှစ်သက်သုံးစွဲနေသောကြောင့် ထိုသီချင်း၏သံစဉ် အသွားအလာကိုယူ၍ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတော်သဘော နှင့်ဆီလျော်သော စာသားများကို ထည့်သွင်းသင့်ကြောင်း ပြောဆိုရာ ကော်မတီမှ သင့်လျော်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့ သည်။ ထို့နောက် စာသားများရှာဖွေရန် ဦးခင်ဇော်နှင့် တူရိယာဂီတအဖွဲ့ချုပ်ကိုယ်စား ဒဂုန်ဆရာတင်တို့အား ကော်မတီက တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၁၅) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော လွှတ်တော်အစည်းအဝေး၌ အောက်ဖော်ပြ ပါနိုင်ငံတော်သီချင်းနှင့် စာသားအပြည့်အစုံကို ဆရာတင် က တင်ပြပါသည်။ ယင်းသီချင်းကို တူရိယာနှင့် သီဆို တီးမှုတ်ပြနိုင်ရန်အတွက် လွှတ်တော်အစည်းအဝေးကို တစ်လွှတ်တော်လုံး ကော်မတီအစည်းအဝေးအဖြစ် ပြောင်းလဲကျင်းပပါသည်။ ဝန်ကြီးချုပ်နှင့်တကွ ကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်အားလုံးက နားထောင်လက်ခံခဲ့ပါသည်။

သီချင်းစာသားမှာ-

အမျိုးသားရေး၊ ကြိုးပမ်းစို့လေ၊ ခို့ပြေ - ဟေ့ - ခို့မြေ။ အရှေ့ကနေဝန်းထွန်းသစ်စပုံသို့၊ ခို့ဆောင်သမျှ အောင်ရမည်မှာမလွဲပေ။ ခို့ပြေ၊ ဟေ့ - ခို့မြေ။ ခို့ပြည် ထောင်စုပေ။ ခို့တစ်တွေရဲ့ပြေ၊ ခို့တစ်တွေရဲ့မြေ၊ တိုင်းရင်း သားအမွေ။

(ကမ္ဘာမကျေ၊ မြန်မာပြည်၊ ခို့ဘိုးဘွားအမွေစစ်မှီ ချစ်မြတ်နိုးပေ)။

ဒါခို့မြေ၊ ဒါခို့ပြေ၊ ခို့ကိုယ်ပိုင်မြေ။ ခို့ဘိုးဘွားအမွေ စစ်မှီ ချစ်မြတ်နိုးပေ။ ခို့ပြေ၊ ခို့မြေ၊ အကျိုးကို ကာကွယ် သည်ပိုးမလေ၊ ခို့ပြည်ထောင်စုအမွေ။ အဘိုးတန် - ဤ မြေ၊ ခို့တာဝန်ပေ။

၁၉၄၇ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၂၂) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသည့် မြန်မာနိုင်ငံတော် တိုင်းပြည်ပြု လွှတ်တော် တတိယညီလာခံ၏ ဆဌမအကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေး တွင် သခင်တင်တင် သွင်းထားသည့် သီချင်းသွားကို ဦးခင်မောင်ကလေး (မန္တလေးမြို့၊ မအနောက်တောင်ပိုင်း) က မြန်မာနိုင်ငံ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ ရည်ရွယ် ချက်နှင့် ကိုက်ညီရန်၊ တရားမျှတခြင်း၊ လွတ်လပ်ခြင်း၊ ညီမျှခြင်းများ ပါဝင်ပြီး တစ်ဦးတစ်ယောက် လွတ်လပ်ခြင်း

သည် ကျန်လူပေါင်းများစွာ မလွတ်လပ်ခြင်းမျိုးမဖြစ်စေပဲ အများသူငါ ငြိမ်းချမ်း၍ သာတူညီမျှအခွင့်အရေး ရရှိရ မည်ဆိုသော အဓိပ္ပါယ်စာသားများပါအောင် ပြင်ဆင်ချက် တင်သွင်းပြီး ဦးခင်မောင်ကလေးနှင့် ဦးတင် (မြန်အောင်) တို့က အောက်ပါအတိုင်း နိုင်ငံတော်သီချင်းအား သီဆိုပြ ၍ ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များမှ နားဆင်ပြီး လက်ခံအတည်ပြုခဲ့သည်။

နိုင်ငံတော်သီချင်းမှာ-

တရားမျှတ၊ လွတ်လပ်ခြင်းနဲ့ မသွေ၊ ခို့ပြေ၊ ခို့မြေ၊ များလှပသိမ်း၊ ငြိမ်းချမ်းစေဖို့ ခွင့်တူညီမျှ၊ ဝါဒ ဖြူစင်တဲ့ပြေ၊ ခို့ပြေ၊ ခို့မြေ၊ ပြည်ထောင်စုအမွေ အမြဲ တည်တံ့စေ၊ အဓိဋ္ဌာန်ပြုပေ၊ ထိန်းသိမ်းစို့လေ။

(ကမ္ဘာမကျေ၊ ဗမာပြေ၊ ခို့ဘိုးဘွားအမွေစစ်မှီ၊ ချစ်မြတ်နိုးပေ)။

ပြည်ထောင်စုကို အသက်ပေးလို့ ခို့ကာကွယ် မလေ၊ ဒါခို့ပြေ၊ ဒါခို့မြေ၊ ခို့ပိုင်နက်မြေ၊ ခို့ပြေ၊ ခို့မြေ၊ အကျိုးကို ညီညာစွာ၊ ခို့တစ်တွေ၊ ထမ်းဆောင်ပါစို့လေ၊ ခို့တာဝန်ပေ၊ အဘိုးတန်မြေ။

၁၉၄၇ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၂၂) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော မြန်မာနိုင်ငံတော် တိုင်းပြည်ပြု လွှတ်တော် တတိယညီလာခံဆဌမအကြိမ် အစည်းအဝေးတွင် နိုင်ငံ တော်သီချင်းအား လွှတ်တော်မှ သဘောတူ အတည်ပြုခဲ့ သည်။ နိုင်ငံတော်သီချင်း ပေါ်ပေါက်လာပုံမှာ လွယ်ကူစွာ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ နိုင်ငံခေါင်းဆောင်ကြီးများ၊ အသိပညာ အတတ်ပညာရှင်များ စုပေါင်းရေးသားခဲ့ပြီး လွှတ်တော်အဆင့်ဆင့်တွင် တင်ပြကာ အတည်ပြုဆောင် ရွက်ခဲ့ရာမှပေါ်ပေါက်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကမ္ဘာမကျေ သမျှကာလပတ်လုံး ကျွန်တော်တို့တိုင်းရင်းသားညီအစ်ကို များ ဤမြေတွင် အခွန်ရှည်စွာ လက်တွဲနေထိုင်ရမည့် ပြည်ထောင်စုအမွေ ဖြစ်ကြောင်း စိတ်တွင်းစွဲမြဲဖို့ လိုအပ် လှပေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသားများ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ရှင် သန်နိုးကြွစေရန်နှင့် နိုင်ငံတော်သီချင်းကို တန်ဖိုးထား လေးစားစေရန် ရည်ရွယ်၍ တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

အာရှကျားတစ်ကောင် (သို့) ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံ အကြောင်း တိုးတက်ရသလဲ |ထင်အောင်ဇော်|

ထိုင်ဝမ်သည် အရှေ့အာရှ၏ (စီးပွားရေး) ကျားလေးကောင်အနက် ကျားတစ်ကောင် ဖြစ်ပြီး စီးပွားရေးပညာရှင်များအပေါ် များစွာလွှမ်းမိုးခဲ့သည်။ ၁၉၇၈ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးမူဝါဒ အပြောင်းအလဲများသည် ထိုင်ဝမ်၏ အတွေ့အကြုံများကို အခြေခံခဲ့သည်။ လူဦးရေ ၂၃ ဒသမ ၅၅ သန်းရှိသော ထိုင်ဝမ်သည် ၁၄၀၀ စတုရန်းမိုင် သာရှိသော ကမ်းလွန်ကျွန်းတစ်ကျွန်းဖြစ်ပြီး တောင်တန်းထူထပ်ပေါများသောနိုင်ငံ ဖြစ်သည်။

၁၉၆၀ မှ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်အထိ ဆယ်စုနှစ်လေးခုကာလတွင်း ထိုင်ဝမ်စီးပွားရေးမှာ နှစ်စဉ် ၇ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ပုံမှန်တိုးတက်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၇ ခုနှစ်အထိတိုးတက်မှုကို ထိန်းထားနိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၂ မှ ၂၀၁၇ ခုနှစ်အထိ ပျမ်းမျှတိုးတက်မှုနှုန်း ၆ ဒသမ ၈၇ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ရှိနေသည်။ ထိုင်ဝမ်ရှိ တစ်ဦးချင်း ပျမ်းမျှဝင်ငွေမှာ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ၂၂၅၄၀ ဒေါ်လာ (၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ Purchasing Power Parity (PPP) အရ ၄၇၈၀၀ ဒေါ်လာ) ရှိနေပြီး ကာလကြာရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေသည်မှာ ထူးခြားလှသည်။ ထိုင်ဝမ်

၏ မျှော်မှန်းသက်တမ်းမှာ ၈၀ နှစ်ရှိပြီး ၅ နှစ်အောက် ကလေးသေဆုံးမှုမှာ ၁၀၀၀ လျှင် ၄ ဦးသာ ရှိသည်။ အလုံးစုံဆင်းရဲနွမ်းပါးသူမရှိ။ အလုပ်လက်မဲ့ မရှိသလောက်နည်းပါးပြီး စီးပွားရေး မညီမျှမှုလည်း မရှိသလောက်နည်းပါးသည်။

ထိပ်ဆုံးရောက်လာသော စီးပွားရေးအခြေအနေတွင် ကြုံတွေ့ရလေ့ရှိသော ထုံးစံအတိုင်း အခက်အခဲများကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ ဈေးသက်သာသော လုပ်သားပေါများရာ ပြည်မကြီးသို့ အခြေခံကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများ ပြောင်းရွှေ့သွားခြင်း၊ အခြေခံစက်မှုလုပ်ငန်းများတွင် အခြားသောဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ၏ အပြိုင်အဆိုင်များလာမှုကြောင့် နည်းပညာမြှင့်ထုတ်ကုန်များ ထုတ်လုပ်ဖြစ်အောင် ဈေးကွက်ဖိအားဖြင့် တွန်းပို့ခံရခြင်း၊ လက်အောက်ခံပြည်နယ်တစ်ခုအဖြစ် သဘောထားသော တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၏ သွယ်ဝိုက်ခြိမ်းခြောက်မှုများကြောင့် မတည်ငြိမ်သော နိုင်ငံရေးအနာဂတ်မျိုး ကြုံတွေ့ရခြင်းများ ရှိခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အိမ်နီးချင်း နိုင်ငံများထက် ပွင့်လင်းမြင်သာသော၊ အဂတိလိုက်စားမှုနည်းပါးသော၊

အပြိုင်အဆိုင်များသလောက် အကျိုးအမြတ်များသော ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံရေးကို ကျင့်သုံးပြီး ထိုအခြေအနေနှင့် နေသားကျအောင် ပြောင်းလဲနိုင်ခဲ့သည်။

အောင်မြင်ရခြင်းအကြောင်းရင်းများ

ထိုင်ဝမ်အောင်မြင်ရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းများစွာရှိသည့်အနက် ပညာရေးကို အဓိကထားခြင်း၊ အခြေခံအဆောက်အအုံ (ဆက်သွယ်ရေး၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးစသည်)များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမြင့်မားအောင် ပြုလုပ်ခြင်း၊ မြေယာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို စနစ်တကျနှင့် စောစီးစွာ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ ငွေကြေးစုဆောင်းမှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှုန်း မြင့်မားခြင်း၊ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုနှင့် ဂျပန်တို့မှ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဆိုင်ရာ အတွေးအခေါ်များ ရောက်ရှိလာခြင်း၊ အစိုးရ၏ စက်မှုကဏ္ဍ ဖော်ဆောင်ရေးဗျူဟာ ထိရောက်မှုရှိခြင်း၊ တီထွင်ဖန်တီးလိုစိတ်ကို လွတ်လပ်သောဈေးကွက်တွင် လွတ်လပ်စွာ အသုံးပြုခွင့်ပေးခြင်း၊ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်များဆီက ကမ္ဘာစီးပွားရေးဈေးကွက် ကျယ်ပြန့်လာချိန်တွင် ပို့ကုန်အဓိကထားသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာကို ဆောင်ရွက်စွာ ကျင့်သုံးခြင်း၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ တိုက်ရိုက်အကူအညီရရှိပြီး ထိုအကူအညီကို မဖြုန်းတီးဘဲ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွင် အသုံးပြုခြင်း၊ ထိုင်ဝမ်လုပ်သားထုတွင် ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် အပြုသဘောဆောင်သော သဘောထားများရှိခြင်း၊ စွန့်ဦးတီထွင်ပြုလုပ်လေ့ရှိခြင်း၊ နိုင်ငံရေးတွင် ပိတ်ပင်ခံရသဖြင့် စီးပွားရေးတွင် စွန့်ဦးတီထွင်မှုကို ပိုမိုအလေးထား ဆောင်ရွက်ကြခြင်း စသည်တို့မှာ အဓိကအကြောင်းရင်းများ ဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် အထက်ပါအကြောင်းရင်းများအနက် တစ်ချက် (သို့) နှစ်ချက်တည်းကြောင့် ကွက်၍ အောင်မြင်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ အားလုံးဆက်နွှယ်ပတ်သက်ပြီး တစ်ချိန်တည်းမှာပင် အချက်အားလုံး တိုက်ဆိုင် အောင်မြင်နေသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

ပညာရေးကို အဓိကထားခြင်း

တရုတ်သမိုင်းဝင် ယဉ်ကျေးမှုနှင့်အညီ ၁၉၅၀ ခုနှစ်မှ စ၍ ထိုင်ဝမ်တွင် (၆) နှစ်ခန့် ပညာသင်ကြားမှုမှာ

မသင်မနေရ ဖြစ်သည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် ၆ နှစ်မှ ၁၁ နှစ် ကြားရှိမိန်းကလေးများ ကျောင်းအပ်နှံမှုမှာ ၉ ရာခိုင်နှုန်း ကျော်ရှိခဲ့သည်။ အမျိုးသမီးများ၏ ပညာရေးကို အလေးထားဆောင်ရွက်သည့်အချက်မှာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွင် အရေးအပါဆုံး အချက်တစ်ချက် ဖြစ်ခဲ့သည်။

၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင် မသင်မနေရ ပညာရေးကာလ ကို (၉) နှစ်အထိ တိုးမြှင့် သတ်မှတ်ခဲ့ပြီး ယနေ့ခေတ်တွင် မသင်မနေရ ပညာရေးကာလ ၉ နှစ်မှာ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတိုင်းတွင် သတ်မှတ်ထားပြီးဖြစ်၍ ၁၂ နှစ်အထိ တိုးမြှင့်သတ်မှတ်ရန် စဉ်းစားနေသည်။ ကလေးများသည် သီးတင်းပတ်တစ်ပတ်လျှင် ၅ ရက်နှင့် တစ်ရက်လျှင် ၇ နာရီခန့် ကျောင်းတက်ကြရသည်။ ထိုင်ဝမ်၏ အလယ်အလတ်ရှိ စီမံခန့်ခွဲမှုအဆင့် ဝန်ထမ်းများထက် ဆရာများ၏ လခက မြင့်မားသည်။ ထိုင်ဝမ်၏ စံပြနိုင်ငံများမှာ ကျောင်းသင် ပညာရေးတွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းခွင် ပညာရေးတွင်မူ ဂျပန်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ ပညာရေးနှင့် လုပ်ငန်းခွင် ဆက်စပ်ပေးမည့် မက်လုံးများမှာလည်း ကြီးမားများပြားသည်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် ကလေးအားလုံး ကျောင်းနေကာလ (၆) နှစ် မသင်မနေရ သတ်မှတ်ရေးကို ၎င်းတို့၏ ထောင်စုနှစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုပန်းတိုင်အဖြစ် သတ်မှတ်ထားပြီး ကျောင်းသားများကို အမှန်တကယ် ကျောင်းအပ်နှံစေပြီး ကျောင်းတက်ချိန်တွင် ကျောင်းတွင်သာ ရှိစေသည်။ ဆရာများက ဖိဖိစီးစီး သင်ကြားပေးကြပြီး ပညာရေးဆိုင်ရာ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုလည်း အနည်းဆုံး ဖြစ်သည်။

အခြေခံအဆောက်အအုံများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မြင့်မားအောင်ပြုလုပ်ခြင်း

စက်မှုနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး၊ ဆက်ဆံရေး လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရာ အဓိက အဝေးပြေးလမ်းမကြီးကို ‘တိုးတက်မှုပန်းတိုင်’ အဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ကြသည်။ ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံသည် ဂျပန်ကိုလိုနီအုပ်ချုပ်ရေးခေတ် (၁၉၀၅-၁၉၄၅) မှစတင်၍ ဆင်းရဲသောနိုင်ငံများထက် များစွာသာလွန်သော အခြေခံအဆောက်အအုံများကို ဂျပန်ထံမှ အမွေဆက်ခံခဲ့သည်။ ဂျပန်တို့သည် ထိုင်ဝမ်ကျွန်းမှ ဆန်နှင့် အခြားသော ခြံထွက်ရိက္ခာများကို သယ်ယူရန်အတွက် လမ်းများ၊ တံတားများ၊ မီးရထားလမ်းများနှင့် သင်္ဘောဆိပ်

များကိုဖောက်လုပ်ကြသည်။ ထိုအခြေခံအဆောက်အအုံများသည် ၁၉၅၀ နောက်ပိုင်း ထိုင်ဝမ်စီးပွားရေး ဦးမော့လာစေသည့် အင်အားတစ်ရပ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုအခြေအနေကို ထိုင်ဝမ်အစိုးရက ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်နှင့် ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်များတွင် ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ထပ်မံမွမ်းမံကြသည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် ထောင်ပေါင်းများစွာသော စစ်သားတို့သည် တပ်မှအငြိမ်းစားယူကာ နိုင်ငံတော်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် တစ်တပ်တစ်အားအနေဖြင့် အရှေ့အနောက် ဆက်သွယ်သည့် အဝေးပြေးလမ်းစီမံကိန်းများတွင် ပါဝင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုစီမံကိန်းကို ထိုင်ဝမ်အား အောင်မြင်မှုရစေသည့် စီမံကိန်းဟု သုံးသပ်ကြသည်။ အခြေခံအဆောက်အအုံ တည်ဆောက်ရေးကဏ္ဍတွင် အလဟဿ ဖြန့်တီးမှုများ၊ အလွဲသုံးစားမှုများနှင့် ခြစားမှုများရှိခဲ့သော်လည်း သာမန်ထက် လျော့နည်းခဲ့သည်။ သတင်းစာများကို လွတ်လပ်ခွင့် ပေးလိုက်သော အခါ ခြစားမှုများစွာ ပေါ်ထွက်လာပြီး ထိုခိုက်မှ ရှိခဲ့သော်လည်း နိုင်ငံရေးပွင့်လင်းလာမှုကြောင့် အခြေခံအဆောက်အအုံများ လမ်းမှန်ပြန်ရောက်လာပြီး အခြားသောကဏ္ဍများနှင့် အတူ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာကာ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု ဆီသို့ဦးတည်ခဲ့သည်။

မြေယာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို စနစ်တကျနှင့် စောစီးစွာ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း

မြေရှင်ယာရှင်များနှင့် နိုင်ငံရေးကတိကဝတ်များ မရှိသောကြောင့် ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် လယ်လုပ်သူများ လယ်ယာမြေရရှိရေး အစီအစဉ်ကို ထိုင်ဝမ်အစိုးရက အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ခဲ့သည်။ မြေပိုင်ရှင်များသည် ၎င်းတို့၏မြေများကို လယ်သမားများအား ပေးအပ်ရသောကြောင့် အပြန်အလှန်အနေဖြင့် နိုင်ငံပိုင်လုပ်ငန်းများမှ စတော့ရှယ်ယာများကို ရရှိကြသည်။ ထိုကာလအတွင်း စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ တိုးတက်ခြင်းမှာ ထိုအချက်ကြောင့် ဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်း စက်မှုကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်း၏ အကြောင်းရင်းခံလည်း ဖြစ်သည်။ တောင်ကိုရီးယားနှင့် ဂျပန်ကဲ့သို့သော ထိုင်ဝမ်နည်းတူပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်သည့် နိုင်ငံများမှာလည်း အလားတူ ရလဒ်မျိုးတွေ့ကြုံကြရသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင်လည်း

ဟုမ်းစတက်ဥပဒေကြောင့် ၁၉ ရာစုတွင် အလားတူ တိုးတက်မှုမျိုး ကြုံခဲ့သည်။

ငွေကြေးစုဆောင်းမှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှုန်းမြင့်မားခြင်း

ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများတွင် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများထက် တစ်ဦးချင်း ရင်းနှီးမှု ပိုမိုမြင့်မားနေသောကြောင့် ဝင်ငွေရောကုန်ထုတ်လုပ်မှုပါမြင့်မားနေခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်များနှင့် ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်များတွင် ထိုင်ဝမ်၏ ငွေစုနှုန်းမှာ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ရောက်ရှိခဲ့သောကြောင့် မှတ်တမ်းတွင် အမြင့်ဆုံးနှုန်းဖြစ်သည်။ ငွေကြေးစုဆောင်းခြင်းမှာ ထိုင်ဝမ်တို့၏ ရိုးရာပင်ဖြစ်သည်။ မိဘများက သားသမီးများအား ဒုက္ခကြုံချိန်တွင် သုံးစွဲနိုင်အောင် ငွေစုရန် သင်ကြားကြသည်။ ပြည်သူ့ရေးရာ မူဝါဒများအရ ငွေစုလျှင် အတိုးနှုန်းမြင့်မားပြီး အခွန်ထမ်းဆောင်ရန်လည်း မလိုသောကြောင့် ပိုမို စုဆောင်းကြသည်။ စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသည့် အချက်မှာ ထိုင်ဝမ်သည် အခြား အာရှကျားတစ်ကောင်ဖြစ်သော တောင်ကိုရီးယားကဲ့သို့ပင် နိုင်ငံခြားအရင်းအနှီးမှာ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းသာရှိခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ စုဆောင်းငွေများမြင့်မားနေရုံသာမက စီးပွားရေး စွန့်ဦးတီထွင်မှုများ အကြား ကုန်ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ အတွေးအခေါ်များ ပျံ့နှံ့လာခြင်းကြောင့် ယင်းစုဆောင်းငွေများအား ကောင်းစွာ အသုံးပြုနိုင်ပြီး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။

ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဆိုင်ရာ အတွေးအခေါ်များ ရောက်ရှိလာခြင်း

ထောင်နှင့်ချီသော ကုမ္ပဏီငယ်များ၏ ကျေးဇူးကြောင့် ထိုင်ဝမ်သည် ဂျပန်နှင့် အမေရိကန်တို့၏ ရောင်းဝယ်ရေးဆိုင်ရာ အတွေးအခေါ်များကို အောင်မြင်စွာ ရယူနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုင်ဝမ်ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ နည်းပညာကို မည်သို့မြှင့်တင်၍ စက်မှု ဈေးကွက်သို့ မည်သို့ ဝင်ရောက်ရမည် ဆိုသည့် အချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ တရုတ်ပြည်မ ကုန်သွယ်ရေးဖွံ့ဖြိုးမှုကောင်စီ China External Trade Development Council (CETDC) ကဲ့သို့သော ကုမ္ပဏီများက အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့်

ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းမှ အတွေးအခေါ်များကို ရှာဖွေရာတွင် ထိုင်ဝမ်အစိုးရကလည်း အခန်းကဏ္ဍတစ်ရပ်အနေဖြင့် ပါဝင်ပေသည်။

၁၉၈၀ ခုနှစ်မှစ၍ CETDC သည် နယူးယောက်ရိုး တွင် ဈေးကွက်သုတေသန စတင်ခဲ့ရာ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုတွင် ပြန်လည်ရောင်းချနိုင်သော ကုန်ပစ္စည်းများကို ရှာဖွေခဲ့သည်။ အမေရိကန်ထုတ်ကုန်များ၊ အမေရိကန်သို့ တင်ပို့သောကုန်များ၏ အရည်အသွေးနှင့် ဈေးနှုန်းများကို လေ့လာသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် အမေရိကန်ဈေးကွက်ရှိ ကုန်ပစ္စည်းများကို ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မည့် ထိုင်ဝမ်၊ တရုတ်နှင့် အခြားကုမ္ပဏီများ၏ စက်မှုထုတ်ကုန် အခြေအနေများကို သိခဲ့ကြသည်။ ထိုလေ့လာချက်များကြောင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဖြစ်စဉ်တွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် ဈေးကွက်၏ ကဏ္ဍများကိုလည်းကောင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၏ ရှုပ်ထွေးသော သဘောသဘာဝကိုလည်းကောင်း ပိုမိုသိရှိလာကြသည်။

အစိုးရ၏ စက်မှုကဏ္ဍဆိုင်ရာ ထိရောက်သော မူဝါဒများ

ထိုင်ဝမ်တိုးတက်ခြင်းမှာ သာမန်အားဖြင့် လွတ်လပ်သောဈေးကွက်ကို ဖော်ဆောင်ခြင်းကြောင့်ဟု ယူဆနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် အစိုးရ၏ စက်မှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့် ထိရောက်မှုကြောင့်ဟု Robert Wade နှင့် အခြားပညာရှင်တို့က ထောက်ပြကြသည်။

ပို့ကုန်များကို လိုင်စင်ထုတ်ပေးရန်၊ ထိုင်ဝမ်သို့ ဝင်ရောက်လာမည့် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို တိုက်ရိုက်ကွပ်ကဲရန် ပို့ကုန်အစည်းအရုံးများ တည်ထောင်ခြင်း၊ ဦးစားပေးကဏ္ဍများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံကြစေရန်အတွက် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ မက်လုံးများပေးခြင်း၊ အစိုးရအနေဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်စေချင်သော စက်မှုကဏ္ဍများအတွက် ချေးငွေများ ထုတ်ချေးခြင်းများကို လုပ်ဆောင်ရန် ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံက စက်မှုဆိုင်ရာမူဝါဒများ ချမှတ်ထားသည်။ ထိုင်ဝမ်၏ စီးပွားရေးသမိုင်းသည် အစောပိုင်းတွင် အစိုးရက တိုက်ရိုက်ညွှန်ကြားသော သဘောရှိပြီး၊ ၁၉၄၉ ခုနှစ်မှ ၁၉၅၈ ခုနှစ်အတွင်း သွင်းကုန်အစားထိုး စက်မှုထုတ်ကုန်များကို ထုတ်လုပ်နိုင်ရေးအတွက် ဦးစားပေးခဲ့သည်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကာလတွင် ပို့ကုန်တိုးမြှင့်ရေးကို ဦးစားပေးလာပြီး လွတ်လပ်သော စီးပွားရေး

ဈေးကွက်တစ်ခုအတွင်း ဝယ်လိုအားနှင့် ရောင်းလိုအားတို့မှ ပြဋ္ဌာန်းသော ဈေးကွက်ဈေးနှုန်းနှင့် အရင်းအမြစ်များ ခွဲဝေသုံးစွဲမှုတို့ကို မိတ်ဆက် အသုံးပြုလာကြသည်။ သို့သော် ထိုစဉ်က လွတ်လပ်သော ဈေးကွက်မဖြစ်သေးဘဲ အသေအချာ အစီအစဉ်ဆွဲထားခြင်း မရှိသေးသော စီးပွားရေး အဆောက်အဦတစ်ခု အဆင့်သာ ရှိခဲ့သည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်များသို့ ရောက်သောအခါ ထိုင်ဝမ်ရှိ သွင်းကုန်/ထုတ်ကုန်အားလုံးကို လိုင်စင်ဖြင့်သာ လုပ်ကိုင်ကြရတော့သည်။ သွင်းကုန်များကို တားမြစ်ကုန်၊ ထိန်းချုပ်ကုန်၊ ခွင့်ပြုကုန်ဟု အမျိုးအစား ခွဲလာသည်။ ထိန်းချုပ်ကုန်များတွင် ဇိမ်ခံပစ္စည်းများ၊ အရည်အသွေး အတော်အသင့် ကောင်းမွန်ပြီး အရေအတွက် မလုံလောက်သော ကုန်စည်များနှင့် သွင်းကုန်ဈေးနှုန်းထက် ၅ ရာခိုင်နှုန်းအောက် ဈေးကြီးသော ကုန်စည်များပါဝင်သည်။ ထို့ကြောင့် ကုန်ပစ္စည်းတင်သွင်းလိုသူများအနေဖြင့် ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်သူများ ထုတ်လုပ်နိုင်သည့် ဈေးနှုန်း၊ အရည်အသွေး၊ ထုတ်လုပ်သည့် စနစ်များနှင့် မတူညီအောင် (သို့) သာလွန်ကောင်းမွန်အောင် ထုတ်လုပ်နိုင်သည့် အခြေအနေမျိုး လိုအပ်ကြောင်း Robert Wade က ထောက်ပြခဲ့သည်။ အစိုးရများက ပစ်မှတ်ထား လုပ်ဆောင်နေသည့် ထုတ်ကုန်များအတွက် ပြည်တွင်းဝယ်လိုအားများကို ဖန်တီးပေးခြင်းအားဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု လျင်မြန်လာအောင် လုပ်ဆောင်သည်။ ထို့နောက် ကုမ္ပဏီများအား ၎င်းကုန်စည်များ တင်ပို့ဖြစ်အောင် မက်လုံးများပေးသည်။

သွင်းကုန်အစားထိုးစီမံကိန်း၏ အောင်မြင်မှုမှာ ဈေးကွက်မက်လုံးများကို အဓိက ဦးစားပေးခြင်းနှင့် ဆက်စပ်ပေးနေသည်ဟု Robert Wade က သုံးသပ်သည်။ ပြည်တွင်းစီးပွားရေး ဈေးကွက်သို့ ဝင်ရောက်လာသော နိုင်ငံခြားသွင်းကုန်ပမာဏကို ဤစီမံကိန်းက ထိန်းချုပ်ထားသောကြောင့် အစိုးရအနေဖြင့် နိုင်ငံတကာဈေးနှုန်းများကို အသုံးပြုလျက် ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်သူများ၏ ကုန်ပစ္စည်းဈေးနှုန်း သတ်မှတ်နိုင်ခဲ့သည်။ ပို့ကုန်အတွက် ရည်ရွယ်ထုတ်လုပ်သော ပြည်တွင်းထုတ်ကုန်များသည် နိုင်ငံတကာကုန်စည်များထက် ဈေးနှုန်းမြင့်မားနေပါက အစိုးရက အကြောင်းရင်းကို ရှာဖွေသည်။ ဤသို့အားဖြင့် နိုင်ငံချင်းလွတ်လပ်စွာ ကုန်သွယ်ခြင်းမရှိဘဲ အချို့သော သွင်း

ကုန်များကိုသာ ခွင့်ပြုထားခြင်းအားဖြင့် ပြည်တွင်း ထုတ်ကုန်ဈေးနှုန်းကို နိုင်ငံတကာနှင့် ညီမျှအောင် ညှိပေးနိုင်သကဲ့သို့ ကုန်သွယ်ရေးကို ကန့်သတ်ထားသည့်တိုင်အောင် သွင်းကုန်အချို့ကို ခွင့်ပြုခြင်းဖြင့် ဈေးနှုန်း ကျဆင်းအောင် ပြုလုပ်နိုင်သည်ဟု Robert Wade က ကောက်ချက်ချသည်။ ထို့ကြောင့် ဈေးကွက် မက်လုံးများ မပါဝင်ဘဲ စက်မှုရေးရာ မူဝါဒပိုင်းတွင် အစိုးရက အခန်းကဏ္ဍတစ်ရပ်အနေဖြင့် လှုပ်ရှားနိုင်ကြောင်း တွေ့ရသည်။

ထိုင်ဝမ်စီးပွားရေးမှာ လွတ်လပ်သော ဈေးကွက် မဟုတ်သော်လည်း အောင်မြင်ရခြင်း အကြောင်းရင်းများစွာ ရှိသည်။ အထူးသဖြင့် အခြေခံမူဝါဒများဖြစ်သော အခြေခံပညာ အထောက်အပံ့နှင့် စုဆောင်းငွေများပြားအောင် တိုက်တွန်းမှုတို့မှာ ထိုင်ဝမ်၏ အောင်မြင်မှုအတွက် ပိုမိုအရေးပါသော အကြောင်းအရာများအဖြစ် မှတ်ယူနိုင်သည်။

ဈေးကွက်မက်လုံးများ

ထိုင်ဝမ်ကျွန်းတွင် စွန့်ဦးတီထွင်သော စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များ ပေါများလှသည်။ ရာထူးကြောင့်ရသော စည်းစိမ်ကို ရှာဖွေလိုခြင်းထက် ချမ်းသာမှုကို ပိုမိုလိုလားစေသော မက်လုံးအဖြစ် ခိုင်မာသောပိုင်ဆိုင်ခွင့်များက ပံ့ပိုးပေးထားသည်။ လုပ်သားတို့၏ လုပ်ငန်းခွင်အပေါ် သဘောထားနှင့် လုပ်ငန်းခွင်ကျင့်ဝတ်တို့မှာ ပိုမိုအရေးကြီးသောကြောင့် ၎င်းကျင့်ဝတ်နှင့် သဘောထားများ ပေါ်ပေါက်လာရေးအတွက် မှန်ကန်သော မက်လုံးများကို ဖန်တီးပေးပြီး စီးပွားရေးအရ အောင်မြင်နိုင်သော အတွေးအခေါ်များကို ပံ့ပိုးပေးခဲ့သည်။ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် အစောပိုင်းကာလများသည် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မညီမျှချိန်ဖြစ်ပြီး အမေရိကန် ဈေးကွက်လည်း ပွင့်လင်းချိန်ဖြစ်သောကြောင့် ပို့ကုန်ဦးစားပေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို စတင်ခဲ့သော ထိုင်ဝမ်မှာ အကျိုးအမြတ်များစွာ ခံစားခဲ့ရသည်။

နိဂုံး

ထိုင်ဝမ်အစိုးရသည် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍတွင် ပိုမိုအဆင့်မြင့်သော သုတေသနများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုကဏ္ဍကို အာရုံပြုလုပ်ဆောင်လာပြီး ပိုမိုမြင့်မားသော နည်းပညာလောကသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့သောကြောင့်လည်း ဖွံ့ဖြိုးမှု လျင်မြန်ခဲ့သည်။ ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံ၏ တိုးတက်လျက်ရှိသော ကုမ္ပဏီများသည် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံတွင် ငွေလုံးငွေရင်းဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခဲ့ပြီး အနာဂတ်တွင် ကျွမ်းကျင်မှုမရှိသော စက်မှုလုပ်ငန်းများ မရှိစေရန် ပညာရေးကို ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်သကဲ့သို့ ကွန်ပျူတာ၊ ဆော့ဖ်ဝဲ၊ ဇီဝနည်းပညာကဏ္ဍများတွင် အဆင့်မြင့် ထုတ်လုပ်နိုင်အောင် ဘဏ္ဍာရေးတိုးတက်ရန် အားထုတ်ခဲ့သည်။ ခေတ်မီပို့ကုန်များမှ တစ်ဆင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ နည်းပညာမြင့် ပို့ကုန်များအတွက် အဓိက ကုန်ကြမ်းများ တင်သွင်းနေသော ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီများအား ထိုင်ဝမ်အစိုးရက သွယ်ဝိုက်သော မက်လုံးများပေး၍ တိုက်တွန်းခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဖိုင်ဘာအတုနှင့် လျှပ်ကာပစ္စည်း ကဏ္ဍများတွင် အောင်မြင်မှုများ ရရှိခဲ့သည်။ ဤသို့ဖြင့် စက်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး မဟာဗျူဟာတွင် အစိုးရ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မှာ ထိရောက်တိုးတက်လာပြီး ဖွံ့ဖြိုးဆဲအဆင့်မှ ဖွံ့ဖြိုးပြီးအဆင့်သို့ ရောက်ရှိလာသည်။

ထိုင်ဝမ်၏ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခြင်းမှာ ကဏ္ဍစုံကြောင့် ဖြစ်ပြီး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အံ့ဖွယ်ဟု ရည်ညွှန်းခံရသည်။ တိုးတက်ရသည့် အဓိက အကြောင်းရင်းများမှာ ပညာရေး၊ အခြေခံအဆောက်အအုံများ၊ မြေယာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးများ၊ စုဆောင်းငွေနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်မားခြင်း၊ ကုန်သွယ်ရေး အတွေးအခေါ်များကို လက်ခံသုံးစွဲခြင်း၊ ထိရောက်မှုရှိသော စက်မှုရေးရာမူဝါဒများနှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အရည်အချင်းမြင့်မားတိုးတက်လာအောင် မူဝါဒများနှင့် မက်လုံးများ ဖန်တီးပေးခြင်း၊ ဒီဇိုင်းကျွမ်းကျင်မှုများကို အထူးပြုခြင်း၊ ပြောင်းလဲလွယ်သော ထုတ်လုပ်ရေးအခြေအနေ၊ အသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ စသည်တို့ ဖြစ်ပါကြောင်း ရေးသားလိုက်ရပါသည်။

ပြည်သူတို့အတွက်

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနေရာသစ်

|ထွန်းသက်ထွန်း|

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိပြည်သူများ၏ စုဆောင်းမှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှုန်းသည် လေ့လာတွေ့ရှိချက်များအရ အရှေ့တောင်အာရှဒေသတွင်း အနိမ့်ဆုံးတွင် ရှိနေပါသည်။ စုဆောင်းမှုနှုန်းသည်လာအိုနှင့် ကမ္ဘောဒီးယားတို့၏ အောက်တွင်ရှိသလိုဘဏ်ချေးငွေနှင့် GDP အချိုးမှာလည်း ဒေသတွင်း အနိမ့်ဆုံးသို့ရောက်ရှိနေသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ပြည်သူများ၏တစ်ဦးကျပျမ်းမျှထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုးနည်းပါးသည်နှင့်အမျှ ဝင်ငွေနှုန်းထားလည်းနည်းပါးသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ဝင်ငွေနှုန်းနည်းပါးသဖြင့်စားဝတ်နေ အရေးသုံးပါးဖြင့်သာ ကုန်ဆုံးသွားရပြီး စုဆောင်းမှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘက်သို့ ခြေဦးမလှည့်နိုင်တော့။ ဝင်ငွေ အသင့်အတင့်ပိုလျှံသူများအနေနှင့်လည်း မိမိတို့ငွေများကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် အခွင့်အလမ်းနည်းပါးသည့်အခြေအနေတွင် မိမိတို့ငွေများကို ဘဏ်များတွင် စုဆောင်းထားကြပြီး ယင်းမှရရှိသည့် အတိုးအညွှန်းများကို စားသုံးကြရသည်။

ငွေကြေး အသင့်အတင့်ပိုလျှံသူအချို့သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းများနည်းပါးမှုကို အကြောင်းပြုကာ အိမ်ခြံမြေ၊ ကား စသည်တို့တွင် ဝင်ရောက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံကြသည်။ အဆိုပါ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် ပုံမှန်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလမ်းကြောင်းမဟုတ်သဖြင့် ယင်းဝယ်ယူထားသည့် အခြေပစ္စည်းများ တန်ဖိုးတက်ခြင်း (Asset Price Inflation) ဖြစ်မှ သာအကျိုးအမြတ်ဖြစ်ထွန်းသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ယခုအခါအစိုးရတစ်ရပ်၏ မူဝါဒပြောင်းလဲမှု

ကြောင့် နှစ်ပေါင်းများစွာ ခေတ်စားလာခဲ့သော မော်တော်ကား ဝယ်ယူရင်းနှီးခြင်းမှ အကျိုးအမြတ်ရရှိသည့်ခေတ်ကုန်သွားပြီဖြစ်သည်။

အိမ်ခြံမြေဈေးသည်လည်း ငွေမည်းလက်ဝယ်ရှိသူများ၏ဈေးကစားမှုများကြောင့် ယခုအခါ အမြင့်ဆုံးဈေး (Bubble Price) သို့ ရောက်ရှိနေကာ အစိုးရယန္တရားနှင့်စီမံအုပ်ချုပ်မှုနိုင်ငံနင်းသည့်ကာလတစ်ခုရောက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် အိမ်ခြံမြေဈေးနှုန်းမှာ ပေါက်ကွဲထွက်ခြင်း (Burst) သာဖြစ်လာပါတော့မည်။ အစိုးရ၏ အိုးအိမ်ချဲ့ထွင်ရေးစီမံကိန်းများအကောင်အထည်ဖော်နိုင်သည်နှင့် အိမ်ခြံမြေဈေးကစားမှုများ နည်းပါသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းများ ပေါများလာသည်နှင့်အမျှ အိမ်ခြံမြေတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းသည်လည်း တဖြည်းဖြည်း လျော့နည်းနိုင်ပါသည်။ ထို့အချိန်တွင် အိမ်ခြံမြေဈေးကွက်သည် ဝယ်ယူသူစိတ်ကြိုက်ဈေးကွက်ဖြစ်လာနိုင်သည်။ ယခုကားဈေးကွက်ကဲ့သို့ပင်။

ရွှေဈေးကွက်သည်လည်း ယခုအခါ အသင်းအဖွဲ့များဖြင့် စနစ်တကျဆောင်ရွက်မှု၊ ကမ္ဘာ့ဈေးနှုန်းများကို မိနစ်နှင့်အမျှ သိရှိနိုင်မှု၊ ရွှေဈေးနှုန်းအတက်အကျသည် နိုင်ငံများစွာရှိ စီးပွားရေးမူဝါဒချမှတ်သူများ၊ ဗဟိုဘဏ်များ၏ မူဝါဒများအပေါ်တည်မှီနေမှုများကြောင့် အကျိုးအမြတ်သည် ခပ်ပါးပါးသာရရှိနိုင်ပြီး သတင်းအချက်အလက် မျက်ခြေပြတ်သူအဖို့အရှုံးပင် ပေါ်နိုင်ပါသည်။

နောက်တစ်နည်းမှာ မိမိတို့ခင်မင်သော မိတ်ဆွေများ၏ လုပ်ငန်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများတွင် ရင်းနှီးငွေထည့်ဝင်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်မှာ မိမိတို့အနေနှင့် အဆိုပါကုမ္ပဏီ၏ အရေးအရာများကို ဝင်ရောက်ပတ်သက်ပိုင်ခွင့် မရှိသလို အဆိုပါကုမ္ပဏီ၏ ဝင်ငွေထွက်ငွေများကိုလည်း ဝင်ရောက်မေးမြန်းခြင်း၊ စွက်ဖက်ခြင်း ပြုလုပ်၍ မရပါ။ အဆိုပါ မိတ်ဆွေလုပ်ငန်းရှင်မှ ခွဲဝေပေးသည့် ပမာဏသို့မဟုတ် ပုံသေအတိုးငွေတစ်ခုကိုသာ ရရှိနိုင်ပါသည်။ မိမိထည့်ဝင်ထားသော ငွေကြေးတစ်ရပ်ကို ပြန်လည်ထုတ်ယူလိုပါကလည်း အချိန်ကိုက်ထုတ်ယူဖို့ဆိုသည်မှာ မဖြစ်နိုင်ပါ။ ကုမ္ပဏီ၏ ဝင်ငွေနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုတန်ဖိုးများ တက်ခြင်း၊ ကျခြင်းသည် မိမိနှင့်မဆိုင်သလို မိမိထည့်ဝင်ငွေသည် တိုးပွားလာခြင်းမရှိပါ။ ခိုင်မာသော စာချုပ်တစ်ရပ် ချုပ်ဆိုရန် ခက်ခဲပါသည်။

သို့ဖြစ်ရာ ပြည်သူတို့အနေနှင့် အခြားသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နည်းလမ်းများကို ရွေးချယ်စဉ်းစားကြရန် လိုအပ်ပါသည်။ နည်းလမ်းများမှာ အများကြီးမရှိပါ။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအများစုတွင် ကျင့်သုံးနေသော နည်းလမ်းမှာ အနည်းငယ်သာရှိပါသည်။ ယင်းမှာ စတော့ရှယ်ယာဈေးကွက်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ စတော့ရှယ်ယာများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန်အတွက် အဓိကကျသည့် အချက်မှာ မိမိတို့နိုင်ငံတွင် အများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကုမ္ပဏီများ ပေါ်ပေါက်လာရေးပင် ဖြစ်သည်။ ယခုအခါ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ အားပေးမှုနှင့်အတူ အများနှင့်သက်ဆိုင်သောကုမ္ပဏီ (Public Company) များ တည်ထောင်ခွင့်ပြုနေပြီဖြစ်သလို အများနှင့်သက်ဆိုင်သော ကုမ္ပဏီပေါင်း (၂၀၀) ကျော် တည်ထောင်ခွင့်လျှောက်ထားကြသလိုအချို့မှာလည်း အများပြည်သူသို့ ရှယ်ယာများပင် စတင်ရောင်းချနေပြီဖြစ်ရာ မကြာမီကာလအတွင်း ပြည်သူတို့အနေနှင့် မိမိတို့စိတ်ကြိုက်ရှယ်ယာများကို ရွေးချယ်ဝယ်ယူ ရင်းနှီးနိုင်တော့မည်ဖြစ်သည်။

အများနှင့်သက်ဆိုင်သော ကုမ္ပဏီများ၏ ရှယ်ယာများကို ယင်းကုမ္ပဏီမှ အများပြည်သူသို့ သတင်းစာများ၊ မီဒီယာများတစ်ဆင့်ဖိတ်ခေါ်ကာ တိုက်ရိုက်ရောင်းချနိုင်သလို စတော့ဈေးကွက်၏ ရောင်းဝယ်ရေးအဖွဲ့ဝင်များ ဖြစ်သည့် ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်ကုမ္ပဏီ (Securities

Company) များမှတစ်ဆင့်လည်း ဝယ်ယူနိုင်ကြပါသည်။ အများနှင့်သက်ဆိုင်သော ကုမ္ပဏီတစ်ခုအသစ် တည်ထောင်ပြီးနောက် အများပြည်သူသို့ ရှယ်ယာများ ပထမဦးစွာ ဖိတ်ခေါ်ရောင်းချလေ့ရှိပါသည်။ ယင်းကို (Initial Public Offering, IPO) လုပ်သည်ဟုခေါ်ပါသည်။ ယင်းကာလသည် ကုမ္ပဏီစတင်တည်ထောင်သည့် ကာလဖြစ်သည့်အတွက် ကုမ္ပဏီ၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုမှတ်တမ်းများကို သိရှိနိုင်ပြီး မည်မဟုတ်သဖြင့် မိမိတို့အနေနှင့် ရှယ်ယာများဝယ်ယူမီ ယင်းကုမ္ပဏီမှ ထုတ်ပြန်သည့် လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ရှင်းတမ်း (Prospectus) များကိုသာ လေ့လာ၍ ဝယ်ယူနိုင်ကြပါသည်။ ယင်းလုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ရှင်းတမ်းသည် ရှယ်ယာများအသစ်ထုတ်ဝေရောင်းချရာတွင် ရောင်းချသောကုမ္ပဏီ၏ သတင်းအချက်အလက်များပါဝင်သော လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်စာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ ရှယ်ယာထုတ်ဝေရသည့် ရည်ရွယ်ချက်၊ ငွေအရင်းအနှီးကို သုံးစွဲမည် ကိစ္စ၊ အနာဂတ်ခန့်မှန်းချက်၊ ဒါရိုက်တာများ၏ အရည်အချင်း၊ ရေတိုရေရှည်စီမံကိန်းများ၊ တွေ့ကြုံနိုင်သော risk များ စသည်တို့ပါဝင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ကုမ္ပဏီအသစ်တစ်ခု၏ ရှယ်ယာများဝယ်ယူ မည်သူတို့အနေဖြင့် ယင်းမှထုတ်ပြန်သည့် လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ရှင်းတမ်းကို စေ့ငွေသေချာစွာ ဖတ်ရှုခြင်း၊ မရှင်းလင်းသည့် အချက်များကို တာဝန်ရှိသူများကို မေးမြန်းခြင်းများပြုလုပ်ပြီးမှ ဝယ်ယူရန်လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအနေနှင့် ၎င်းဝယ်ယူပြီးသော ရှယ်ယာများအတွက် ကုမ္ပဏီမှ နှစ်စဉ်ပေးဝေသော အမြတ်ငွေ (Dividend) များကို ခံစားနိုင်ကြပါသည်။ သို့သော် မိမိတို့ကိုင်ဆောင်ထားသော ရှယ်ယာများကို ငွေကြေးလိုအပ်သဖြင့် ပြန်လည်ရောင်းချလိုပါက မည်သည့်နေရာတွင် ရောင်းချပါမည်နည်း။ မိမိရှယ်ယာ၏ ပေါက်ဈေးကို သတ်မှတ်သည့် ဈေးကွက်က ဘယ်မှာရှိပါသနည်း။ မိမိ၏ကုမ္ပဏီသို့ သွားရောက်၍ မိမိရှယ်ယာများကို ပြန်ဝယ်ယူပေးပါရန်လည်း (ပုံမှန်အားဖြင့်) တောင်းဆို၍ မရနိုင်ပါ။ သို့ဖြစ်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် ဈေးကွက်တစ်ခုပေါ်ပေါက်လာရန် လိုအပ်နေပြီဆိုသည့် အချက်မှာ မငြင်းသာတော့သော အခြေအနေဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ရာ ရှယ်ယာထုတ်ဝေရောင်းချသူများ၊ ရှယ်ယာ ဝယ်ယူရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အသင့်တော်ဆုံး နေရာတစ်ခုမှာ စတော့ရှယ်ယာဈေးကွက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ စတော့ရှယ်ယာဈေးကွက်တွင် ယင်းစတော့ဈေးကွက်မှ သတ်မှတ်ထားသော စံ (criteria)နှင့် ပြည့်စုံသော ကုမ္ပဏီများသည် စတော့အိတ်ချိန်းတွင် စာရင်းဝင် ကုမ္ပဏီ (Listed Company)များအဖြစ် လျှောက်ထားနိုင်ကြပါသည်။ စတော့အိတ်ချိန်းသည် မိမိတို့၏ ကျွမ်းကျင်မှုဖြင့် စတော့ရှယ်ယာများကို မျှတသော ဈေးနှုန်းများဖြစ်စေရေး၊ ထိရောက်သွက်လက်သော ဈေးကွက်ဖြစ်စေရေး၊ ငွေဖြစ်လွယ်မှုမြန်သော ဈေးကွက်ဖြစ်စေရေး၊ ပွင့်လင်းမြင်သာသော ဈေးကွက်ဖြစ်စေရေးတို့အတွက် ဆောင်ရွက်ပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ စတော့အိတ်ချိန်းသို့ တိုက်ရိုက်ချိတ်ဆက်နိုင်ပါသလား

စတော့အိတ်ချိန်းသို့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ တိုက်ရိုက်သွားရောက်၍ အရောင်းအဝယ်များပြုလုပ်၍ မရပါ။ ကြားတွင် စတော့ဈေးကွက်လုပ်ငန်းများ ကျွမ်းကျင်သည့် ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်ကုမ္ပဏီများ ရှိပေရာ ယင်းငွေချေး သက်သေခံလက်မှတ်ကုမ္ပဏီ (Securities Company)များမှတစ်ဆင့် မိမိတို့ဝယ်ယူလိုသော ရှယ်ယာ၊ ရောင်းချလိုသော ရှယ်ယာများကို ဆက်သွယ်ဝယ်ယူနိုင်ကြပါသည်။ ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်ကုမ္ပဏီဆိုသည်မှာ ရှယ်ယာများ၊ ငွေချေးစာချုပ်များကို ဝယ်ယူရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူနှင့် ထုတ်ဝေရောင်းချသူများအကြား တာဝန်ခံ ဖြန့်ချိရောင်းချခြင်း၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အကြံဉာဏ်ပေးခြင်း စသည့် လုပ်ငန်းများပြုလုပ်ရန်အတွက် ဖွဲ့စည်းထားသော ကုမ္ပဏီများဖြစ်ပါသည်။ ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်ကုမ္ပဏီများသည် ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ဝေသူများ (Issuers) နှင့် ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်များကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ (Investors) အကြားတွင်လည်းကောင်း၊ ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်များ ရောင်းလိုသူများနှင့် ဝယ်လိုသူများအကြားတွင်လည်းကောင်း ကြားခံအဖွဲ့အစည်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်ကုမ္ပဏီများကို ငွေချေး သက်သေခံ

လက်မှတ်များ အကျိုးဆောင်လုပ်ငန်း သို့မဟုတ် ရောင်းဝယ်မှုလုပ်ငန်းများ (Broker Dealer Firms or Securities House) ဟုလည်း ခေါ်ဆိုကြပါသည်။

ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်ကုမ္ပဏီများသည် ဖောက်သည်တို့အတွက် အဓိကလုပ်ငန်းကြီးခြောက်ခုကို ဆောင်ရွက်ပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။

* ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်များအား ဝယ်ယူသူနှင့် ရောင်းချသူအကြား အကျိုးဆောင်အဖြစ်ဆောင်ရွက်ခြင်း (Brokerage Business)

* ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်များကို ကိုင်တွယ်ထိန်းသိမ်းရောင်းဝယ်ခြင်း (Dealing)

* ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်များကို တာဝန်ခံ၍ တစ်ဆင့် ဖြန့်ချိရောင်းချခြင်း (Underwriting)

* ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်များကို အများပြည်သူသို့ ကမ်းလှမ်းရောင်းချခြင်း (Public Offering)

* ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ အကြံဉာဏ်ပေးခြင်း (Advisory)

* ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်အပ်နှံမှုများကို လက်ခံဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စာရင်းရှင်းလင်းခြင်း (Depository and Clearing) စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

ရှယ်ယာဈေးနှုန်းများ ညီညွတ်မှုတရန်လို

ကုမ္ပဏီများစတင်တည်ထောင်ရာတွင် ယင်း၏ သင်းဖွဲ့မှတ်တမ်း၊ သင်းဖွဲ့စည်းမျဉ်းတွင် ကုမ္ပဏီ၏ သတ်မှတ်မတည်ငွေရင်းကို ကျပ်သန်းတစ်ရာ၊ သန်းတစ်ထောင် စသည်ဖြင့် သတ်မှတ်သလို ရှယ်ယာတစ်စုကို ငွေကျပ်ငါးထောင်၊ တစ်သောင်း၊ တစ်သိန်း စသည်ဖြင့် သတ်မှတ်ကြသည်။ ရှယ်ယာအရေအတွက်ပေါင်း တစ်သောင်း၊ တစ်သိန်း ထုတ်ဝေမည်စသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ကြရပါသည်။ ဤသည်မှာ ကုမ္ပဏီ၏ ရှယ်ယာတစ်စောင်၏ တန်ဖိုး၊ စုစုပေါင်း ဖွဲ့စည်းမည့် ရှယ်ယာအရေအတွက်၊ စုစုပေါင်း သတ်မှတ်မတည်ငွေရင်းတို့ကို စတင်အုတ်မြစ်ချလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ယင်းပမာဏများကို ကုမ္ပဏီ၏ စည်းမျဉ်းများနှင့် လက်ရှိတရားဝင်တည်ဆဲဖြစ်နေသော တရားဥပဒေ၊ အထွေထွေပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ သင်းလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးများတွင် တိုးမြှင့်ခွင့်၊ လျှော့ချခွင့် ခွင့်နှင့် ပြင်ဆင်ခွင့်အာဏာများ ရှိပါသည်။

ယခု စတင်တည်ထောင်ကြသည့် အများနှင့် သက်ဆိုင်သော ကုမ္ပဏီအချို့တွင်လည်းကောင်း၊ ယခင် ကာလက တည်ထောင်ထားပြီးဖြစ်သော အများနှင့် သက်ဆိုင်သည့်ကုမ္ပဏီများ၏ ရှယ်ယာဈေးနှုန်းများကိုလေ့လာ ကြည့်ရာတွင် ရှယ်ယာတစ်စောင်တန်ဖိုးသည် ကျပ်ငါးထောင် မှ ငါးသိန်းကြားတွင် ပျံ့နှံ့လျက်ရှိကြောင်း တွေ့မြင်ရပါ သည်။ လွန်ခဲ့သည့်ဆယ်နှစ်ကျော်ကဆိုလျှင် အများနှင့် သက်ဆိုင်သော ကုမ္ပဏီကြီးတစ်ခု စတင်တည်ထောင်စ ကာလတွင် စတော့ဈေးကွက် အကြံပေးအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့မှ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အနိမ့်ဆုံးရှိသင့်သော ရှယ်ယာတစ်စောင် ၏ ဈေးနှုန်းမှာ ငါးထောင်ကျပ်မှ တစ်သောင်းကျပ်အတွင်း သာရှိသင့်ကြောင့် အကြံပြုခဲ့ဖူးပါသည်။ သို့သော် ရှယ်ယာ ဈေးကို တစ်သောင်းမှတစ်သိန်းသို့ မြင့်တင်ခဲ့ခြင်း၊ တစ်သိန်းမှ ငါးသိန်းသို့မြင့်တင်ခဲ့ခြင်း အစရှိသည့်သာဓက များစွာကိုလည်း တွေ့မြင်ခဲ့ရပါသည်။

အမှန်စင်စစ် စတော့ဈေးကွက်၏ ရည်ရွယ်ချက် မှာ ကာလရှည် ငွေကြေးအရင်းအနှီးများကို ရရှိစေသော စနစ်ကျနသည့် နေရာတစ်ခုကို စုစည်းခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယရည်ရွယ်ချက်မှာ ဆင်းရဲချမ်းသာမရွေး လူအများ ပါဝင် ရင်းနှီးနိုင်ခွင့်ပင် ဖြစ်သည်။ တတိယရည်ချက်မှာ မျှတသော ဈေးနှုန်းများရရှိစေရေးနှင့် စတုတ္ထအချက်မှာ ငွေဖြစ်လွယ်မှု (Liquidity) ဖြစ်ရေးပင်ဖြစ်သည်။ ဤသို့ သော ရည်မှန်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင် ရွက်ရာတွင် အရေးကြီးသော မေးခွန်းတစ်ခုမှာ မြန်မာ အများပိုင်ကုမ္ပဏီများသည် အများပြည်သူသို့ အမှန် တကယ်ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပါဝင်လာစေလိုခြင်းရှိပါသလား ဟူသည့် မေးခွန်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

အများပြည်သူသို့ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပါဝင်လို သော ဆန္ဒရှိပါလျှင် ရှယ်ယာတစ်စောင်ကို အများပြည်သူ ဝယ်ယူနိုင်သော အနည်းဆုံး ငွေကြေးပမာဏတစ်ခု သတ်မှတ်ပေးရမည်ဆိုသည့်အချက်မှာ အခြေခံကျသည့်အချက် ပင် ဖြစ်သည်။ အချို့က အများပိုင်ကုမ္ပဏီသာ တည် ထောင်သည်၊ ဆင်းရဲသူများကို မပါစေလို၊ လူရှုပ်မှာလည်း ကြောက်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ ရှယ်ယာဈေးနှုန်းကို အမြင့်ဆုံး သတ်မှတ်ထားသည်၊ ဆင်းရဲသူများ အနားမသိရဲတော့။ သို့သော် ရှယ်ယာဈေးကွက်တွင် ရှယ်ယာများ ဆင်းရဲချမ်း

သာမရွေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအကြားတွင် ပျံ့နှံ့နေရမည် ဆိုသည်ကို အချို့က သဘောမပေါက်ကြ။ မြင့်မားသော စတော့တန်ဖိုးများက ဈေးကွက်တစ်ခုအား အကန့်အသတ် ဖြစ်စေခြင်း၊ ငွေဖြစ်လွယ်မှု အကန့်အသတ်ဖြစ်စေခြင်း စသည်တို့ကို သဘောမပေါက်ကြ။

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ စတော့အိတ်ချိန်းများတွင်ရှိသော စတော့ဈေးနှုန်းများကိုလေ့လာကြည့်ရာတွင် အနည်းဆုံး အခြေခံဈေးနှုန်းများမှာ အမေရိကန်တွင် ဒေါ်လာ ၁၀ မှ ၄၀၊ လန်ဒန်တွင် ငါးပေါင်၊ ဟောင်ကောင်တွင် ၂ ဒေါ်လာ မှ ၅ ဒေါ်လာ၊ စင်ကာပူတွင် နှစ်ဒေါ်လာမှ ဆယ်ဒေါ်လာ၊ မလေးရှားတွင် ၅ ရင်းဂစ်မှ ၁၀ ရင်းဂစ်၊ ဘန်ကောက်တွင် ၁၀ ဘတ်မှ ၂၀ ဘတ်ကြား၊ ဖိလစ်ပိုင်တွင် ပီဆို ၅၀ မှ ၁၀၀ ကြား၊ ဂျပန်တွင် ယန်း ၅၀ မှ ၁၀၀ ကြားတွင်သာ ပျမ်းမျှရှိ ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ကုမ္ပဏီမှရောင်းချသည့် ရှယ်ယာ များကို ဆင်းရဲချမ်းသာမရွေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ အရွယ်အစား အမျိုးမျိုးလက်ဝယ်သို့ ပျံ့နှံ့ရောက်ရှိစေရေးပင် ဖြစ်သည်။

စတော့ဈေးကွက်တွင် မည်သို့အကျိုးပြု

စတော့ဈေးနှုန်းများ၏ အရွယ်အစားသေးငယ် ခြင်းနှင့် အရွယ်အစားကွာဟမှုနည်းစေခြင်းက စတော့ ဈေးကွက်အတွင်းတွင် အကျိုးကျေးဇူးများစွာ ရရှိစေမည် ဖြစ်ပါသည်-

(က) စတော့ဈေးကွက်အတွင်း စတော့ဈေးနှုန်း ကွာဟချက်နည်းပါးမှုကြောင့် နေ့စဉ် တွက်ချက်ထုတ်ပြန် သော စတော့အညွှန်းကိန်းတစ်ခုသည် မှန်ကန်သော ဈေးနှုန်းဖွဲ့စည်းပုံကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ စတော့တစ်ခု တည်း၏ ဈေးနှုန်း တက်ခြင်းကျခြင်းက စတော့အညွှန်း ကိန်းတစ်ခုကို ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုမရှိစေရေးအတွက် ဈေးနှုန်း ကွာဟချက်များ ကျဉ်းမြောင်းစေရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါ သည်။ ဥပမာ - ငါးသိန်းတန် စတော့တစ်ခုတစ်ရာခိုင်နှုန်း တက်ခြင်းက စတော့တစ်ခုကို ၅၀၀၀ ကျပ် ကွာဟစေပြီး တစ်သောင်းတန်ရှယ်ယာ၏ တစ်ရာခိုင်နှုန်းတက်ခြင်းက ၁၀၀ ကျပ် ကွာဟစေသည့်အတွက် ယင်းစတော့နှစ်ခုကို ပေါင်းစပ်ကာ အလေးချိန်ညီမျှသော အညွှန်းကိန်းတစ်ခု တွက်ချက်ရန်ခက်ခဲပြီး မှန်ကန်သော အညွှန်းတစ်ခုကို ရရှိနိုင်ခြင်း ရှိမည်မဟုတ်ပါ။

(ခ) စတော့အိတ်ချိန်းတစ်ခုတွင် စတော့ဝယ်ယူသူများ၊ ရောင်းချသူများအတွက် စတော့ဈေးတစ်ခုကို ဖြတ်ရာတွင် သတ်မှတ်ထားသော အထက်စည်း၊ အောက်စည်းများရှိသလို စတော့တစ်ခုကို ဈေးပေးရာတွင်လည်း (လေလံဈေးကွက်ဥပဒေအရ) တစ်ရပ်ချင်းတက်ပေးရသည့် ပမာဏ (Tick Size) ကို သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ဥပမာ- နယူးယောက်စတော့အိတ်ချိန်းတွင် စတော့တစ်ခုကို ၀ ဒသမ ၁၂၅ ဆင့်စီ တက်ပေးရမည်ဟူ၍ သတ်မှတ်ထားသလို အချို့စတော့ဈေးကွက်များတွင် စတော့တန်ဖိုးအလိုက် ၀ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၁ ရာခိုင်နှုန်းအကြား သတ်မှတ်ထားပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ငါးသိန်းတန် စတော့တစ်ခုကို အလီလီတက်ပေးရမည့် ပမာဏမှာ တစ်ကြိမ်လျှင် ၅၀၀၀ ကျပ်ဆိုသည်မှာ ဈေးကွက်တစ်ခုတွင် ယူတ္တိမတန်သော ဈေးတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဈေးကွက်ပျက်ယွင်းမှုကိုဖြစ်စေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ နိုင်ငံတစ်ခုအတွင်းရှိ ရှယ်ယာဈေးနှုန်းများ ကွာဟချက်နည်းပါးရေးသည်လည်း အဓိကကျသော အချက်တစ်ချက်ပင်ဖြစ်သည်။

(ဂ) ကမ္ဘာ့စတော့ဈေးကွက်အများစုတွင် စတော့တစ်ခု၏တန်ဖိုးကို အနည်းဆုံးယူနစ်များဖြင့် သတ်မှတ်ထားပါသော်လည်း စတော့ဈေးကွက်တွင် ရောင်းချရမှုလွယ်ကူစေရေးနှင့် ယူနီဖောင်းဖြစ်ရေးအတွက် အနည်းဆုံးရောင်းဝယ်ရမည့် Lot တစ်ခုကိုလည်း သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ Odd Lot ဟုခေါ်သော ပုံပန်းမကျသည့် အရေအတွက် ၃ စု၊ ၇ စု၊ ၁၇ စု အစရှိသည်များကို ဈေးကွက်က လက်မခံပါ။ သို့ဖြစ်ရာ စတော့ဈေးကွက်အတွက် ပုံပန်းကျနရေးအတွက် လူတစ်ယောက် ရောင်းဝယ်နိုင်သည့် Lot ကို သတ်မှတ်ပေးရပါသည်။ ဥပမာ - တိုကျိုစတော့အိတ်ချိန်းတွင် လူတစ်ဦးအနည်းဆုံး ရောင်းဝယ်နိုင်သော အနည်းဆုံးပမာဏမှာ ၁၀ ယန်းတန် အစု ၁၀၀၊ တန်ဖိုးအားဖြင့် Lot တစ်ခုလျှင် ယန်း ၁၀၀၀ ဖြစ်ပါသည်။ ပုံပန်းမကျသော အရေအတွက်ကိုင်ဆောင်ထားသူများမှာမူ စတော့အိတ်ချိန်း၏ပြင်ပတွင် ရောင်းဝယ်နိုင်ပါသည်။ သို့အတွက် မိမိတို့နိုင်ငံတွင်လည်း စတော့တစ်ခုကို အနည်းဆုံးဈေးနှုန်း သတ်မှတ်ကာ လူတစ်ယောက် အနည်းဆုံးဝယ်ယူနိုင်သော ယူနစ်တစ်ခုကို သတ်မှတ်ခြင်းဖြင့် စတော့အိတ်ချိန်း တစ်ခုအတွက် မျှော်မှန်းကာ

ပြင်ဆင်ထားနိုင်ပါသည်။ ဥပမာ- ရှယ်ယာတစ်စောင်လျှင် ကျပ် ၅၀၀ ဖြင့် အနည်းဆုံး ဝယ်ယူနိုင်သည့် ပမာဏ(၁၀) စောင်ဟု သတ်မှတ်ထားပါက ငွေကျပ်ငါးထောင်ရှိသူတိုင်း စတော့ကို ဝယ်ယူနိုင်မည်ဖြစ်ပေသည်။

(ဃ) အများပိုင် ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ ရှယ်ယာဈေးနှုန်းနှင့် ဈေးကွက်ကို လှုပ်ရှားစေရန် ဆောင်ရွက်သူများမှာ ရှယ်ယာအနည်းစုပိုင်ဆိုင်သော Minor Shareholder အုပ်စုများပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့သည် သတင်းခေါက်ချိုး မညီမျှမှုအပေါ် မူတည်ကာ ဝယ်ယူကဝယ်ကြသည်။ ရောင်းသူက ရောင်းကြသည်။ လှောင်ထားလိုသူများက လှောင်ထားကြသည်။ သို့ဖြင့် စတော့ဈေးကွက်ကြီးကို အသက်ဝင်လှုပ်ရှားလာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးကြသည်။ စတော့များစွာ ကိုင်ဆောင်ထားကြသော Major Shareholder များသည်ကား ဤသို့မလုပ်။ သူတို့က အမြတ်ဝေစုအတွက် ကာလရှည်မြှုပ်နှံထားကြသည်။

သို့ဖြစ်ရာ စတော့အိတ်ချိန်းတစ်ခုသို့ စာရင်းဝင်ကုမ္ပဏီတစ်ခုအဖြစ် ဝင်ရောက်ရန် လျှောက်ထားရာတွင် ရှယ်ယာနည်းနည်းကိုင်ထားသော Minor Shareholder ရာခိုင်နှုန်းနည်းမျှရှိရမည်။ များများကိုင်ထားသော ရှယ်ယာရှင် Major Shareholder အရေအတွက်ရာနှုန်း မည်မျှရှိရမည်ကို သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ယင်းအုပ်စုနှစ်စုပေါင်း၏အားဖြင့် စတော့ဈေးကွက်ကို လှုပ်ရှားသည်။ ရှယ်ယာအရွယ်သေးသေး ကိုင်ဆောင်သူများမပါသော အများပိုင်ကုမ္ပဏီတစ်ခုသည် အရည်အချင်းမပြည့်မီပေ။

နိဂုံးချုပ်အားဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ ပြည်သူများအနေနှင့် ယခုအခါ စတော့ဈေးကွက်မှတစ်ဆင့် ရှယ်ယာများကို ဝယ်ယူ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခွင့်များ ရရှိနေပြီဖြစ်ပေရာ မိမိတို့ ဝယ်ယူရင်းနှီးမြှုပ်နှံမည့် ကုမ္ပဏီ၏ စာရင်းဇယားများ၊ အချက်အလက်များ၊ အနာဂတ်အလားအလာများကို စနစ်တကျလေ့လာခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်ကုမ္ပဏီ (Securities Companies) များထံသို့ သွားရောက်ကာ အကြံဉာဏ်များ ရယူခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း မှန်ကန်သည့် စတော့များကို ရွေးချယ်ဝယ်ယူနိုင်ပါရန် အကြံပြုလိုက်ရပါသည်။

■

ဘဝအထွေထွေ (၅)

ကျော်ဒွန်း၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး (ငြိမ်း)

(ခေတ်အဆက်ဆက် နိုင်ငံတဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခွင့်ရသော စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်မှ
ဘွဲ့များရသူများ ကို ဤစာစဉ်ဖြင့် ဂုဏ်ပြုအပ်ပါသည်။)

တတိယနှစ်အောင်စာရင်းထွက်ပြီ

တတိယနှစ် အဓိကဘာသာက သင်္ချာစာရင်း အင်းပညာ၊ အတန်းထဲမှာ လူ(၃၀) ဝဲရှိတယ်။ အားလုံး အောင်ကြတယ် ကျောင်းလခ၊ အဆောင်ကြေးများ ကြွေးကျန်ရှိသူများ၊ အဆောင်မှ ထုတ်ပေးထားသော ဇွန်း၊ ခရင်း ပြန်မအပ်သူများကို အောင်စာရင်းမှ ချန်ထားခဲ့တယ်။ ငွေသွင်းပြီးကြောင်း၊ ပစ္စည်းပြန်အပ်ပြီးကြောင်း တင်ပြနိုင်မှ မော်ကွန်းထိန်းက အောင်စာရင်းကို အောင်၊ ရှုံး ပြောပြတယ်။ မော်ကွန်းထိန်းက ဆရာဦးစန်းရီန့် (အဆိုတော် ဇော်ဝင်းရီန့်ဖခင်)က အသားဖြူဖြူ ခန့်ခန့် ချောချော၊ ငယ်စဉ်က ကာယဗလမောင်လို့ပြောကြတယ်။ ကျောင်းသားတွေကို သူငယ်ချင်းကဲ့သို့ပေါင်းသင်းတယ်။

ငွေသွင်းပြီးကြောင်း တင်ပြတဲ့ ကျောင်းသားတစ်ယောက်ကို၊ “မင်းက အိမ်ကပို့တဲ့ငွေကို ဖဲရှုံးလို့ ကျောင်းလခ ကြွေးကျန်တာ၊ အခုတော့စာမေးပွဲကလည်း ကျပြန်ပြီ၊ မင်းဘာလုပ်မလဲ” ဟု မေးတယ်။ အဲဒီကျောင်းသားလည်း သူ့အပြစ်ရှိတော့ မျက်နှာပျက်ပြီး မော်ကွန်းထိန်း အခန်းထဲက လှည့်ထွက်သွားတယ်။ အပြင်ကော်ရီဒါရောက်မှ နောက်ကလိုက်ခေါ်တယ်။ “မင်းအောင်ပါတယ်ကွ” ဆိုပြီး နောက်တစ်ခါ ဖဲမရိုက်ဖို့ ဆုံးမတယ်။ ကျောင်းသားရဲ့ ပခုံးကို ဖက်ပြီး လက်ဖက်ရည်လိုက်တိုက်တယ်။ အဲဒီလို သဘောကောင်းတဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးပညာ ကျွမ်းကျင်တဲ့ မော်ကွန်းထိန်း တစ်ယောက်ပါ။

စတုတ္ထနှစ်စာရင်းအင်းပညာ

စတုတ္ထနှစ်စာရင်းအင်းပညာမှာ တတိယနှစ်မှာ ကဲ့သို့ သင်္ချာစာရင်းအင်းပညာ (MS)နဲ့ အသုံးချ စာရင်း

အင်းပညာ (AS) နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။ နမူနာကောက်သိအိုရီ (Sampling) နဲ့ လုပ်ငန်းခွင် သုတေသန (Operation Research) တို့ကို Major နှစ်ခု ပေါင်းသင်တယ်။ MS အဓိကသမားများကို Distribution Theory, Mathematical Statistics တို့ကိုသီးခြားသင်တယ်။ MS အဓိက ကျောင်းသား(၃၀) ရှိတယ်။ ကျောင်းသူ (၂၀) နဲ့ ကျောင်းသား (၁၀) ရှိတယ်။ Eco ကျောင်းတော်ရဲ့ သဘာဝအတိုင်း မိန်းမတွေများတယ်။

MS ကို ပါမောက္ခဒေါက်တာ ခင်မောင်ညွန့်ကိုယ်တိုင် ကြီးကြပ်သင်ကြားတယ်။ AS ကို ဒေါက်တာ မြင့်တင်ကိုယ်တိုင် ကြီးကြပ်သင်ကြားတယ်။ ဆရာ(၂)ဦးလုံးက အင်္ဂလန်က ဒေါက်တာဘွဲ့များ ရခဲ့သူတွေဖြစ်တယ်။ ဆရာဒေါက်တာ ခင်မောင်ညွန့်က လူပျိုကြီး၊ အမေ၊ ညီမများနဲ့ ပုဂံလမ်းက ပါမောက္ခ အိမ်မှာနေတယ်။ ဒေါက်တာမြင့်တင်က သမိုင်းကောလိပ်ဝင်း မေခဆောင်အဆောင်မှူးလုပ်တယ်။ အိမ်ထောင်ကျတာ နောက်ကျတယ်။ ဆရာရဲ့ ဇနီးက ဆေးတက္ကသိုလ် (၁) က ဆရာမလို့ သိရတယ်။ ညဦးပိုင်း ဆရာတို့ ဇနီးမောင်နှံ (၂) ယောက် သမိုင်းကောလိပ်ထဲ လမ်းလျှောက်တယ်။ ညပိုင်းလမ်းမှာ တွေ့တဲ့ ကျောင်းသားကို နောက်နေ့ စာသင်ခန်းမှာ စာမေးတော့တယ်။ မရရင် ဆူတယ်။ မိန်းကလေးတွေ ရှေ့မှာ ဒီကောင်ညက အခန်းပြန်မလာဘူး စသည်ဖြင့် ဆူတယ်။ ကျောင်းသားကြီးတွေက အစ ဆရာတွေကို ချစ်ကြောက်ရုံသေကြတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း စာတတ်ကြတယ်။

ပါမောက္ခဒေါက်တာ ခင်မောင်ညွန့် (စာရင်းအင်း)

ဆရာက တပည့်တွေကို စာတော်စေချင်၊ တတ်

စေချင်တယ်။ နောက်ဆုံးနှစ် (Final) ကျောင်းသား ဖြစ်တာတောင် အိမ်စာ (Homework) လုပ်၊ မလုပ် စစ်တယ်။ မလုပ်ရင် လေ့ကျင့်ခန်းစာအုပ်ကို အပေါ်ထပ်အခန်း (၂၁၃) ကနေ အောက်ကို လွှတ်ပစ်တယ်။ အောက်ကိုပြေးဆင်းကောက်၊ ပြေးတက်လာရတယ်။ တစ်ခါတော့ တစ်ခန်းလုံးနီးပါး၊ သူမေးတာကို မဖြေနိုင်တာရယ်။ အိမ်စာမလုပ်တဲ့သူများလို့ စိတ်ဆိုးပြီး စာဆက်မသင်တော့ဘဲ သူ့အခန်းပြန်သွားတော့တယ်။ လိုက်သွားပြီးတောင်းပန်၊ ကန်တော့ပြီး နောင် လေ့ကျင့်ခန်း မှန်မှန်လုပ်ပါမယ်လို့ အာမခံတော့မှ အတန်းပြန်ဝင်ပြီး စာသင်တယ်။

သူ့ဘဝနဲ့ ယှဉ်ပြီးဆုံးမတယ်။ ဆယ်တန်းအောင်တော့ ဗဟိုစာတိုက်ကြီးမှာ စာရေးလုပ်ခဲ့ကြောင်း၊ အမေကို လုပ်ကျွေးပြုစုကြောင်း၊ တပည့်များလည်း သူကဲ့သို့ ကြိုးစားဖို့ မိဘကို လုပ်ကျွေးပြုစုစာသင်ရင်းထည့်ပြောဆုံးမတယ်။ ကျောင်းပိတ်ခါနီးဆိုရင်ဆရာက သူ့အိမ်မှာ ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေကို ခေါ်ပြီး မုန့်လုပ်ကျွေးတယ်။ ဘူးသီးကြော်၊ ကောက်ညှင်းပေါင်း၊ နှမ်းမနဲ့ စသည်ရာသီအလိုက် မုန့်များကျွေးလေ့ရှိတယ်။ ဆရာနဲ့က ဒုတိယနှစ်ကတည်းက ဖြစ်တန်စွမ်းသီအိုရီ စသင်လာခဲ့တော့ မိဘသဖွယ် ရင်းနှီးနေတယ်။

ဆရာက ကျောင်းသူတွေဆိုရင် ပိုပြီးဆူတယ်။ အဝတ်အစားဝတ်တာကအစ ဆုံးမတယ်။ ကျောင်းကော်ရပ်ဒါ(စကြို)မှာ ထာဝရဖြစ်ဝတ်တာက အစဆူတယ်။ ဆုံးမတယ်။ ကျောင်းဖွင့်ရက် တစ်ရက်မှာ ည(၉)နာရီပဲ ရုပ်ရှင်ကြည့်ချင်တာနဲ့ ကမာရွတ်ဘူတာရုံလမ်းထိပ်က မြန်နန်းသီရိရုပ်ရှင်ရုံ သွားပြီး ရုပ်ရှင်လတ်မှတ်တန်းစီဝယ်တယ်။ လက်မှတ်မရမီ ရွှေ့ပိုင်းမှာ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားနဲ့ အရပ်သားတွေ ရန်ဖြစ်ကြတာ ကျောင်းသားတစ်ဦး ဓားထိုးခံရတယ်။ ကိုယ်တွေလည်း ကြောက်ပြီး အဆောင်ပြန်ခဲ့တယ်။ နံနက်(၉)နာရီ အတန်းတက်ချိန်မှာ ပါမောက္ခဒေါက်တာ ခင်မောင်ညွန့်ခေါ်လို့ သူ့အခန်း သွားရတယ်။ အခန်းရောက်တော့ စားပွဲကို လက်နဲ့ထုပြီး ဆူတော့တာပဲ။ မင်းဟာ ဝန်ထမ်း သားသမီး ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံတော်ရဲ့ ပညာသင်စရိတ်နဲ့ ကျောင်းတက်နေရတာ။ ညက ရုပ်ရှင်ရုံမှာ ဖြစ်တဲ့ ပြဿနာထဲ မင်းပါသွားရင် ငါတို့ ဘယ်လောက် ဆုံးရှုံးရမလဲ။ မင်းကျောင်းထုတ်ခံရမယ်။ ပညာသင်စရိတ်

ရုပ်သိမ်းခံရမယ် စသဖြင့် တစ်နာရီလောက်ခေါ်ဆူတယ်။ ပါမောက္ခတစ်ဦးဟာ မိဘလိုပဲ ကျောင်းသားတွေကို အမြဲ စောင့်ကြည့်နေတာ။ ကျေးဇူးကြီးမားပါတယ်။ အဲဒီကစပြီး ရုပ်ရှင်ရုံမသွားတော့ပါ။

လှည်းတန်းမှာနေတဲ့ ဆရာမကြီး

ဆရာမဒေါ်ခင်မမ၊ စာမေးလို့မရရင် “ဟဲ့နွား၊ လာစမ်း” ဆိုပြီး နားရွက်လိမ်ဆွဲတယ်။ ဇာတ်ပိုးအုပ်တယ်။ သူက လှည်းတန်းဈေးနားက မင်္ဂလာလမ်းမှာနေတယ်။ လပြည့်နေ့ကဲ့သို့ အဆောင်က ထမင်းမကျွေးရင် “ဟဲ့ ကောင်တွေ၊ အငတ်တွေ ငါ့အိမ်လာစားကြ” လို့ခေါ်တယ်။ အမေလို ခင်နေကြတာဆိုတော့ သွားကြတယ်။ သူ့မှာ သားလေးတစ်ယောက်ပဲ ရှိတယ်။ သူ့ယောက်ျားက ဆေးသူတေသနမှာ လုပ်တယ်။ ပိတ်ရက်မှာ လှည်းတန်းဈေးရောက်သွားရင် ဆရာမအိမ်ထဲမင်းဝင်စားတယ်။ ရှိတာနဲ့ ချက်ကျွေးတယ်။ ဆရာမက ကြက်သားဟင်းချက်တာ အရမ်းကောင်းတယ်။ စာသင်လည်း အရမ်းကောင်းတယ်။ ပထမနှစ် စာရင်းအင်းပညာ အခြေခံတာလီ၊ ထပ်ကြိမ် ဇယား အခြေခံကအစ သမတ်ကိန်း၊ တစ်ဝက်ကိန်း၊ ကြိမ်များကိန်း၊ ဆက်စပ်မှုပြကိန်း၊ ရီဂရက်ရှင်း စသည်တို့ကို အခြေခံပိုင်အောင် သင်ပေးလိုက်တာ၊ နောက်ဆုံးနှစ် ကောက်ချက်ချပညာ (INFERENCE) ကို နားလည်အောင် စိတ်ရှည်စွာ သင်ကြားပေးတယ်။ ကျွန်တော်က သူများထက်ပိုတယ်။ နောက်ဆုံးနှစ် အောင်ပြီး လှည်းတန်းမှာ အဆောင်နေ ထမင်းချက်စားတော့လည်း ဆရာမအိမ်က သမဝါယမဆိုင် ကုန်ဝယ်စာအုပ် သွားတောင်းပြီး ဆန်၊ ဆီ၊ ရေနံဆီ၊ ဆပ်ပြာ ထုတ်ယူသေးတယ်။ အဲဒီလောက်ထိ ကျောင်းသားတွေအပေါ် စေတနာကောင်းတာပါ။ ကျေးဇူးကြီးပါတယ်။

တက္ကသိုလ်ရောက်တာကြာပြီကွယ်

နောက်ဆုံးနှစ်ဆိုတော့ ရွှေ့ပန်းတိုင်ကိုယ်လည်း မြင်သင့်သလောက် မြင်ပြီပေါ့။ (၁၀) တန်း အောင်ခါစကတော့ တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားဆိုတာ အနာဂတ်မှာ အများကြီးဖြစ်နိုင်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက်တွေနဲ့ပေါ့။ နိုင်ငံခေါင်း

ဆောင် (သမ္မတ၊ ဝန်ကြီး၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ပါမောက္ခ စသည်ဖြင့်ပေါ့) နောက်ဆုံးနှစ်မှာ အတွဲတွေ ရသူက ရပေါ့။ ကိုယ်လည်း ကြိုးစားကြည့်တာပဲ။ ပညာရေးတက္ကသိုလ်က တစ်ယောက်ကို စာသွားပေးဖူးပါတယ်။ အဆင်မပြေဘူး။ ပညာရေးတက္ကသိုလ်ထဲသွား စာသင်ခန်းလိုက်ရုံ၊ တွေ့တော့လည်း ဘယ်အချိန်အတန်းပြီးသွားမှန်းမသိ၊ စောင့်နေ၊ အတန်းထဲကထွက်လာတော့ သူက သူ့သူငယ်ချင်းတွေ ခြံရံထားတော့ ဘယ်လိုပေးရမှန်းမသိ၊ နောက်ကလိုက်သွား၊ နဝဒေးဆောင်ရှေ့ရောက်တော့ ရှေ့က ကျော်သွားပြီး နောက်ပြန်လှည့်၊ စာကိုစာအုပ်ထဲညှပ်လိုက်တယ်။ ပြီးတော့ စာအုပ်ကိုပေးမယ်လုပ်တော့ သူက သူ့လွယ်အိတ်လေးထဲက ခေါက်ထီးထုတ်ပြတာ ကိုယ်လည်းလန့်ပြီး လှည့်ပြန်လာခဲ့ရတယ်။

နောက်နေ့နံနက် အဲဒီစာကိုတံဆိပ်ခေါင်းကပ်ပြီး တက္ကသိုလ်စာတိုက်ကတစ်ဆင့် ထည့်လိုက်တယ်။ စာကလည်း သုံးညလောက် အကြမ်း၊ အချောပြင်ဆင်ထားရတာ။ နောက်နေ့ညနေ အဆောင်ဖွင့်ချိန် အားတင်းပြီး သွားတယ်။ အဆောင် ဧည့်မှတ်တမ်းမှာ လက်မှတ်ထိုးပြီး သူ့အမည်ရေးပေးလိုက်တယ်။ လက်တုန့် ရင်တုန့်နဲ့ “ဟဲဟဲ... မကြောက်ပါဘူးပေါ့”။ နေ့စောင့် အဖိုးကြီးက “-----မြို့က မ----- ဧည့်သည်လာတယ်” လို့ အော်လိုက်တော့၊ ခြေတွေလက်တွေ အေးသွားတယ်။ အို... ဘာကြောက်စရာလိုလဲ၊ မကြောက်ပါဘူး။ ထမင်းစားခန်းကနေ ကျောင်းသူတွေ ချောင်းကြည့်နေကြတယ်။ နေ့စောင့်ကြီးပြန်လာပြီးပြောတယ်။ နယ်က သူ့အမေလာလို့ မြို့ထဲသွားတယ်ပြောတယ်။ ဘယ်တတ်နိုင်မှာလဲ ပြန်ရုံပေါ့။ သူတို့ပြောသမျှ၊ သူတို့ဆိုသမျှပဲပေါ့လေ...။

ဘယ်လက်လျှော့မှာလဲ၊ စာတိုက်ကနေ တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ပြီး၊ စာတွေရေးပြီး ဆက်တိုက်ထည့်တာ။ လုံးဝစာမပြန်ဘူး။ တော်ပြီ၊ (Eco) မှာပဲ ရှာတော့မယ်။ နောက်ဆုံးနှစ်က ကျောင်းသူ၊ အညာက၊ မှတ်စုစာအုပ်လေးကို တောင်း၊ ကျောင်းပျက်တာလို့ပြော၊ သနားတော့ စာတွေကူးပေးတယ်။ မိန်းကလေးလက်ရေးနဲ့ ကိုယ့်မှတ်စုစာအုပ်ကို သူငယ်ချင်းတွေက တွေ့တော့ အထင်ကြီးပြီး မြှောက်ပေးကြတယ်။ မာလာဆောင် လိုက်သွားတော့၊ ဒုတိယနှစ်က ဘောလုံးသမားတစ်ယောက်နဲ့တွဲပြီး အင်းယားကန်

ဘက် ထွက်သွားတာ တွေ့လိုက်ရတယ်။ ကိုယ့်ရင်တွေ ပူသွားပြီး မျက်စိတွေပြာသွားတယ်။ ညနေ အဆောင်ရောက်တော့ သူတို့မြို့က သူငယ်ချင်းတွေကို မေးကြည့်တယ်။ ဟုတ်တယ်။ သူတို့မြို့က ကျောင်းသားတဲ့။ အဆောင်သွားခေါ်တယ်။ သူထွက်မလာမချင်း ဧည့်မှတ်တမ်းမှာ နာမည်အကြိမ်ကြိမ်ရေးတယ်။ ဧည့်ချိန် ကုန်တာတောင် မပြန်တော့ ဆင်းတွေ့တယ်။ နောက် အိုကေသွားတယ်လို့ ပြောကြတယ်။ ကိုယ့်မှာတော့ စာကူးပေးတာနဲ့ ကျေနပ်နေတာ။ အဖြေမရဘဲ အသည်းကွဲရတယ်။ အတန်းထဲမှာ နာမည်တစ်လုံး ရသွားတယ်။ ခွန်း... ဆွေး... တဲ့။ အခုချိန်ထိ ငယ်သူငယ်ချင်းတွေက ဒီနာမည်ပြောင်ကို ခေါ်တုန်း၊ ခေါ်ဆဲပဲ။

“အ” သုံးလုံးနဲ့ ပျော်တယ်

၁၉၇၂ ခုနှစ်၊ ဧရာဝတီတိုင်းကျေးရွာများကို ‘အ’ သုံးလုံး သင်တန်းတွေပေးတယ်။ အထက်မြန်မာပြည်က တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူတွေ လုပ်အားပေးလာကြတယ်။ ဒေးဒရဲမြို့နယ်က ကျေးရွာအသီးသီးကို သွားရောက်သင်ပေးကြတယ်။ ဒေသခံ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူတွေလည်း လုပ်အားပေး ပါဝင်ကြတယ်။ ဒေသခံ နောက်ဆုံးနှစ်ကျောင်းသားတွေက ‘အ’ သုံးလုံး သင်တန်းများ စခန်းသိမ်းပွဲမှာ ပျော်ဖြေရေးကပွဲတာဝန်ယူရတယ်။ နောက်ဆုံးနှစ် ကျောင်းသားတွေဆိုတော့ တက္ကသိုလ်မှာ အတွေ့အကြုံများနေပြီပေါ့။ အငြိမ့်ကတယ်။ တောင်သူလယ်သမား အရေးတော်ပုံ ပြဇာတ်ကတယ်။ အဓိကဇာတ်ကောင် နေရာတွေမှာ ပါဝင်ကြတယ်။ မြို့မိမြို့ဖတွေက တော်တော် အံ့ဩစွာနဲ့ ကပွဲကို အားပေးကြတယ်။

ရန်ကုန်ပြန်ရောက်တော့လည်း အရှိန်ကမသေ၊ မြို့နယ်အသင်း ပို့စကတ်ထုတ်ရောင်းတယ်။ ပဲခူးမြို့သို့ ပျော်ပွဲစားထွက်တယ်။ တိုက်ပုံမချွတ်တမ်းဝတ်ပြီး ကျောင်းသားလူကြီးလုပ်တယ်။ သမိုင်းက ကိုယ်နေတဲ့ အဆောင်ကို ပုံမှန်ပြန်မအိပ်ဘူး။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ထဲမှာရှိတဲ့ ပင်းယဆောင်က သူငယ်ချင်းတွေနဲ့ ဦးချစ် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ထိုင်လိုက် ပျော်လိုက်တာ။

နောက်ဆုံးနှစ်စာမေးပွဲကျပြီ

စာမေးပွဲနီးတော့ စာတွေစုံအောင် ကြိုးစားကူးရတယ်။ စာပြပေးမည့်သူရှာရတယ်။ နောက်ဆုံးနှစ် ဆိုတော့ အားလုံးက ကြိုးစားနေကြတယ်။ အချိန်ပိုမရှိကြဘူး။ ကိုယ့်မှာက ကျောင်းတွေပျက်ထားတော့ စာတွေက နားမလည်။ အလွတ်ကျက်တော့လည်း မမှတ်မိတော့သောကတွေများပြီး စိတ်တွေမငြိမ်တော့။ Statsဖော်မြူလာတွေက အလွတ်ကျက်လို့မရဘူး။ အကျိုးအကြောင်းနဲ့ကွင်းဆက်တွေရှိတယ်။

Sampling ဘာသာရပ်မှာဆိုရင် $V(g) = (1/m - 1/n) 3^2$ နဲ့ $V(y) = (1/n - 1/N) 3^2$ မတူဘူး။ အလွတ်ကျက်လို့မရဘူး။ Vမှာ ^ ပါရင် Small square [Sample variance] ဖြစ်တယ်။ စာမေးပွဲမှာ Sampling ဘာသာက ခက်တယ်။ တော်ရုံကြိုးစားရုံနဲ့မရဘူး။ စာမေးပွဲခန်းမှာ အဲဒီ ဘာသာ မဖြေနိုင်ဘူး။ သွားပြီကျမှပဲ။ တိုက်ဆိုင် သလားမသိ။ နောက်ဆုံးနှစ်ရဲ့ ခုံနံပါတ်က ၁၃။ အောင်စာရင်း ထွက်တော့ ခါတိုင်းနှစ်တွေထက် Inference မှာ အကျများတယ်။ ပါမောက္ခလည်း တော်တော် စိတ်မကောင်းဖြစ်တယ်။ လူ ၃၀ မှာ ၅ယောက် ကျတယ်။ အဲဒီ(၅)ယောက် က ကြီးလာတဲ့အခါ ညွှန်ကြားရေးမှူး (စာရင်း/အင်း ကျူရှင် ဆရာ)၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် (ရုံးအဖွဲ့မှူး)၊ ပါမောက္ခ၊ ဘုန်းကြီး၊ လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူးတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ စာမေးပွဲကျတာ ကောင်းတယ်လို့ပြောတာ မဟုတ်ပါ။ ကျနွဲ့ဖူးမှ လောကဓံတရားကို ခံနိုင်ရည်ရှိပြီး ရင့်ကျက်သွားကြလို့ နဲ့တူတယ်။

အောင်စာရင်း မထွက်မီ မော်ကွန်းထိန်းဆီက အိမ်သို့ စာတစ်စောင်လာတယ်။ အဆောင်ဖဲဝိုင်း မိတာ ပါသူများစာရင်းပို့တာ။ အဲဒီစာရင်းမှာ ကျော်ထွန်းပါနေတယ်။ စာမေးပွဲကလည်းကျနေတော့ အဖေ ဒေါသပူနံ့ထကာ ရန်ကုန်လိုက်လာတယ်။ ကျောင်းကဆရာတွေနဲ့တွေ့တယ်။ ကံကောင်းချင်တော့ မော်ကွန်းထိန်း ဆရာဦးစန်းရှိန်၊ သုတေသနက ဆရာ ဒေါက်တာမြသန်း၊ ဆရာဦးတင်သောင်းတို့နဲ့ တွေ့သွားတယ်။ ဖဲဝိုင်းဖမ်းခံရသူစာရင်းမှာပါတာက ကျော်ထွန်း (ထားဝယ်) ကပါ။ မှားပို့မိတာလို့ ပြောကြတယ်။ စာမေးပွဲကျတာက ဒီနှစ် ကျသူများကြောင်း၊ ယူတဲ့ဘာသာရပ်က ခက်ကြောင်း ပြောပြ

တော့မှ အဖေဒေါသ လျော့ကျသွားတယ်။ ဒါပေမဲ့ကျောင်းပြန်တက်ဖို့ သူတာဝန်မယူနိုင်တော့ကြောင်း၊ အငယ်တွေကျောင်းစရိတ်ရှိကြောင်း ပြောသွားတယ်။

ဆရာဒေါက်တာမြသန်း၊ ဦးစောမြင့်မောင်၊ ဦးတင်သောင်း၊ ဦးတင်ဝင်းအောင် (MCC) တို့ ကိုအောင်ရင် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ ကျော်ဒွန်း ကျောင်းဆက်တက်ရရေး အစည်းအဝေးထိုင်ကြတယ်။ ချက်ချင်းပဲ သုတေသန ပါမောက္ခ ဒေါက်တာခင်မောင်ကြည်၊ ငွေစာရင်းတာဝန်ခံ ဆရာဦးစောဂစ်ဆင်တို့ထံ သွားပြောပြတယ်။ ကျော်ဒွန်း ကို သုတေသန လုပ်အားပေးအဖြစ် နေ့စား ၃ ကျပ် ၈၅ ပြား နဲ့ ခန့်ပေးဖို့၊ နေ့စဉ်ဌာနမှာ Survey data တွေ တွက်ချက်ဖို့၊

Survey ခရီးထွက်ရင် ပါမောက္ခသွားလာ၊ စားသောက်ရေးနဲ့ အထွေထွေကူညီဆောင်ရွက်ပေးဖို့ တာဝန် သတ်မှတ်ပြီး နေ့စားလုပ်အားပေးခန့်လိုက်တယ်။ အဲဒါကြောင့် နောက်ဆုံးနှစ် ဖြေခွင့်ရပြီး ဘွဲ့ရသွားတယ်။ ကျောင်းပိတ်ရက်မှာ လှည်းတန်းက ဆရာမကြီး ဒေါ်ခင်မမ အိမ်သွားတယ်။ ဆရာမက စာလည်းပြပေးတယ်။ ထမင်းလည်းကျွေးတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ ဆူတယ်။ “ဟဲ့ နွား” လို့ ဆဲတယ်။ ဆုံးမတယ်။ အမေလိုပါပဲ။ ကျေးဇူးကြီးမားပါတယ်။

ကုသိုလ်ကံများ ဆိုးချင်တော့ ဆက်တိုက်ပါလား။ နံနက် (၉း၀၀) နာရီ အတန်း၊ ဒေါက်တာ မြင့်တင် စာသင်နေစဉ် ပါမောက္ခရုံးခန်းက လာခေါ်တယ်။ ပါမောက္ခအခန်းရောက်တော့ ဆရာကြီးက ယခုဒေးဒရဲက ဖုန်းလာတယ်။ မင်းအမေဆုံးပြီတဲ့။ ဆရာကြီးအခန်းက ဘယ်လိုပြန်ထွက်လာမှန်းတောင် မသိ။ ကျောင်းစကြိုမှာ ငိုနေတော့တယ်။ မိမိပုံခုံးကို လာဖက်ပြီး၊ ငွေ ၂၅ ကျပ် ပေးတယ်။ လေးဘီးကား ငှားပေးတယ်။ သင်္ဘောဆိပ်ကို ဆင်းဖို့ ပြောသူက ဆရာဦးတင်သောင်း (ဝါဏီဇူဗေဒ) ဖြစ်တယ်။ ကားပေါ်မှာ ငိုနေတော့ လေးဘီးမောင်းသူက ပြောတယ်။ “မင်းတို့ ကံကောင်းပါတယ်ကွာ။ မင်းက တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား၊ ငါက စစ်သားဘဝထဲက ရွှေတန်း ရောက်နေတာ အမေဆုံးကြောင်း သတင်းရချိန်မှာ စစ်တိုက်နေရတယ်။ အိမ်ပြန်ခွင့် မရပါဘူးကွာ။”

ဆက်ပါမည်။

သတိပြုစရာ

Key Performance Indicators (KPIs)

| ဒေါက်တာမျိုးငြိမ်းအေး (ပို့ဆောင်ရေး) |

Key Performance Indicators (KPIs) ကိုတိုက်ရိုက်ဘာသာပြန်ဆိုပါက အဓိကကျသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နိုင်မှုညွှန်းကိန်းများဟု ပြန်ဆိုနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ KPIs အား စီးပွားရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းနယ်ပယ် အသီးသီးတွင် အောင်မြင်မှုကို တိုင်းတာနိုင်သည့် ညွှန်းကိန်းများ အဖြစ် သုံးစွဲကြသကဲ့သို့ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ/ အစိုးရ တစ်ရပ် ၏ ကာလတို ကာလရှည် စီမံကိန်းများတွင် ချမှတ်ထားသည့် ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်များသို့ အရောက် လှမ်းနိုင်မှု အနေအထားကို ဆန်းစစ်ရန်အတွက် သုံးစွဲကြသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် KPIs ၏ အသုံးပြုမှုနှင့် အရေးပါမှုသည်လည်း ပိုမို ကြီးမား၊ ကျယ်ပြန့်လာသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ KPIs ကိုလုပ်ငန်းသဘာဝမတူညီသော နယ်ပယ်အလိုက် အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုမှုများမှာ အနည်းငယ် ကွဲပြားခြားနားလေ့ရှိကြသော်လည်း အဓိကအားဖြင့် အဖွဲ့အစည်း၊ လုပ်ငန်းစသည်တို့၏ အောင်မြင်အောင်ဆောင်ရွက်နိုင်မှု အတိုင်းအတာကို လေ့လာဆန်းစစ် အကဲဖြတ် နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပြီး KPIs ကို သတ်မှတ် တွက်ချက် အသုံးပြု ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်

KPIs ကို လုပ်ငန်း နယ်ပယ်အလိုက် အမျိုးမျိုး အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုဖော်ပြကြသည့် အနက်မှ “KPIs are an actionable scorecard that keeps your strategy on track. They enable you to manage, control and achieve desired business results.” ဟူသည့်ဖော်ပြချက်ကို ကိုးကားပြီး စာရေးသူမှ ဆွေးနွေးတင်ပြလိုပါသည်။

KPIs ညွှန်ကြားမှုများကို သတ်မှတ်တည်ဆောက်ရာတွင် မိမိ ရည်ရွယ်သည့် ရလဒ် (desired business results) ကို ဦးစွာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း နားလည် သဘောပေါက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ‘ကုန်ထုတ်လုပ်သည့် လုပ်ငန်းတစ်ခုအနေနှင့် မိမိတို့၏ ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းကို ပိုမိုရောင်းအားမြှင့်တင်နိုင်ရန်’ ဟူသည့် ကိစ္စမှာ မှန်ကန်သည့် ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုဖြစ်သော်လည်း ယေဘုယျဆန်လွန်းသဖြင့် KPIs ညွှန်ကြားမှု တည်ဆောက်ရန်အတွက် လိုအပ်သော ပန်းတိုင်အဖြစ် အသုံးမပြုနိုင်ပေ။ ပိုမို တိကျသော ရည်မှန်းချက် ဖြစ်သည့် ‘အဓိက ဖောက်သည်များ၏ ဝယ်ယူမှုကို ၃၀% နှင့်အထက် ရောက်အောင် ဆောင်ရွက်မည်’၊ ‘ကုန်ထုတ်၊ ဖြန့်ချိ၊ ဖြန့်ဖြူးရောင်းချသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချိန်ကို ထက်ဝက် လျော့ချနိုင်အောင် ဆောင်ရွက်မည်’ စသဖြင့် ပိုမိုတိကျသော ပန်းတိုင်ကို သတ်မှတ်ပေးရန် ဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်းစဉ် (Action Plan) ကို ထိရောက်စွာ သတ်မှတ်ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ရှင်းလင်းသည့် ရည်မှန်းချက်၊ လုပ်ဆောင်ချက်တို့ကို ချမှတ်ထားမှသာ အဆိုပါ ရည်မှန်းချက်ရောက်ရှိရန် တိုင်းတာဆောင်ရွက်ရမည့် KPIs ကို သတ်မှတ် တည်ဆောက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဆောင်ရွက်ရသည့် လုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်အလိုက် ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ရလဒ်များကို တိုင်းတာတွက်ချက်မှတ်တမ်းတင်ထားနိုင်ရန်အတွက် actionable scorecard ဟုခေါ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်မှတ်တမ်းဇယားကို အသုံးပြုလေ့ ရှိပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် စက်ရုံမန်နေဂျာ အခန်းရှိ လုပ်ငန်းစဉ်အလိုက် ကြာချိန်၊ ထုတ်ကုန် ထွက်ရှိမှု ပမာဏ၊ အရည်အသွေး စစ်ဆေးမှု အောင်မြင်သည့် ကုန်ပစ္စည်း အမျိုး စသည့် စာရင်းများကို ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်နိုင်မှု တိုင်းအတွက် ရေးမှတ်ရန်ထားသည့်

ဇယားတွက်များ ရေးဆွဲထားသော နံရံကပ် ကျောက်သင်ပုန်းတစ်ချပ်သည်ပင် actionable scorecard တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ ဇယားအတွက် လုပ်ငန်းစဉ်အလိုက် မှတ်တမ်းများ၊ ယခင်နှစ် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ယခုနှစ် နှိုင်းယှဉ်ချက်၊ တိုးတက်/ လျော့နည်း ဆောင်ရွက်နိုင်မှု ပမာဏ/ ရာခိုင်နှုန်း စသည့် အချက်အလက်များကို ကြည့်ရှုသုံးသပ်ပြီး မိမိလုပ်ငန်းအနေဖြင့် ချမှတ်ထားသည့် ရည်ရွယ်ချက် ပန်းတိုင်သို့ ရောက်ရှိအောင် လမ်းကြောင်းသွေဖယ်မှုမရှိဘဲ မတိမ်းမစောင်း အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှု ရှိ/မရှိကို မဟာ ဗျူဟာကျကျ သုံးသပ် စီမံခန့်ခွဲနိုင်မည် (keep your strategy on track) ဖြစ်ပါသည်။

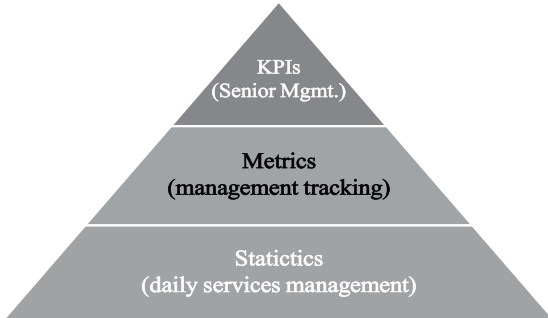
စာရင်းအင်း (Statistics) ၊ တိုင်းတာမှု အခြေ (Metric) နှင့် KPIs ကွာခြားချက်

စာရင်းအင်း (Statistics) ဆိုသည်မှာ လုပ်ငန်းကဏ္ဍနယ်ပယ်အလိုက် တိုက်ရိုက် ကောက်ခံမှတ်တမ်းပြုထားသည့် ကိန်းဂဏန်း အချက်အလက်များအပေါ် ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်မှု (Organization)၊ စုဆောင်းသိမ်းဆည်းခြင်း (Collection)၊ စိတ်ဖြာလေ့လာမှု (Analysis)၊ အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူမှု (Interpretation)၊ တင်ပြပုံတင်ပြချက် (Presentation) စသည်တို့ကို ဂဏန်းသင်္ချာပုံစံဖြင့် ဖလှယ်ဆောင်ရွက်ဖော်ပြချက်ဖြစ်ပါသည်။ နေ့စဉ် ဆောင်ရွက်နေသည့် လုပ်ငန်းဆောင်တာများမှ ရရှိသည့် အချက်အလက်များကို ပေါင်းစုခြင်းဖြင့် စာရင်းအင်း အချက်အလက်များကို စုဆောင်းရရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ အချို့ စာရင်းအင်း အချက်အလက်များသည် KPIs အဖြစ် တိုက်ရိုက် အသုံးပြု ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ဖြစ်သော်လည်း စာရင်းအင်းဖော်ပြမှုတိုင်းကိုမူ KPIs အဖြစ် တိုက်ရိုက် အသုံးပြုနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။

တိုင်းတာမှု အခြေ (Metric) ဆိုသည်မှာ တိုင်းတာ၊ ကောက်ယူမှုမှ ရရှိသည့် အတိုင်းအတာ ပမာဏများကို နှိုင်းယှဉ် (သို့မဟုတ်) ယှဉ်တွဲ ဖော်ပြသည့် အခြေပြုတိုင်းတာမှုပုံစံအဖြစ် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုနိုင်မည်ဟု ယူဆပါသည်။ အဆိုပါ အခြေပြု တိုင်းတာမှု ရလဒ်များ အနေဖြင့်လည်း အချို့ကို KPIs အဖြစ် တိုက်ရိုက် အသုံးပြုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ အဓိကအားဖြင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု စီမံ

ခန့်ခွဲရာတွင် မိမိ ရည်ရွယ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ တိမ်းစောင်းမှု မရှိအောင်၊ ရလဒ်များ မှန်ကန်မှု ရှိအောင် စီမံခန့်ခွဲ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အသုံးပြုလေ့ရှိကြပါသည်။

ပုံ (၁) Statistics၊ Metrics နှင့် KPIs တို့ ဆက်စပ်မှု

အဓိကကျသည့်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နိုင်မှုညွှန်းကိန်းများ (KPIs) မှာ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ပေးရမည့် အဆင့်မြင့်တန်း အရာရှိများမှ လုပ်ငန်း တစ်ခုလုံး အပေါ် စီမံခန့်ခွဲမှု ဆောင်ရွက်ရန်၊ မဟာဗျူဟာ ချမှတ် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင် ရောက်ရှိနိုင်မှု အနေအထားကို သိရှိနိုင်ရန် စသည်တို့အတွက် အသုံးပြုလေ့ရှိပြီး၊ အဆိုပါ ညွှန်းကိန်းများ ရရှိရန်အတွက် စာရင်းဇယားအချက်အလက်များ၊ အခြေပြု တိုင်းတာမှု ကိန်းဂဏန်းများမှ ပေါင်းစပ် တွက်ချက်ခြင်းဖြင့် ရရှိလာသည့် ရလဒ်များ ဖြစ်ပါသည်။

နယ်ပယ် အသီးသီးမှ နမူနာ KPIs များ

လုပ်ငန်းနယ်ပယ် အသီးသီး၏ မတူညီသော လုပ်ငန်း သဘာဝများအရလုပ်ငန်း/ အဖွဲ့အစည်းများ၏ အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မှုများကို တိုင်းတာနားလည်နိုင်ရန် ကိစ္စမှာ အရေးကြီးသကဲ့သို့ ခက်ခဲနက်နဲသည့် ကိစ္စတစ်ရပ်အဖြစ် ရှုမြင်ကြသည်များလည်း ရှိကြပါသည်။ အစိုးရ လုပ်ငန်း အဖွဲ့အစည်းများအတွက်လည်း KPI များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ကြခြင်း ရှိသကဲ့သို့၊ အဆိုပါ KPI တို့တွင် ကောင်းမွန်သော ရလဒ်များ ရရှိနိုင်ရန်အတွက် ခက်ခဲခဲခဲကြိုးစား ဆောင်ရွက်ရသည့် အခြေအနေများကိုလည်း တွေ့ရတတ်ပါသည်။

လုပ်ငန်း အမျိုးမျိုးအတွက် မတူညီသည့် KPI

သတ်မှတ် တွက်ချက်မှုများ အတွက် နမူနာ KPI တချို့မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည် -

(က) ရုံးစာ လက်ခံရရှိမှုနှင့် အစီရင်ခံစာ ပြန်လည် တင်ပြနိုင်မှု အချိုး

အစိုးရရုံး အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် စာပေး/ စာယူ ဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်မှု၊ အထက်/အောက် အစီအရင်ခံစာ ပြန်လည်တင်ပြနိုင်မှုမှာ အရေးကြီးသည့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ KPI မှ ဌာနတွင်း လုပ်ငန်းစဉ်များ မည်မျှ ကောင်းမွန်စွာ ပြန်လည် ပေါင်းစပ် ဆောင်ရွက်နိုင်မှုကို သိရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ဌာနတွင်း ရာထူးတိုးမှုနှင့် ပြင်ပမှ ဝန်ထမ်းခန့်ထားမှု အချိုး

ဌာန အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ရေရှည်အတွက် စဉ်ဆက်မပြတ် အောင်မြင်စွာ လက်ဆင့်ကမ်း သင်ကြား ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့် ပြင်ပမှ အခြား အတွေ့အကြုံဖြင့် ဝင်ရောက်လာသည့် ဝန်ထမ်းများ ပါဝင်လာမှုကို သုံးသပ်နိုင်ရန်အတွက် အသုံးပြုလေ့ရှိပါသည်။

(ဂ) လုပ်ငန်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် ဘဏ္ဍာငွေ လျာထားသုံးစွဲမှု အချိုး

ဘဏ္ဍာရေး သုံးစွဲမှု ကဏ္ဍတွင် အသုံးပြုလေ့ရှိပြီး အလဟဿ ကုန်ကျမှုနှင့် အလေအလွင့် အနည်းဆုံး ဖြစ်ရေး စိစစ်ရန်အတွက် ဆောင်ရွက်သည့် KPI ဖြစ်ပါသည်။

(ဃ) EBITDA (Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation & Amortization)

လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရရှိသည့် ဝင်ငွေ စုစုပေါင်းအပေါ်တွင် အတိုး၊ အခွန်၊ တန်ဖိုးလျော့ပမာဏ၊ အရစ်ကျ ပြန်ဆပ်ရန် ပမာဏတို့ မပါဝင်သော ကုန်ကျစရိတ် နုတ်ပြီး အသားတင်ဝင်ငွေကို ခေါ်ဆိုပါသည်။ လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ အဓိကကျပြီး ပုံမှန်နှင့် မှန်မှန် လည်ပတ်နေသည့် လုပ်ငန်းမှ ရရှိသည့် ငွေသားစီးဆင်းမှု (cash flow) နှင့် ဆင်တူသည့် အမြတ်ကို တွက်ချက်ခြင်း ဖြစ်ပြီး၊ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ KPI အနေဖြင့် သုံးစွဲလေ့ရှိပါသည်။ တွက်ချက်မှု ပုံသေနည်းမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

$$EBITDA = \text{Revenue} - (\text{Expenses} - \text{Excluding Interest, Tax, Depreciation \& Amortization})$$

မိမိလုပ်ငန်းရည်ရွယ်ချက်အပေါ်တွင် မူတည်ပြီး လိုအပ်သော KPI များကို သတ်မှတ်တွက်ချက်ဆောင်ရွက်လေ့ရှိပါသည်။ အချက်အလက် ကောက်ခံရုံမျှဖြင့် လုပ်ငန်းစဉ်၏ အတိုး/ အလျှော့၊ အနိမ့်/ အမြင့်၊ တိုးတက်မှု/ ဆုတ်ယုတ်မှု တို့ကို ချက်ခြင်း သိရှိနိုင်သည့် KPI များ သတ်မှတ်လေ့ ရှိသကဲ့သို့၊ နှိုင်းယှဉ်တွက်ချက်မှုမှ ရရှိသည့် KPI များ၊ တစ်ခုထက်ပိုသော အချက်အလက်များကို ပေါင်းစပ် တည်ဆောက်ရသည့် KPI များလည်း ရှိကြပါသည်။

KPI သတ်မှတ်ရာတွင် စဉ်းစားရန် အချက်များ

လုပ်ငန်း အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအနေဖြင့် ကောင်းမွန် မှန်ကန် ထိရောက် အကျိုးရှိသော KPI များ သတ်မှတ်တည်ဆောက် တွက်ချက် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် တွေ့ကြုံလေ့ရှိတတ်သည့် စိန်ခေါ်မှုများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည် -

(က) လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ မဟာဗျူဟာနှင့် အဓိက ရည်ရွယ်ချက်များမှာ ရှင်းလင်းမှု မရှိပါက ထိရောက်သော KPI များ သတ်မှတ် ဆောင်ရွက်ရန် မလွယ်ကူပါ (အများအားဖြင့် ငွေရေးကြေးရေးဆိုင်ရာ အခြေအနေတစ်ခုတည်းကိုသာ အာရုံစိုက် ဆောင်ရွက်လေ့ရှိကြပါသည်)

(ခ) ငွေရေး ကြေးရေးဆိုင်ရာ ညွှန်ကိန်းများ အပေါ်တွင်သာ များစွာကြည့်ရှု ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ရေရှည်တိုးတက်အောင်မြင်မှုအတွက် မျှတမှု မရှိသော၊ အလုံးစုံ မှန်ကန်သော အကဲဖြတ်မှု မဖြစ်နိုင်ပါ

(ဂ) လုပ်ငန်း တစ်ခုအတွက် အလွန်အရေးကြီးသော KPI သည် အဆိုပါ လုပ်ငန်းနှင့် ဆက်စပ်သည့် အခြား လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုအတွက် အရေးကြီးသည့် KPI ဖြစ်မည်ဟု တစ်ထစ်ချ မသတ်မှတ်နိုင်ပါ

(ဃ) အချို့ လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် KPI သတ်မှတ်ချက်များအပေါ် အားစိုက် ဆောင်ရွက်သော်လည်း၊ လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုလုံး အောင်မြင်မှုအပေါ်တွင် အားနည်းသွားနိုင်ခြင်း (ဥပမာ၊ ရုံးသို့ မနက် ၉း၃၀ နာရီ မရောက်ပါက ဒဏ်ကြေး ပေးဆောင်ရမည်ဟု သတ်မှတ်ထားသဖြင့် အချိန်မီ ရောက်ရှိရန်အတွက်သာ အဓိကထားပြီး ရုံးလုပ်

ငန်းများ ပြီးစီးအောင် ဆောင်ရွက်မှု အပေါ် အားစိုက် ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိသည့် အခြေအနေမျိုး)

(င) တွက်ချက်မှုလုပ်ငန်းစဉ် အလွန်ခက်ခဲသော ညွှန်ကိန်းကို ဦးဆောင် KPIs အဖြစ် သတ်မှတ် ဆောင်ရွက်ခြင်း

(စ) လုပ်ငန်းခွင် အနေအထားအရ အချက်အလက်ကောက်ယူရန် အကန့်အသတ်ရှိသော (သို့မဟုတ်) တိကျသော ကိန်းဂဏန်းများ ရရှိရန် ခဲယဉ်းသော အခြေအနေတွင် KPIs ကောက်ခံ ဆောင်ရွက်ခြင်း (ဥပမာအားဖြင့် ဝန်ထမ်းဦးရေနည်းပါးသည့် လုပ်ငန်းခွင် တစ်ခုတွင် KPIs တွက်ချက်ရန်အတွက် လက်ရှိ ဝန်ထမ်းများထဲမှ ထုတ်နုတ် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း)

ထိရောက်မှုရှိသည့် KPIs ၏ ဝိသေသ လက္ခဏာများ

အမြဲပြောင်းလဲ တိုးတက်ပြိုင်ဆိုင်လျက် ရှိကြသည့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများတွင် မိမိတို့ ချမှတ်ထားသည့် ကာလတို၊ ကာလရှည် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိနိုင်မှု ရှိ/မရှိကို အစဉ်မပြတ် အကဲခတ်ပြီး စီမံခန့်ခွဲရန် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ထိရောက်ကောင်းမွန်သော KPIs များ သတ်မှတ်တည်ဆောက်တိုင်း တာရန် လိုအပ်ပြီး၊ အဆိုပါ KPIs များ တည်ဆောက်သတ်မှတ်ရာတွင် မဖြစ်မနေ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် ဝိသေသ လက္ခဏာ (၇) ရပ်ကို ဆက်လက် ဖော်ပြသွားပါမည်။

(က) ရိုးရှင်းလွယ်ကူခြင်း (Simple)

သတ်မှတ် ထားသည့် KPIs သည် လွယ်လွယ်ကူကူ သဘောပေါက် နားလည်ရန် လိုအပ်သကဲ့သို့၊ တိုင်းတာ တွက်ချက်ရာတွင်လည်း လွယ်ကူရန် လိုအပ်ပါသည်။ သို့မှသာ အဆိုပါ KPI ကို သုံးသပ်ပြီး စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ရန်အတွက် ရိုးရှင်းစွာ အထောက်အကူ ပြုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ချိန်ညှိပေးနိုင်ခြင်း (Aligned)

ထိရောက်သည့် KPIs သည် အဖွဲ့အစည်းမှ ချမှတ်ထားသည့် မဟာဗျူဟာ ရည်မှန်းချက်များအကြား ချိန်ညှိပေးနိုင်ရန်အတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ (ဥပမာအားဖြင့် စားသောက်ဆိုင်တစ်ခုတွင် ဖောက်သည်အရေအတွက်တိုးတက်များပြားလာခြင်းသည် တိုးတက်မှု

တစ်ရပ်ဖြစ်သော်လည်း၊ အဆိုပါများပြားလာသောဖောက်သည် အားလုံးကို ကောင်းမွန်သော ဝန်ဆောင်မှု အပြည့်အဝ ပေးနိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဖောက်သည်အရေအတွက် တိုးတက်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှု အရည်အသွေး ကောင်းမွန်မှုအကြား ချိန်ညှိ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။)

(ဂ) ဆက်စပ် လျော်ကန်ခြင်း (Relevant)

ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သည့် စီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့များသည် ၎င်းတို့ ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း တာဝန်ခံ မန်နေဂျာတို့အကြား ဆက်စပ် လျော်ကန်သော KPI များကိုသာ သတ်မှတ်တည်ဆောက် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ (ဥပမာအားဖြင့် ‘ပြပွဲ ကာလအတွင်း ကုန်ပစ္စည်း ဘယ်လောက် ပမာဏ ရောင်းချနိုင်ခဲ့သလဲ’ ဆိုသည့် မေးခွန်းမျိုးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် KPIs မှာ ဈေးကွက် မန်နေဂျာအား မေးမြန်းရမည့် မေးခွန်းဖြစ်ပါသည်။) ထိုသို့ ကိုက်ညီသော KPIs များ သတ်မှတ် ဆောင်ရွက်နိုင်မှသာ မှန်ကန်သော၊ လက်တွေ့နှင့် နီးစပ်သော အဖြေများ ရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

(ဃ) တိုင်းတာ တွက်ချက် ရနိုင်ခြင်း (Measurable)

ရည်ရွယ်ချက် ပန်းတိုင်ကို ရောက်ရှိနိုင်မှု ရှိ/ မရှိ တိုင်းတာ သုံးသပ်နိုင်ရန်အတွက် KPIs သည် အရေအတွက် ပမာဏပြု (Quantitative) တိုင်းတာ တွက်ချက်နိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ “ပြီးခဲ့သည့် လ အတွက် ရောင်းချနိုင်သည့် ကုန်ပစ္စည်း ပမာဏ” ဆိုသည့် မေးခွန်းမျိုးကို အမျိုးအစား/ အရေအတွက် ပမာဏ တိတိကျကျ ဖြေဆို နိုင်မည်ဖြစ်သော်လည်း၊ “ဝန်ထမ်းများနှင့် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းများ ကိုက်ညီမှု ဘယ်လို ရှိသလဲ” ဆိုသည့် မေးခွန်းမျိုးကို အတိအကျ ဂဏန်း သင်္ချာ ပမာဏဖြင့် ဖြေကြားရန် ခဲယဉ်းမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် KPIs တို့သည် အစဉ်သဖြင့် ခိုင်မာသော အာရုံထားသော ရည်မှန်းချက်အပေါ် အမြဲအခြေခံ ရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ယေဘုယျ ဆန်သည့် ရည်မှန်းချက်မျိုး (ဥပမာအားဖြင့် - “လုပ်ငန်းခွင်မှာ တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်”) အပေါ်တွင် အခြေပြုခြင်းမျိုးကို ရှောင်ရှားရမည် ဖြစ်ပါသည်။

(င) အောင်မြင်နိုင်ခြေရှိခြင်း (Achievable)

မဖြစ်နိုင်သော/ အောင်မြင်နိုင်ခြေမရှိသော ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်များ ချမှတ်ခြင်းသည် ဝန်ထမ်း

များ၏ တက်တက်ကြွကြွ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်လိုစိတ်များကို ဖျက်စီးနိုင်သည့် အကြောင်းတရား တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဝန်ထမ်းများ ကိုယ်တိုင် အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဟု ယုံကြည်နိုင်လောက်သည့် ရည်မှန်းချက် ချမှတ်ရန်နှင့် အဆိုပါ ရည်မှန်းချက်နှင့် လျော်ညီသော KPIs ကို သတ်မှတ် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

(စ) အချိန် သတ်မှတ် ဆောင်ရွက်ခြင်း (Timely)

ထိရောက်သည့် KPIs ကို သတ်မှတ် ဆောင်ရွက်ရာတွင် သင့်လျော်သည့် အချိန်ဇယား သတ်မှတ်မှု ရှိရန် လိုအပ်သကဲ့သို့၊ သက်ဆိုင်သည့် လုပ်ငန်း သုံးသပ်ဆောင်ရွက်မှုကို အချိန်ကာလအလိုက် သတ်မှတ်ပိုင်းခြား ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ KPIs သတ်မှတ်တွက်ချက် တိုင်းတာပြီး အစီအရင်ခံခြင်းကို လုပ်ငန်း၏ အထိ အခိုက် ခံနိုင်မှု အခြေအနေ (sensitivity)၊ အဆောတလျင် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်မှု အခြေအနေ (urgency)၊ လုပ်ငန်း စီမံကိန်း တန်ဖိုး (cost)၊ တိကျမှန်ကန်ရန် လိုအပ်မှု အခြေအနေ (accuracy) စသည်တို့အပေါ်တွင် မူတည်ပြီး သင့်လျော်သည့် အချိန်ဇယား ရေးဆွဲထားရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။

(စ) မြင်သာခြင်း (Visible)

လုပ်ငန်း/ အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုအတွင်း သတ်မှတ် ဆောင်ရွက် ရမည့် KPIs သည် အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ် လုံးရှိ လုပ်ငန်းခွဲ၊ ဌာနခွဲအသီးသီးမှ သိသာမြင်သာရှိရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဝန်ထမ်းအားလုံး အနေဖြင့် မိမိအဖွဲ့ အစည်း၏ ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်ကို သိရှိယုံကြည်မှု ရှိနေခြင်းသည် လုပ်ငန်း/ အဖွဲ့အစည်း တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ရရှိနိုင်ရန်အတွက် ကောင်းမွန်သော အထောက်အပံ့ ဖြစ်ပါသည်။

KPI နှင့် ပတ်သက်ပြီး တွေ့ရတတ်သည့် အမှားများ

အချို့ကိစ္စရပ်များတွင် KPIs သတ်မှတ် ဆောင်ရွက်သည့် အတွက်ကြောင့် ‘ပေါ့စေလိုလို့ ကြောင်ရုပ်ထိုး၊ ဆေးကြောင့်လေး’ ဆိုသကဲ့သို့ ပိုမို ခက်ခဲသွားသည့် ဖြစ်ရပ်များလည်း တွေ့ရတတ်ပါသည်။ ထိုသို့ KPIs ကို ခပ်ညံ့ညံ့ တည်ဆောက် သတ်မှတ် အကောင်အထည်ဖော်မှု၏ နောက်ကွယ်တွင် အရည်အသွေး နိမ့်ကျသည့်

စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ဦးဆောင်မှုကို တွေ့ရလေ့ရှိပြီး၊ အဆိုပါ KPIs ကြောင့် လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်နိုင်မှုလည်း တိုးတက်လာနိုင်ဖွယ် မရှိနိုင်ပါ။ ထိုသို့သော KPIs ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း ကြောင့် လုပ်ငန်း ပျက်စီး ဆုံးရှုံးနိုင်မှု ဖြစ်နိုင်ခြေပင် များပြားလာ နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ကောင်းမွန်သည့် KPIs ချမှတ်ပြီး ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် လုပ်ငန်း/ အဖွဲ့ အစည်းများသာ ၎င်းတို့ လုပ်ငန်း၏ ပုံသေပိုင် ပစ္စည်း များကို ထိထိရောက် ရောက် အသုံးပြုပြီး ပြိုင်ဘက် လုပ်ငန်းများထက် သာလွန် အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

KPIs နဲ့ ပတ်သက်ပြီး မှားယွင်းတည်ဆောက်သတ်မှတ်ခဲ့သည့် အဖြစ်အပျက်များ များစွာရှိသည့် အနက် အများဆုံးတွေ့ရတတ်သည့် အမှား (၂) မျိုးကို ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

(က) တည်ဆောက် သတ်မှတ်သည့် KPIs သည် လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်နိုင်မှုကို ကိုယ်စားမပြုခြင်း

(The KPI is not a key indicator of performance)

လုပ်ငန်း/ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ စွမ်းဆောင်နိုင်မှုကို အခါအားလျော်စွာ KPIs ဖြင့် ပြသလေ့ရှိကြရာ အမြတ်အစွန်း ရရှိမှု (Profit) ၊ ဝန်ထမ်း အင်အားနှင့် အရောင်းပမာဏ (sale per employee) ၊ ဝန်ထမ်းများ လုပ်ငန်းအပေါ် ကျေနပ်မှု အခြေအနေ (employee satisfaction) စသည့်တို့ကို KPI များအဖြစ် ဖော်ပြလေ့ရှိကြပါသည်။ အဆိုပါ KPI များအနေဖြင့် အရေးကြီးသည့် ညွှန်ကိန်းများဖြစ်ကြသော်လည်း လုပ်ငန်း/ အဖွဲ့အစည်းအတွက် စွမ်းဆောင်နိုင်မှုကို ပြသနိုင်သည့် အဓိက ကိန်းဂဏန်းများ မဟုတ်ကြပါ။ KPIs တိုင်းသည် လုပ်ငန်း ရည်ရွယ်ချက် ပန်းတိုင်ကို ရောက်ရှိနိုင်မှု ရှိ/ မရှိ ပြသနိုင်မှသာ ကောင်းမွန် ထိရောက်သော KPIs အဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ညွှန်ကိန်းများ အဆမတန် များပြားခြင်း

(Too many “KPIs”)

လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် ပါဝင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ ဆက်စပ်သည့် လုပ်ငန်းများအတွက် KPI များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်လေ့ရှိကြပါသည်။ အချို့လုပ်ငန်းများတွင် နေရာတိုင်းအတွက် KPI များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်သဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုအနေနှင့်ပင် KPI အရေအတွက် (၁၀၀)

ကျော် သတ်မှတ် ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းများလည်း တွေ့ရတတ်ပါသည်။ ထိုသို့ KPI များ များပြားလွန်းသဖြင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သည့် ဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် မည့်သည့် KPI ကို အဓိကထား လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရမည်ဆိုသည့် အချက်သည် အားလျော့သွားတတ်ပြီး ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်နှင့် ပိုမိုဝေးကွာလာတတ်ပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် လုပ်ငန်း ရည်ရွယ်ချက် ပန်းတိုင် တစ်ရပ်အတွက် (၁၀) ခုထက် ပိုမိုသော KPI များ ချမှတ် ဆောင်ရွက်လေ့မရှိပါ။

အကြံပြုချက်

ယနေ့ခေတ်သည် ပြိုင်ဆိုင်မှု ပိုမိုပြင်းထန်လာခြင်း၊ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ဖြစ်စဉ် လျင်မြန်စွာ ပျံ့နှံ့လာခြင်း၊ နည်းပညာနှင့် နည်းပညာသုံး စနစ်/ ကိရိယာများ တိုးတက် ခေတ်မီလာခြင်း၊ စားသုံးသူ/ ပြည်သူတို့၏ မျှော်မှန်းချက်/ မျှော်လင့်ချက်များ ပိုမိုမြင့်မားလာခြင်း၊ ဆက်သွယ်ရေး နည်းလမ်းနှင့် ပုံသဏ္ဌာန်များ လျင်လျင်မြန်မြန် ပြောင်းလဲ တိုးတက် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း စသည်တို့ကြောင့် အစိုးရဌာနများ၊ ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်းများနှင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်း နယ်ပယ်အသီးသီးတို့တွင် ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်ရောက်ရှိအောင် လုပ်ငန်းစဉ်များကို သုံးသပ် ထိန်းကြောင်း နိုင်ရန်အတွက် လုပ်ငန်း သဘာဝနှင့် ကိုက်ညီသော KPI များ တည်ဆောက် သတ်မှတ် တွက်ချက် တိုင်းတာ ဆောင်ရွက်လာကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ထိုသို့ KPI များဖြင့် လုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်း၏ စွမ်းဆောင်နိုင်မှု ညွှန်ကိန်းများ သတ်မှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းမှာ အောက်ခြေမှ စတင်ဆောင်ရွက်ခြင်းထက် အထက် စီမံခန့်ခွဲသည့် အဖွဲ့၏ ရှင်းလင်းစွာ နားလည်မှု ပြည့်ဝသော ကောင်းမွန်သည့် စီမံခန့်ခွဲ ဦးဆောင် ပံ့ပိုးမှုဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်မှသာ KPIs အသုံးပြုမှု ထိရောက် အောင်မြင်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ အစိုးရဌာနများတွင်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းများတွင်လည်းကောင်း မိမိတို့ လုပ်ငန်း ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီအောင် တည်ဆောက် သတ်မှတ်ထားသည့် KPI များကို ထိရောက်စွာ အသုံးပြုခြင်းဖြင့် အောင်မြင်သော စွမ်းဆောင်နိုင်မှုများ ဖြစ်ထွန်းနိုင်စေရန် အတွက် တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

နိုင်ငံရပ်ခြား အကူအညီနှင့်

ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံ

စောနိုင်
(အသုံးချဘေဂျာနယ်)

ဒီမိုကရေစီစနစ်ဖြင့် နိုင်ငံရေး ခရီးလမ်း လျှောက်လှမ်းနေပြီဖြစ်သည့် မြန်မာနိုင်ငံသည် လူထုက ရွေးချယ်ပေးလိုက်သော အစိုးရ တစ်ရပ်နှင့် အတူ နောက်ထပ် အချိန်ကာလသက်တမ်းတစ်ခုကို ဖြတ်သန်း ရပေဦးမည်။ စီးပွားရေး ဘာသာရပ်လေ့လာနေသူတစ်ဦး အနေဖြင့် မိမိနိုင်ငံ၏ အနာဂတ် စီးပွားရေး အခြေအနေ အတွက် အတွေးနယ်ချဲ့မိသည်။ နိုင်ငံက ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ၊ ပိုင်ဆိုင်သည့် သဘာဝသယံဇာတများက (ရှေ့ နောက် ချင့်ချိန်မှုမရှိဘဲ ဥပဒေမဲ့ ထုတ်ယူနေသည့်တိုင်) အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ကြွယ်ဝနေဆဲ။ ပျိုးထောင်ပေး နိုင်ပါက အလားအလာ ကောင်းများရှိသည့် လူစွမ်းအား

အရင်းအမြစ် များစွာလည်းရှိနေဆဲ။ သို့သော် အားနည်း ချက်ပေါင်းများစွာနှင့်ပင်။ ခေတ်မီနည်းပညာအားနည်း နေသကဲ့သို့ ငွေကြေး အရင်းအနှီးကလည်း အခြေအနေ လုံးဝမကောင်းပေ။ ဘောဂဗေဒသင်ယူစာအချိန်က သိခဲ့ရ သည့် အခြေခံကုန်ထုတ်စွမ်းအား ရှုထောင့်က ကြည့်လျှင် မြေယာရှိသည်။ လုပ်အားရှိသည်။ အရင်းအနှီးမရှိ။ ခေတ် သစ်ကုန်ထုတ်စွမ်းအား ရှုထောင့်အရ ပြောရလျှင် မြေကြီး သက်သက်သာရှိသည်။ စွမ်းရည်မြင့် လူစွမ်းအား၊ စွန့်ထွက် ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်း အားနည်း၏။ ငွေကြေးအရင်းအနှီး၊ နည်းပညာ အရင်းအနှီး ချို့တဲ့၏။ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် အားနည်းခဲ့၍ နိုင်ငံငွေကြေးအရင်းအနှီး

ချို့တဲ့ခဲ့၏။ ပညာရေးစနစ် အားနည်းခဲ့၍ လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်တို့စွမ်းရည်လျော့ပါးခဲ့၏။ ထိုအားနည်းချက် တို့ကြောင့် ဆက်စပ်ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဆိုးကျိုး သက် ရောက်မှုမှာ ခေတ်မီ နည်း ပညာပိုင်ဆိုင်မှု အားနည်းသွား ခြင်းဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးပုံပေါ်လာသော ရလဒ်မှာ ဆင်းရဲ နွမ်းပါးသော လူထုနှင့် အနိုင်ကျင့်ခံရသော နိုင်ငံသဘာဝ သယံဇာတများဖြင့် ကမ္ဘာသိ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော တိုင်း ပြည်တစ်ပြည် ဖြစ်သွားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

လက်ရှိအခြေအနေအရ နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အားထုတ်မှုတွင် အခြေအနေအရပ်ရပ်သည်ကား နိုင်ငံ ရပ်ခြား အကူအညီများပေါ်တွင် များစွာမူတည်နေသည်။ နိုင်ငံတကာကလည်း ထုတ်ယူသုံးစွဲရန် သဘာဝ သယံ ဇာတများစွာ ကျန်ရှိနေသေးသော မြန်မာနိုင်ငံကို ရှုထောင့် ပေါင်းစုံမှနေ၍ နည်းလမ်း အမျိုးမျိုးဖြင့် အကူအညီပေးရန် ရှိနေသည်။ မိတ်ဆွေကောင်းဝိသစွာဖြင့်လည်းကောင်း၊ စာနာထောက်ထားမှုစိတ်ရင်းဖြင့်လည်းကောင်း လာရောက် ကူညီကြသော နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံများ ရှိသကဲ့သို့ အကျိုးလို၍ ညောင်ရေ လာသွန်းကြသော အဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ကုမ္ပဏီ ကြီးများလည်း ကမ္ဘာအရပ်ရပ်မှ အဆက်မပြတ်လာရောက် လျက်ရှိနေကြသည်။ သတိရှိရှိဖြင့် လက်ခံရန်သာဖြစ် သည်။ ထိုသို့ ဂရုတစိုက်ရှိနေသည့်ကြားမှပင် နည်းနည်း အကူအညီပေး၍ များများ ခေါင်းပုံဖြတ်သွားသည့် အခြေ အနေများ ရှိလာနိုင်ပေသည်။ မည်သို့ပင် အခြေအနေများ ရှိနေစေကာမူ ငွေကြေးအရင်းအနှီး နည်းပါးနေသော ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံဖြစ်သည့်အလျောက် နိုင်ငံရပ်ခြားမှ အထောက် အပံ့ အကူအညီများကို မျှော်လင့်နေရဆဲပင်။

ထို့ကြောင့် နိုင်ငံစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်လာ စေရန်အတွက် နိုင်ငံရပ်ခြားမှ အထောက်အပံ့ အကူအညီ များ၏ အကောင်းအဆိုးများကို အလေးအနက်ထား စဉ်းစား၍ ချင့်ချိန်ဆောင်ရွက်ရန် လိုလာသည်။ ထိုသို့ စဉ်းစားချင့်ချိန်ခြင်းသည် နိုင်ငံခြား အထောက်အပံ့ အကူ အညီမှန်သမျှကို သံသယဝင်ရန်၊ အဆိုးမြင်စေရန် မဟုတ် ပေ။ လောကသဘာဝအရ အကောင်းအဆိုးရှိသည်မှာ ဓမ္မတာဟု သဘောပေါက်လက်ခံ၏။ အကောင်းများ၍ အဆိုးနည်းစေရန်အတွက် ပြင်ဆင်အားထုတ် စေလိုခြင်း

သာဖြစ်သည်။ ထိုအခြေအနေများနှင့်ပတ်သက်၍ ၂၀၁၅ ခုနှစ်က ဘောဂဗေဒနိဗယ်ဆုရရှိခဲ့သည့် ပါမောက္ခ အန်း ဂတ်စ်ဒီတန် (Augus Deaton) ၏ နိုင်ငံခြား အထောက်အပံ့ အကူအညီများ အပေါ်ထားရှိသည့် အမြင်အချို့ကို သတိ ပြုမိသည်။ အန်းဂတ်စ် ဒီတန်သည် နိဗယ်ဆုရသတင်းကို ကြားရပြီးနောက် ဖိုင်နန်ရှယ်တိုင်မ်းစံ (Financial Times) နှင့် ဆက်သွယ်ပြောကြားရာတွင် နိုင်ငံရပ်ခြား အထောက် အပံ့ အကူအညီများနှင့်ပတ်သက်၍ ၎င်း၏ အယူအဆ အချို့ကို ထည့်သွင်း ပြောကြားခဲ့ဖူးသည်။

ပါမောက္ခ အန်းဂတ်စ်ဒီတန်၏ ယူဆချက်များ သည် ဖွံ့ဖြိုးဆဲလူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး နိုင်ငံရပ်ခြားမှ အကူအညီများစွာဖြင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ကာလတစ်ခု ကိုဖြတ်သန်းနေရသည့် မြန်မာနိုင်ငံအတွက်လည်း အသုံး တည့်နိုင်သည်။ ပါမောက္ခဒီတန်က နိုင်ငံခြားအကူအညီ အထောက်အပံ့များသည် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများရှိ ဆင်းရဲနွမ်း ပါးမှုဖြစ်စေသော အဓိက အကြောင်းတရားဖြစ်သော ‘ဖွံ့ဖြိုး မှုအတွက် အားထုတ်နိုင်စွမ်းမရှိ သည့် အားနည်းသော အစိုးရတည်ရှိနေခြင်း’ ဆိုသည့် ကြီးမားသည့် ပြဿနာမျိုး ကိုဖြေရှင်းနိုင်ခြင်းမရှိဟုဆိုသည်။ နိုင်ငံခြားမှ အထောက် အပံ့များ အထူးသဖြင့် ငွေကြေး အကူအညီများသည် တစ်ခါတစ်ရံ၌ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအတွက် အထောက် အကူဖြစ်သည်ထက် အနှောင့်အယှက်ပင် ပိုမိုဖြစ်စေသည် ဟုလည်း သုံးသပ်သည်။ ၎င်းရေးသားခဲ့သည့် The Great Escape စာအုပ်ထဲတွင်လည်း ‘နိုင်ငံရပ်ခြား အကူအညီ များ(သို့မဟုတ်) ဖွံ့ဖြိုးပြီး တိုင်းပြည်များမှ ဆင်းရဲနွမ်း ပါးသော တိုင်းပြည်များသို့ ငွေကြေးပေးကမ်းထောက် ပံ့မှုများသည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုပြဿနာကို လျော့ချနိုင်ခြင်း၊ ဖယ်ရှားနိုင်ခြင်း ပြုလုပ်နိုင်မည်မဟုတ်ဘဲ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု အခြေအနေကို ပိုမိုပျံ့နှံ့စေနိုင်ပြီး ကာလပိုမို ကြာရှည်စွာ ပင် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ဖွယ်ရှိသည်’ဟု ရှုမြင်ထားသည်။

ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင် နိုင်ငံအတွင်း၌ သယံဇာတရှားပါးမှုကြောင့် (သို့မဟုတ်) စီးပွားရေး အခွင့် အလမ်းများ ရှားပါးမှုကြောင့် မဟုတ်ဘဲ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု အခြေအနေဆိုးများဖြစ်နေခဲ့ပါက အဓိက အကြောင်းရင်း များအဖြစ် အားနည်းသော အင်စတီကျူးရှင်းများ၊ အား နည်းသော အစိုးရနှင့် အဆိပ်သင့်နေသော နိုင်ငံရေး တို့

ကိုသာ လက်ညှိုးထိုးရမည်ဟု ဆိုထားသည်။ ထိုနိုင်ငံမျိုးတွင် နိုင်ငံခြားငွေကြေး အကူအညီများသည် ပြည်သူလူထုကို ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု နှံ့တွင်းမှ ဆွဲမထုတ်နိုင်ခြင်း မရှိနိုင်။ နိုင်ငံစွမ်းရည် တည်ဆောက်ခြင်းကို ထိရောက်စွာ ပံ့ပိုးနိုင်ခြင်း မရှိနိုင်။ မူလအားထုတ်မှုများကိုပင် ထိခိုက်မှုများ ဖြစ်လာစေနိုင်သည်။ ငွေကြေးသက်သက်ထောက်ပံ့မှုကို ခြင်းသည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးပြီး စွမ်းဆောင်ရည် အားနည်းသော တိုင်းပြည်များမှ အစိုးရများ၏ လုပ်ရည်ကိုင်ရည် တိုးတက်လာစေရန်အတွက် လုံလောက်သော စွမ်းရည် မရှိဟုလည်း ဆိုထားသည်။ ထို့အပြင် အချို့သော နိုင်ငံရပ်ခြား အကူအညီများမှာ နိုင်ငံအတွင်းရှိ အမှန်တကယ်ဖြစ်ပေါ်နေသည့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုများ အခက်အခဲများ လျော့ပါးသက်သာစေရေးကို ဦးတည်နေခြင်း မရှိဘဲ နိုင်ငံရေး အဓိကအားဖြင့် အကြောင်းတရားများ အပေါ်တွင်သာ ရည်ရွယ်ချက်ထားနေသည်ဟုလည်း ဆိုထားသည်။

ပါမောက္ခ ဒီတန်သည် ကျန်းမာရေးကဏ္ဍနှင့် သက်ဆိုင်သည့် နိုင်ငံရပ်ခြား အထောက်အကူပြုမှုများကိုမူ သတိထား၍ အကောင်း မြင်ခဲ့သည်။ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့ အကူအညီများသည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော နိုင်ငံများမှ လူ့အသက် သန်းပေါင်းများစွာကို ကယ်တင်နိုင်ခဲ့သည့် သာဓကများ ရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့ အကူအညီများနှင့် ပတ်သက်သည့် ဥပမာ အနေဖြင့် အာဖရိကန်စွဲတန်နိုင်ငံရှိ နိုင်ငံရပ်ခြား အထောက်အပံ့များသည် ကျန်းမာရေးကဏ္ဍတွင် ထိရောက်သော အထောက်အပံ့ဖြစ်စေခဲ့သည်ကို ထောက်ပြခဲ့သည်။ သို့သော် ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့များအားလုံးကို အပေါင်း လက္ခဏာဆောင်သည်ဟု လုံးလုံးလျားလျား ကောင်းသည်ဟု ရှုမြင် သုံးသပ်ခဲ့ခြင်း မဟုတ်ပေ။ အကူအညီ အထောက်အပံ့ပေးခြင်း ခံရသည့် တိုင်းပြည်၏ ကိုယ်ပိုင် ကျန်းမာရေးစနစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရေး ဆောင်ရွက်မှုများတွင် ခက်ခဲမှုများလည်း ဖြစ်လာစေနိုင်သည်ဟု ကောက်ချက် ချခဲ့သည်။

ထို့အပြင် ပါမောက္ခ အန်း ဂတ်စ်ဒီတန်သည် သုတေသီများ၊ အခြားသော ပညာရှင်များ သုံးသပ် ပြော

ဆိုရန် ခက်ခဲနေသေးသည့် နိုင်ငံရပ်ခြား အကူအညီ အထောက်အပံ့များနှင့် အစိုးရ၏ အခွန်အကောက်ရငွေများကြား ဆက်စပ်မှုကိုလည်း လေ့လာမှုများ ပြုလုပ်လျက် ရှိသည်။ ပမာဏ များပြားသော နိုင်ငံခြားအကူအညီ အထောက်အပံ့များသည် အစိုးရတစ်ရပ်၏ အခွန်အကောက် ရရှိငွေ ပမာဏ နည်းပါးခြင်းနှင့် ဆက်စပ်မှုရှိနေသည်ဟု လေ့လာမှုအချို့က တွေ့ရှိထားပြီးဖြစ်သော်လည်း ထိုဆက်စပ်မှုကို ခိုင်မာစွာ ကောက်ချက်ချနိုင်စွမ်း မရှိကြသေးပေ။ ပညာရှင် များက တိကျသေချာသော ဆက်စပ်မှုကို ဖော်ထုတ်ထား ခြင်း မရှိသော်လည်း ကာလရှည် ဘတ်ဂျက်လိုငွေပြ ဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်နေသည့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအနေဖြင့် သတိပြုစရာ အကြောင်းအဖြစ် မှတ်ယူသင့်သည်။ နိုင်ငံခြားအကူအညီများစွာ လိုအပ်လျက်ရှိပြီး စွမ်းဆောင်ရည် အားနည်းနေသော အင်စတီကျူးရှင်းများနှင့် အားနည်းသော အစိုးရများရှိနေသည့် နိုင်ငံများအနေဖြင့် ဤအချက်သည် မဖြစ်မနေ ထည့်သွင်း စဉ်းစားရမည့် အချက်ဖြစ်လာသည်။

ပါမောက္ခ အန်းဂတ်စ်ဒီတန်၏ ကောက်ချက်ချမှုများ၊ သုံးသပ်ချက်များကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် နိုင်ငံခြား အထောက်အပံ့ အကူအညီများအားလုံးကို လုံးဝ လက်မခံဘဲ ငြင်းဆိုရမည့် သဘောထားမျိုးမဟုတ်ပေ။ ကာလကြာရှည်စွာ ဖွံ့ဖြိုးဆဲဘဝတွင် ရပ်တည်နေကြရပြီး နိုင်ငံခြားအကူအညီများနှင့် မကင်းနိုင်ကြသော ဝင်ငွေ နိမ့်ပါး ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအတွက် နောက်ထပ်စဉ်းစားရန် လိုသည့် အချက်များကို ထပ်မံဖြည့်စွက်ပေးလိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအနေဖြင့် ပါမောက္ခ အန်းဂတ်စ်ဒီတန်၏ လေ့လာတွေ့ရှိချက်၊ ကောက်ချက်ချသုံးသပ်ချက်များကို လျော့နည်းစွာ လက်ခံရန်မလိုအပ်သော်လည်း ဆက်စပ်တွေးဆ၍ နိုင်ငံရပ်ခြား အကူအညီများကို နိုင်ငံ၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် အသုံးပြုရာ၌ ဆင်ခြင်စဉ်းစားစရာများအဖြစ် အထောက်အကူများစွာ ဖြစ်နိုင်ပေလိမ့် မည်။

အာဆီယံစီးပွားရေးပေါင်းစည်းမှုက
အာမခံလုပ်ငန်းများအား
အခွင့်အလမ်းများပေးစွမ်းလျက်ရှိ
သိန်းမြင့်ဝေ

အာဆီယံ စီးပွားရေးပေါင်းစည်းမှုအဖြစ် အာဆီယံစီးပွားရေးအသိုက်အဝန်း (ASEAN Economic Community - AEC) ကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် စတင်အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်။ AEC က အာရှ၏ ငွေရေးကြေးရေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (Financial Service Providers) ကို ရိုက်ခတ်လျက်ရှိကြောင်း၊ စီးပွားရေး ပိုမိုပေါင်းစည်းလာခြင်းက အာမခံလုပ်ငန်းကဏ္ဍ (Insurance Sector) ကို အပြောင်းအလဲများ ဖြစ်စေနိုင်ကြောင်း ဝေဖန်သုံးသပ်မှုများ ရှိနေသည်။

သို့သော်လည်း AEC နှင့်အတူ အာမခံဈေးကွက် (Insurance Industry) အတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါက စီးပွားရေးအခွင့်အလမ်းများရရှိပြီး စီးပွားရေးလုပ်ငန်းသစ်များ ပေါ်ပေါက်လာနိုင်ကြောင်း၊ အာဆီယံနိုင်ငံများအတွင်း ယှဉ်ပြိုင်မှုကို တိုးတက်စေနိုင်ကြောင်း ရှုမြင်သူများလည်း ရှိပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ အသက်အာမခံ မဟုတ်သော အခြားသောအာမခံများထားရှိမှုတန်ဖိုးမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၈ ဒသမ ၄ ဘီလီယံရှိသောကြောင့် အာဆီယံအတွင်း ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ယှဉ်ပြိုင်မှုတိုးတက်လျက် ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတကာ ကုမ္ပဏီကြီးများသည် နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် အာမခံဝန်ဆောင်မှုများ (Cross-border Services) ပြည့်ဆည်းပေးရန် အာဆီယံ နိုင်ငံများ နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လိုကြသည်။ အထူးသဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် ထိခိုက်မှုအာမခံကဏ္ဍ (Health and Personal accident insurance sector) တွင် တိုးချဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိသည်။

ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော အပြောင်းအလဲများ

အာဆီယံ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အဖွဲ့ဝင် (၁၀) နိုင်ငံစလုံးကို အကျိုးပြုနိုင်မည့် ခိုင်မာတောင့်တင်းသော ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းရှိသည့် စီးပွားရေးအဆောက်အအုံ (Strong, Competitive economy) ကို ဖန်တီးရန် ဖြစ်ပါသည်။ အာဆီယံစီးပွားရေးပေါင်းစည်းရာတွင် ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ လွတ်လွတ်လပ်လပ်စီးဆင်းခြင်း ဟူသောကောင်ကျိုးကို များစွာခံစားကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် နိုင်ငံတကာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း (International firm) တစ်ခုသည် အာဆီယံနိုင်ငံများတွင် မိမိတို့၏ ရုံးခွဲများကို တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်နိုင်သည်။ ဘဏ်များအနေဖြင့်လည်း ပြည်တွင်းပြည်ပကုမ္ပဏီများအား လိုအပ်သော ချေးငွေများ ထုတ်ချေးခြင်းနှင့် လိုအပ်သော အရင်းအနှီးများ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းတို့ကို လွယ်ကူစွာ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုမျှသာမက သော့ချက်ကျသော ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များနှင့် ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများသည် အာဆီယံနိုင်ငံများအတွင်း လွတ်လပ်စွာ ဝင်ထွက် သွားလာနိုင်တော့မည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ကျွမ်းကျင်သူများ အာဆီယံဒေသ

အတွင်း လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဝင်ထွက် သွားလာနေပြီဖြစ်သည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။

အရှေ့တောင်အာရှဒေသ၏ စီးပွားရေးခိုင်မာတောင့်တင်းလာခြင်းက အာမခံထုတ်ကုန်များ (Insurance Products) အတွက် စားသုံးသူများ၏ ဝယ်လိုအားကို တိုးတက်စေသည်။ ထိုကဲ့သို့ တိုးတက်လာသော ဝယ်လိုအားက အာမခံကုမ္ပဏီသစ်များ ပေါ်ထွန်းလာစေသည့် အပြင် လက်ရှိအာမခံကုမ္ပဏီများ၏ လုပ်ငန်း တိုးချဲ့ခြင်းတို့ကို ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

သို့သော်လည်း လက်ရှိအချိန်ကာလတွင် အချို့သော အခက်အခဲများကို ရင်ဆိုင်နေရသည်။ ဥပမာအားဖြင့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံနှင့် တစ်နိုင်ငံ ဥပဒေနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ မတူကွဲပြားခြင်းကို တွေ့နိုင်သည်။ အာဆီယံနိုင်ငံများသည် ကျင့်သုံးသော စီးပွားရေးစနစ်များ မတူညီခြင်း၊ စီးပွားရေးတိုးတက်မှုအဆင့် မတူညီခြင်း၊ ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ကွဲပြားခြင်း စသည့် လက္ခဏာရပ်များ ရှိကြသည်။ ထိုကဲ့သို့ မတူကွဲပြားမှုများက အရှေ့တောင်အာရှဒေသတစ်ဝန်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်မည့် လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ကုမ္ပဏီများအတွက်လည်း ကောင်း၊ စားသုံးသူများအတွက်လည်းကောင်း အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်ရလေ့ရှိပါသည်။ ငွေကြေးဈေးကွက်ကို ဖြေလျှော့မည်ဆိုပါက ငွေရေးကြေးရေးမူဘောင် (Financial framework) ကို စံချိန်စံညွှန်းပြည့်မီ ကောင်းမွန်စေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ AEC အစီအစဉ်အရ အဆိုပါ မူဘောင်ကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် ဆောင်ရွက်သွားရပါမည်။ အဆိုပါ Framework အပြောင်းအလဲများကို "AEC Blueprint 2025" တွင် ထည့်သွင်းထားရှိပြီးဖြစ်ပါသည်။

အာမခံလုပ်ငန်းများ၏ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မှုအခြေအနေ

အာဆီယံဒေသအတွင်း အာမခံလုပ်ငန်းများ၏ ပြိုင်ဆိုင်မှုအဆင့်မြင့်မားပါသည်။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင် အာမခံကုမ္ပဏီ (၂၉) ခုရှိပြီး ထိုင်းနိုင်ငံတွင် (၆၃) ခုရှိပါသည်။ အနည်းဆုံးမှာ မြန်မာနိုင်ငံဖြစ်ပြီး အာမခံကုမ္ပဏီကြီး (၃) ခုသာ ရှိပါသည်။

အရှေ့တောင်အာရှဒေသအတွင်း စင်ကာပူ နိုင်ငံသည် အသက်အာမခံမဟုတ်သော အခြားသော အာမခံကြေး (Non-Life insurance premiums) ထားရှိမှု အများဆုံးဖြစ်ပါသည်။ စင်ကာပူနိုင်ငံ၏ Non-Life insurance premiums ထားရှိမှုမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၁ ဒသမ ၅ ဘီလီယံရှိပါသည်။ ဒုတိယအများဆုံးမှာ ထိုင်းနိုင်ငံဖြစ်ပြီး ထိုင်းနိုင်ငံ၏ အဆိုပါအာမခံကြေး ထားရှိမှုမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၈ ဒသမ ၄ ဘီလီယံရှိပါသည်။ သို့သော်လည်း အာဆီယံအာမခံဈေးကွက်အတွင်း ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ဈေးကွက်ထိုးဖောက်မှုအချိုး (Market Penetration ratio) မှာ ၂ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် အမြင့်ဆုံးဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ အာမခံဈေးကွက်ထိုးဖောက်မှု အချိုးသည် တရုတ်နှင့် ဟောင်ကောင်တို့၏ ဈေးကွက်ထိုးဖောက်မှုအချိုးထက် ပိုမိုမြင့်မားပါသည်။

အာမခံလုပ်ငန်းတည်ထောင်လုပ်ကိုင်နိုင်မည့်အခြေအနေ

နိုင်ငံတကာ အာမခံကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် အာဆီယံနိုင်ငံများတွင် အာမခံစီးပွားရေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ တည်ထောင်လုပ်ကိုင်ရန် စိတ်ဝင်စားလျက် ရှိသည်။ ထိုကဲ့သို့ တည်ထောင်လုပ်ကိုင်မည်ဆိုပါက နိုင်ငံတကာကုမ္ပဏီများသည် ပထမအဆင့်အဖြစ် မိမိတို့စိတ်ဝင်စားသည့် အာဆီယံနိုင်ငံအတွင်းရှိ လက်ရှိ အာမခံလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်နေသော ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီ (Local partners) နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု (Partnership) ကို စတင်သင့်ပါသည်။ ထိုသို့ စတင်ရာတွင် နိုင်ငံတကာ အာမခံကုမ္ပဏီများက မိမိတို့၏ လုပ်ငန်းစဉ်ဖော်ပြချက်များ ပြည်တွင်း ကုမ္ပဏီများကို နည်းပညာအကူအညီများ (Technical assistants) ပေးခြင်းနှင့် အာမခံလျော်ကြေးငွေ ပေးအပ်ခြင်း အပါအဝင် အာမခံလုပ်ငန်း၏ ဝန်ဆောင်မှု စွမ်းရည် (Claim service efficiency) တိုးတက်ရေးတို့ကို ပံ့ပိုး ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

လက်ရှိကာလတွင် လာအိုနိုင်ငံရှိ အာမခံလုပ်ငန်းနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော နိုင်ငံတကာ

ကုမ္ပဏီအချို့သည် လာအိုနိုင်ငံ၏ နယ်စပ်ကို မော်တော်ယာဉ်များဖြင့်ဖြတ်သန်းပြီး လာအိုနိုင်ငံရှိဖောက်သည်များအား နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်အာမခံဝန်ဆောင်မှု (Cross-border insurance) ပေးနေကြပါသည်။ ဤကဲ့သို့သော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုပုံစံကို ကမ္ဘောဒီးယား၊ မြန်မာနှင့် မလေးရှားနိုင်ငံတို့တွင်လည်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ရန် စီစဉ်နေကြောင်း သိရှိရပါသည်။

အလားအလာကောင်းသော နယ်ပယ်နှင့် ဆောင်ရွက်သင့်သည်များ

အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံဖြစ်သော ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် တစ်ဦးချင်းထိခိုက်မှု အာမခံကဏ္ဍ (Health and personal accident insurance sector) သည် ပြီးခဲ့သည့် နှစ်များအတွက် ဂဏန်းနှစ်လုံးနှုန်း (Double-digit rates) ဖြင့် တိုးတက်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါ နယ်ပယ်တွင် ပိုမိုတိုးချဲ့လုပ်ကိုင်ရန် ကြိုးပမ်းသင့်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ကြိုးပမ်းရာတွင် အာမခံအမျိုးမျိုး ထားရှိကြမည့် ဖောက်သည်များအတွက် အကောင်းဆုံးသော ဝန်ဆောင်မှုများ ဖြည့်ဆည်းပေးရန်နှင့် အသိပညာ ဗဟုသုတ၊ နည်းပညာတို့ကို အခြေခံလျက် စွမ်းဆောင်ရည် အမြင့်မားဆုံး ဆောင်ရွက်ကြရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ပြင် အာဆီယံနိုင်ငံများအနက် သက်ကြီးရွယ်အိုများသော နိုင်ငံ သို့မဟုတ် သက်ကြီးရွယ်အိုနည်းသော နိုင်ငံစသည့် အချက်များပေါ် မူတည်ပြီး မိမိတို့၏ လုပ်ငန်းစီမံချက် (Business plan) ကို ရေးဆွဲသင့်သည်။ ထိုမျှသာမက သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံ၏ လူမှုဖူလုံရေးစနစ် (Universal health care system) ကဲ့သို့သော ပြည်သူလူထုသက်သာချောင်ချိရေးစနစ်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပါသည်။

Soruce: world finance.com

■

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုလုပ်မည့်

နှစ်ရှည်မြေငှားရမ်းသုံးစွဲခွင့်အပေါ် စိန်ခေါ်နေမှုများ

ဒေါက်တာညီ (DICA)

၁၉၈၈ ခုနှစ်မှစ၍ လွတ်လပ်၍ တက်ကြွသော ဘက်မလိုက် နိုင်ငံခြားမူဝါဒကို ကိုင်စွဲလျက် ဈေးကွက် စီးပွားရေးစနစ်ကို ပံ့ပိုးလုပ်ဆောင်ခဲ့ရာမှ ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံတော်အဖြစ် ရပ်တည်လာသည့် ကာလအထိ မြန်မာ နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးတိုးတက်မြှင့်တင်မှုများလောစေရန် နိုင်ငံတကာ မှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ဖိတ်ခေါ်လျက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေများပြဋ္ဌာန်း၍ နိုင်ငံအတွင်း နှစ်ရှည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ဖော်ဆောင်ခွင့် ပြုခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံ ၏ စီးပွားရေးအညွှန်းကိန်းသည်လည်း ကမ္ဘာ့ဘဏ် အပါအဝင် နိုင်ငံတကာမှ နှစ်စဉ်တိုးတက်လာခဲ့သည်ကို ဆန်းစစ်ချက်များမှ သက်သေပြခဲ့ပြီးလည်း ဖြစ်သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေများအရ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုလုပ်လိုသူ လုပ်ငန်းရှင်များသည် မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်သို့ အဆိုပြုချက် မတင်ပြမီ ကြိုတင်၍ မြေငှားရမ်းသဘောတူစာချုပ်(မူကြမ်း)များ တင်ပြနိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံသား မြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိသူ (ဥပဒေအရ မည်သူမှ မြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်မရှိဘဲ နိုင်ငံပိုင်မြေအား ငှားရမ်းသုံးစွဲသည်သာရှိသော်လည်း ဘိုးဘွားပိုင်မြေမဟုတ်သည့် မြေများအား ဌာနေ နိုင်ငံသားများမှ မြေဝရမ်း ရရှိပိုင်ဆိုင်

ထားသည်ကို ဆိုလိုသည်။) များနှင့် လုပ်ငန်းရှင်များကိုယ်တိုင် ချိတ်ဆက် ညှိနှိုင်းသဘောတူခွင့်ရရှိထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ နိုင်ငံခြားသားအား နှစ်ရှည်မြေငှားရမ်းသုံးစွဲခွင့်ပြုသော မြေအား မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်မှ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာခွင့်ပြုမိန့် အတည်ပြုထားသည့်တိုင် စီးပွားရေးရာကော်မတီထံ သဘောတူခွင့်ပြုချက်ရရှိမှသာ ယင်းမြေပေါ်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုလုပ်ခွင့် နှစ်ရှည်ရရှိကြမည်ဖြစ်သည်။

ဒေသခံများ၏ သဘောထား၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ရှိ/မရှိနှင့် တာဝန်ယူမှုရှိသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ ဖြစ်/မဖြစ် စသည့် အချက်များသည် အသုံးပြုမည့် မြေပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် များစွာ လွှမ်းမိုးမှုရှိပြန်သည်။ မြန်မာပြည်သို့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုလုပ်ရန် လာရောက်သူ အများစုသည် နိုင်ငံတော်မှ ဖော်ထုတ်လုပ်ဆောင်သော စက်မှုဇုန်များ၊ နိုင်ငံတော်မှ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ ဖော်ထုတ်သော စက်မှုဇုန်များနှင့် ဖက်စပ်အဖြစ် အတူလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သည့် မြန်မာနိုင်ငံသား လုပ်ငန်းရှင်များ၏ စက်မှုဝရမ်းပေါက် မြေများတွင်လည်းကောင်း

တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် နှစ်ရှည်သုံးစွဲခွင့် လျှောက်ထားမှုများ ကို မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကော်မရှင်သို့ တင်ပြသည့် အဆိုပြုချက်များအရ ဆန်းစစ်တွေ့ရှိရမည်ဖြစ်သည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် မြန်မာနိုင်ငံသား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေတို့တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများအတွက် နှစ်ရှည်မြေငှားရမ်းသုံးစွဲခွင့်ကို ခွင့်ပြုထားသော်လည်း တိကျသော မြေဆိုင်ရာ ဖြေလျော့မှုများနည်းပါးခဲ့ပြီး တောင်းခံသည့် သက်သေအထောက်အထားများစွာ လိုအပ်ခဲ့သည်ဟုဆိုရပေမည်။ သို့ရာတွင် ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာ ၁၈ ရက်တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး သက်ဆိုင်သည့်နည်းဥပဒေများအရ နှစ်ရှည်မြေသုံးစွဲခွင့်အပေါ် တိကျသော ဖြေလျော့မှုများ ပြုလုပ်ပေးခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရမည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေအရ လက်ရှိ လာရောက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများစုကို စစ်တမ်းကောက်ဆန်းစစ်ကြည့်လျှင် မြေဈေးနှုန်းကြီးမြင့်မှုနှင့် မြန်မာနိုင်ငံသားလုပ်ငန်းပါတနာများ၏ အခြားသုံးခွင့်လျှောက်ထားဆောင်ရွက်ရာတွင် ကြာမြင့်မှုများမှာ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများ လျင်မြန်စွာ အခြေချဆောင်ရွက်နိုင်ရန် တွန့်ဆုတ်မှုများဖြစ်ပေါ် လျက်ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ မြန်မာ့စီးပွားရေးဦးဆောင်ဖြစ်သည့် မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်မှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုပ်ငန်းများ ထုထည်ကြီးမားစွာ လာရောက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် ဖိတ်ခေါ်ပေးနေသည့် အားလျော်စွာ နှစ်ရှည်မြေငှားရမ်းသုံးစွဲခွင့်ကိုလည်း ယခင်ထက်များစွာဖြေလျော့ပေးနေသည်မှာ မှန်ကန်သော်လည်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များအကြား ဖြစ်ပေါ်နေသော ပြင်ပအခက်အခဲများအပေါ် တင်ပြချက်များနှင့် စိန်ခေါ်မှုများစွာ ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတကာမှ ယင်းတို့နိုင်ငံများသို့ အပြိုင်အဆိုင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ပြုလုပ်ရန်ဖိတ်ခေါ်နေချိန်တွင် နှစ်ရှည်မြေသုံးစွဲခွင့်ခက်ခဲနေခြင်းသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများကို ထိခိုက်စေသကဲ့သို့ နိုင်ငံစီးပွားရေးအဆောက်အဦ တည်ထောင်စအချိန်ကာလ ပိုမိုကြာမြင့်စေပြီး နိုင်ငံတော်နှင့် ပြည်သူ့အကျိုး များစွာဆုတ်ယုတ်စေပါသည်။

အသိပေးလိုသည့်ဆန္ဒ၊ လုပ်ငန်းရှင်များအား တစ်ထိုင်တည်း ကူညီဖြေရှင်းပေးနိုင်မည့် အဖြေရှာနိုင်စေရန် ရည်ရွယ်၍ ဤဆောင်းပါးဖြင့် လှုံ့ဆော်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုလုပ်နိုင်သော မြေအမျိုးအစားများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖိတ်ခေါ်ခဲ့သည့်အလျောက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံနိုင်ရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးတွင် စက်မှုဇုန်များစွာ ဖော်ထုတ်ပေးခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ထုထည်ကြီးမားသော တိုက်ရိုက်နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် မြေကေများစွာ ဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ရန်လည်း အရေးကြီးလိုအပ်နေသည့် ကာလလည်းဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီးသည့်နောက် ပိုမိုထိရောက်စွာ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဖိတ်ခေါ်လျက်ရှိသည့် နည်းတူ၊ ယင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်လျက်ရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမည် အရပ်ဒေသနှင့် နှစ်ရှည်မြေငှားရမ်းသုံးစွဲခွင့် အတွက်မြေနေရာကို နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် ဖန်တီးပေးကြရမည်ဖြစ်သည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် တွင် အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး လက်ရှိ ဒီမိုကရေစီလမ်းကြောင်းပေါ်သို့ လျှောက်လမ်းခွင့်ပြုခဲ့သော မြန်မာနိုင်ငံ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၊ နိုင်ငံပိုင်နယ်နမိတ်အတွင်းရှိ မြေများသည် နိုင်ငံပိုင်သားဖြစ်သည့်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံသားများအနေဖြင့် အိမ်ခြံမြေ၊ ဥယျာဉ်ခြံမြေ၊ လယ်ယာမြေ၊ မြေလွတ်မြေရိုင်းများအားလုံးသည် နိုင်ငံတော်ကသာ စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်ကို တွေ့ရှိကြရမည် ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြေစီမံခန့်ခွဲမှုများကို လေ့လာလျှင် အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနအောက်ရှိ မြေများနှင့် ဝန်ကြီးဌာနများအောက်ရှိ မြေများဟူ၍ ပိုင်းခြားနိုင်သည်။ ထပ်မံစိစစ်ကြည့်လျှင်မူ ဘိုးဘွားပိုင်မြေ၊ နိုင်ငံတော်မှ ဌာနေနိုင်ငံသားများကို မြေငှားဂရမ်ဖြင့် အငှားချထားသည့်မြေများ၊ မြို့ပြနှင့် အိုးအိမ်ပိုင်မြေနှင့် ဝန်ကြီးဌာနပိုင်မြေများအဖြစ် တည်ရှိနေသည်ကို တွေ့ရှိကြရပေမည်။

ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးနှင့် မွန်ပြည်နယ် စသည့် အရပ်ဒေသတို့သည် ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းအများစု ရပ်တည်လျက်ရှိပြီး နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု များလည်း အများအပြား တည်ရှိနေသည်ကို စိစစ်တွေ့ရှိရမည်ဖြစ်သည်။ စက်မှုဇုန်မြေများဖော်ထုတ်ထားရှိသော်လည်း မြေဧရိယာအကျယ်အဝန်းများစွာလိုအပ်သော ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများအတွက်မူ စက်မှုဂရမ် မြေရရှိရန်အတွက် အချိန်နှင့်ငွေကြေးကုန်ကျမှုများရှိနေသည်ဟု တစ်နှစ်ခွဲကြာစောင့်ကြည့် လေ့လာမှုများက ဖော်ပြနိုင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝန်းတွင် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သော စက်မှုဇုန်များကို စာရင်းပြုစု၍ ဇယား (၁) အဖြစ် တင်ပြလိုပါသည်။ နိုင်ငံအတွင်း လက်ရှိမြေကာလပေါက်ဈေးအား လေ့လာလိုပါက Cost of Doing Business in Myanmar Survey Report 2017 တွင် စစ်တမ်းကောက်ယူ ထားသည့် အချက်အလက်များကို တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြေကို ရွေးချယ်ငှားရမ်း သုံးစွဲခြင်း သို့မဟုတ် ဖက်စပ်လုပ်ငန်းအဖြစ်သာ လုပ်ကိုင်ခွင့်ရှိသူတို့အဖို့ မြန်မာနိုင်ငံသား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များ သို့မဟုတ် မြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိသူများထံမှ တဆင့်ငှားရမ်းခြင်း ပြုလုပ်နိုင်သကဲ့သို့ ဝန်ကြီး ဌာနပိုင်လုပ်ငန်းများ၊ မြေနှင့်အဆောက်အဦများကို နှစ်ဖက်သဘောတူညီချက်ဖြင့် နှစ်ရှည် ငှားရမ်း လုပ်ဆောင်ခွင့် ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်သို့လည်း နှစ်ရှည်မြေငှားရမ်းခွင့် အား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသည့် ကာလအတွင်း သုံးစွဲခွင့်ကို အတည်ပြုပေးရန် လျှောက်ထားနိုင်သော အခွင့်အရေးကို ရရှိနိုင်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံသား လုပ်ငန်းရှင်များအဖို့ ယင်းတို့ ပိုင်ဆိုင်ထားသည့် ဥယျာဉ်ခြံမြေ၊ လယ်မြေများကိုလည်း စက်မှုလုပ်ငန်းသုံးရာတွင် ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား နှစ်ရှည်ငှားရမ်းနိုင်ရန် အခြားသုံးစွဲလျှောက်ထားနိုင်သည်။ ဥယျာဉ်ခြံမြေအား စက်မှုလုပ်ငန်းသုံးလျှောက်ထားမှုသည် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီဖြင့် ပြီးပြတ်နိုင်

သော်လည်း၊ လယ်မြေအား အခြားလုပ်ငန်းသုံးပြောင်းခွင့် လျှောက်ထားမှုသည် ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီသို့တိုင် တင်ပြခွင့်ပြုချက်ရယူရသည်ဟု လေ့လာ သိရှိရပြီး လုပ်ငန်းစဉ်တစ်လျှောက် လျှောက်ထားမှုသည် နှစ်ချီကြာမြင့်ပြီး ငွေကြေး တစ်စုံတရာ ကုန်ကျမှုများရှိသည်ဟု အခြားသုံးပြောင်းသူများထံမှ တင်ပြစာများအရ သိရှိရသည်။ ထို့အပြင် စက်မှုလုပ်ငန်းအတွက် အခြားသုံးစွဲခွင့် ရရှိခြင်းကို ယခင်အခေါ် လနဉာ (မြေယာဥပဒေအရပုံစံ ၁၅) ရရှိထားသည်ဟု ခေါ်နိုင်သည်။ ယင်းအဆင့်ရရှိပြီးပါက စက်မှုဂရမ်ပေါက်ရန် ဆက်လက် လျှောက်ထားရမည်ဖြစ်သည်။ လယ်ယာမြေအခြားသုံးစွဲလျှောက်ထားမှုသည် အဆင့်ဆင့်ဖြတ်ကျော် လျှောက်ထားရပြီး ကန့်ကွက်မှုများ၊ စိစစ်မှုများစွာ ပြုလုပ်ပြီးမှသာ ရရှိနိုင်သည့် အတွက် စောင့်ဆိုင်းနေခြင်းဖြင့် ကြာမြင့်မှုများကြောင်း နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများစွာ တွန့်ဆုတ်မှု၊ စိတ်ပျက်ကြောင်း တင်ပြစာများ၊ ကူညီဖြေရှင်းပေးပါရန် တင်ပြလွှာများ၊ အကြံပြုချက်များကို မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်မှ လက်ခံရရှိခဲ့မှုများ အပေါ် အကြံပေးကူညီမှုများစွာ ပြုလုပ်ပေးခဲ့ရသည်ကို တွေ့ရပါမည်။

ထို့ကြောင့် မြေဧရိယာကျယ်ပြန့်စွာ လိုအပ်သော ထုထည်ကြီးမားသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအနေဖြင့် စက်မှုဇုန်မြေများ တစ်စုတည်းရရှိရန် ခက်ခဲသကဲ့သို့ လယ်ယာမြေအခြားသုံးစွဲရယူရန်မှာလည်း မဖြစ်နိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရတို့ထံမှ နှစ်ဖက်သဘောတူညီချက်ရယူသော အဆင်ပြေနိုင်မည်ဖြစ်ရာ မြန်မာစီးပွားရေးအတွက် အမှန်တကယ် ထုတ်လုပ်မည့် ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း များအား နှစ်ရှည်မြေငှားရမ်းရေးကပင် တားဆီးထားဆဲအခက်အခဲကြီးတစ်ခုဖြစ်နေဆဲပင်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးရှိ နိုင်ငံတော်မှ ဖော်ထုတ်ခဲ့သည့် စက်မှုဇုန်များ		
စဉ်	စက်မှုဇုန်အမည်	တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်
၁။	တောင်ဥက္ကလာပစက်မှုဇုန်	ရန်ကုန်
၂။	အုန်းဆိပ်ကမ်းစက်မှုဇုန်- ၁	။

၃။	ဒဂုံသိပ်ကမ်းစက်မှုဇုန်- ၂	။
၄။	တောင်ဒဂုံစက်မှုဇုန်- ၁	။
၅။	တောင်ဒဂုံစက်မှုဇုန်- ၂	။
၆။	တောင်ဒဂုံစက်မှုဇုန်- ၃	။
၇။	မြောက်ဒဂုံစက်မှုဇုန်	။
၈။	မြောက်ဥက္ကလာပစက်မှုဇုန်	။
၉။	အရှေ့ဒဂုံစက်မှုဇုန်	။
၁၀။	ရွှေပေါက်ကံစက်မှုဇုန်	။
၁၁။	သာကတစက်မှုဇုန်	။
၁၂။	မင်္ဂလာဒုံစက်မှုဇုန်	။
၁၃။	ပျဉ်းမပင်စက်မှုဇုန်	။
၁၄။	ရန်ကုန်စက်မှုဇုန်	။
၁၅။	လှိုင်သာယာစက်မှုဇုန်- ၁	။
၁၆။	လှိုင်သာယာစက်မှုဇုန်- ၂	။
၁၇။	လှိုင်သာယာစက်မှုဇုန်- ၃	။
၁၈။	လှိုင်သာယာစက်မှုဇုန်- ၄	။
၁၉။	လှိုင်သာယာစက်မှုဇုန်- ၅	။
၂၀။	လှိုင်သာယာစက်မှုဇုန်- ၆	။
၂၁။	လှိုင်သာယာစက်မှုဇုန်- ၇	။
၂၂။	လှိုင်သာယာစက်မှုဇုန်- ၈	။
၂၃။	ရွှေလင်းပန်းစက်မှုဇုန်	။
၂၄။	ရွှေပြည်သာစက်မှုဇုန်- ၁	။
၂၅။	ရွှေပြည်သာစက်မှုဇုန်- ၂	။
၂၆။	ရွှေပြည်သာစက်မှုဇုန်- ၃	။
၂၇။	ရွှေပြည်သာစက်မှုဇုန်- ၄	။
၂၈။	မြောင်းတကာသံမဏိစက်မှုဇုန်	။
၂၉။	ဝါးတရာစက်မှုဇုန်	။
၃၀။	မွန်လေးစက်မှုဇုန်- ၁	မွန်လေး
၃၁။	မွန်လေးစက်မှုဇုန်- ၂	။
၃၂။	မြင်းခြံစက်မှုဇုန်	။
၃၃။	ပိတောက်စက်မှုဇုန်	။
၃၄။	ရတနာပုံစက်မှုဇုန်(မွန်လေး)	။
၃၅။	မုံရွာစက်မှုဇုန်	စစ်ကိုင်း
၃၆။	ကလေးစက်မှုဇုန်	။
၃၇။	ရေနံချောင်းစက်မှုဇုန်	မကွေး
၃၈။	ပခုက္ကူစက်မှုဇုန်	။
၃၉။	ပဲခူးစက်မှုဇုန်	ပဲခူး
၄၀။	ပြည်စက်မှုဇုန်	။
၄၁။	ပုသိမ်စက်မှုဇုန်	ဧရာဝတီ
၄၂။	မြောင်းမြစက်မှုဇုန်	။
၄၃။	ဟင်္သာတစက်မှုဇုန်	။

၄၄။	မြိတ်စက်မှုဇုန်	တနင်္သာရီ
၄၅။	အေးသာယာစက်မှုဇုန်	ရှမ်းပြည်နယ်
၄၆။	ဘားအံစက်မှုဇုန်	ကရင်ပြည်နယ်
၄၇။	မော်လမြိုင်စက်မှုဇုန်	မွန်ပြည်နယ်

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေများပါ နှစ်ရှည်မြေ အသုံးပြုခွင့် အခွင့်အရေး

ဤအပိုင်းတွင် ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော နိုင်ငံခြား/မြန်မာနိုင်ငံသားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေနှင့် လက်ရှိအတည်ပြုပြဋ္ဌာန်း အသုံးပြုလျက်ရှိသော ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် အသက်ဝင်ခဲ့သည့် မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေပါ နှစ်ရှည်မြေ အသုံးပြုခွင့်ဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းများကို နှိုင်းယှဉ်တင်ပြရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေများအရ ဌာနေမြန်မာနိုင်ငံသားများအနေဖြင့် ယင်းတို့အသုံးပြုသော မြေအမျိုးအစားအပေါ်တွင်သာ စက်မှုကုန်ရရှိရေးနှင့် ခိုင်လုံသော သက်သေ အထောက်အထားများ တင်ပြရုံဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်သို့ တင်ပြလျှောက်ထားနိုင်သော်လည်း နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမည့် လုပ်ငန်းရှင်များအတွက်မူ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသက်တမ်းအရ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နှစ်ရှည်မြေငှားရမ်းမှုအပေါ် နိုင်ငံတော်၏ အတည်ပြုမှုရယူရန် အတွက် တင်ပြလာသော မြေငှားရမ်းစာချုပ် (မူကြမ်း) အပါအဝင် (စက်မှုဇုန်မြေအပါအဝင်) သက်ဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြုလုပ်မည့် မြေတည်ရှိရာ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များသို့ မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အချက်အလက်များ ပေးပို့၍ အကြံပြုချက်များနှင့် ကန့်ကွက်မှုရှိ/မရှိ စသည့်အချက်များကို သဘောထား တောင်းခံရပြီး၊ ကန့်ကွက်မှုရှိသော မြေအသုံးပြုခွင့်များမှာ မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်သို့ပင် လုပ်ငန်းခွင့်ပြုရန် ဆက်လက်တင်ပြနိုင်တော့ခြင်းမရှိတော့ဘဲ နိုင်ငံခြားသားလုပ်ငန်းရှင်များအဖို့ စိတ်ပျက်စရာ ကိစ္စတစ်ခုအဖြစ် ပြောစမတ်ပြုခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ထို့အပြင် ရုံးတွင်းပိုင်းလုပ်ငန်းစဉ်အရ ဗဟိုလယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်

မတီ/ စီးပွားရေးရာကော်မတီများသို့ အတည်ပြုခွင့်ပြုချက်ကို တင်ပြကြရပြီး ငြင်းပယ်ခံရသည့် နှစ်ရှည်မြေ အသုံးပြုခွင့်များအတွက် နိုင်ငံခြားသားလုပ်ငန်းရှင်များ အနေဖြင့် ငွေကြေးအပြင် အချိန်ကုန်ဆုံးမှုများစွာဖြင့် စိတ်ပျက်မှုများစွာ ကြုံဆုံခဲ့ကြရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အနေဖြင့်လည်း မြေဧရိယာများစွာ ရယူရန်လိုအပ်သည့် လုပ်ငန်းများအတွက် အခြားသုံးခွင့်များ လျှောက်ထားကြရပြီး လုပ်ငန်းသုံး စက်မှုဂရမ်မြေ ပေါက်ရန် အဆင့်ဆင့်ကြာမြင့်လာသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ စွာကိုဖြတ်ကျော်ကြရပြီး ယင်းလုပ်ငန်းရှင်အများစု၏ တစ်နှစ်ခွဲကြာလေ့လာမှုအရ ငွေကြေးကုန်ကျမှု များစွာ တွေ့ကြုံရခြင်းနှင့် အချိန်ကာလကြာမြင့်စွာ စောင့်ဆိုင်းရခြင်းများ တွေ့ကြုံကြရသည်ကို စိစစ်တွေ့ရှိကြရမည်ဖြစ်သည်။ အချို့သောလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ယနေ့အချိန်ကာလထိပင် မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်သို့ တင်ပြစာများ ပေးပို့အကူအညီတောင်းခံမှုများလည်း ပေါ်ပေါက်နေဆဲဖြစ်သည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ် ပြဋ္ဌာန်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေများအရ နှစ်ရှည်မြေငှားရမ်းခွင့်ကို ကနဦးနှစ် ၅၀ နှင့် သက်တမ်းတိုး ၁၀ နှစ် နှစ်ကြိမ်ကိုလျှောက်ထားခွင့်စသည့် အခွင့်အရေးကိုပေးထားသော်လည်း တိကျသည့် နည်းဥပဒေဖော်ပြချက်များကို မတွေ့ရှိရပေ။ များစွာသော မြေဆိုင်ရာအခက်အခဲများစွာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်ကိုတွေ့ရှိရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် တင်ပြလာသည့် အဆိုပြုချက်များတွင်လည်း မရှင်းလင်းသည့် မြေပိုင်ဆိုင်မှုများ အစိုးရပိုင်မြေ၊ ဦးပိုင်မြေ၊ ပုဂ္ဂလလိကပိုင်မြေနှင့် စက်မှုဇုန်မြေစသည်တို့ကို အဆိုပြုချက်စိစစ်ရေးအဖွဲ့ဖြင့် စိစစ်ရာတွင်လည်း အချိန်ကြာမြင့်မှုများ ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးမှုများဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလာရောက်သူများအတွက် အတားအဆီးများစွာ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရပေသည်။ ရုံးတွင်းပိုင်းလုပ်ငန်းစဉ်များလည်း သာမန်ထက် များစွာ ရှုပ်ထွေးမှုများ၊ လိုအပ်ချက်များ ထပ်မံတောင်းခံရသည့်အတွက် လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် နိုင်ငံဝန်ထမ်းများ အကြား ဝိဝါဒကွဲပြားမှုများစွာ ကြုံတွေ့ခဲ့ကြရသည်ကို တွေ့ရှိရပေသည်။

လက်ရှိကျင့်သုံးနေသည့် မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေပါ နှစ်ရှည်မြေအသုံးပြုခွင့်အား ယခင်ဥပဒေအတိုင်း ကနဦးနှစ် ၅၀ နှင့် သက်တမ်းတိုး ၁၀ နှစ် နှစ်ကြိမ်ဟု ဖော်ပြထားသည့်အပြင် နည်းဥပဒေတွင် တိကျသောဖော်ပြချက်အဖြစ် စက်မှုဇုန်များတွင်လုပ်ကိုင်မည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများအတွက် တရားဝင် လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးထားပြီး နှစ်ရှည်မြေငှားရမ်းသုံးစွဲခွင့်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကော်မရှင်သို့ အတည်ပြုခွင့် လျှောက်ထားနိုင်ခွင့်ကို ခွင့်ပြုထားသည့်အပြင်၊ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ် အစိုးရများထံသို့ သဘောထားတောင်းခံခြင်းများကို လျှော့ချပေးခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရပေသည်။ ထို့အပြင် ယခင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေများအရ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် မြေပိုင်ရှင်များ၊ ကြားခံဥပဒေအကြံပေးများအကြား ခေတ်စားခဲ့သည့် မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်တွင် တင်လျှင် မြေဂရမ်ပေါက်မှ ရမည်ဟူသော စကားလုံးများစွာကို တားဆီးနိုင်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ သို့ရာတွင် ပတ်ဝန်းကျင် ပြည်သူများ၏ သဘောထားနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုမရှိစေရန်အတွက် စက်မှုဇုန်ပြင်ပတွင် လုပ်ကိုင်ရန်တင်ပြချက်များအပေါ် နှစ်ရှည်မြေငှားရမ်းသုံးစွဲခွင့်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံသား/ နိုင်ငံခြားသား မည်သည့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုမဆို ရုံးတွင်းလုပ်ငန်းစဉ်အရ သဘောထားများကို အလုပ်လုပ်ရက် ဆယ်ရက်အတွင်း စိစစ်အကြံပေးနိုင်ရန် တောင်းခံမှုများလည်း ယနေ့ထိ ရှိနေသည်ကို တွေ့ရှိရမည်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ယခင်ကာလများတွင် သဘောထားမှတ်ချက်များ တောင်းခံရာတွင် ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် တိကျသော ဖော်ပြချက်မပါရှိသကဲ့သို့ ဖြစ်ခဲ့ပြီး ဥပဒေပါ ခွင့်ပြုမိန့်ထုတ်ပေးမည့် ရက်ပေါင်း ၉၀ ကိုသာ ရည်ညွှန်းချက်ထားရှိ၍ သဘောထားတောင်းခံသည့်အတွက် အချို့သော တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရတို့ထံမှ သဘောထားမှတ်ချက်များ လချီ၊ နှစ်ချီကြာမြင့်သည့်အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်ရုံးတွင်း လုပ်ငန်းစဉ်အရ အကြိမ်များစွာ ထပ်မံသဘောထားများ တောင်းခံရခြင်းအတွက် အဆင့်များစွာ၊ စာရွက် စာတမ်းနှင့် ရုံးသုံးငွေကြေး ကုန်ကျမှုများ အထက်လူကြီးများအတွက် အလုပ်ပိုမိုထား

သကဲ့သို့ ဖြစ်ခဲ့သည့် အပြင်၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ အနေဖြင့်လည်း သဘောထားရရှိမှုသာ ကော်မရှင် အစည်း အဝေး တက်ရောက်ကြရသည့်အတွက် မသမာမှုများနှင့် အချိန်ကာလများစွာ စောင့်ဆိုင်းနေခဲ့ရမှုများကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုလုပ်ရန် တွန့်ဆုတ် လာခဲ့ကြရသည်။

လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်း ချက်များသည် ဆုလွယ် နပ်လွယ်စွာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်း များအတွက် နှစ်ရှည်မြေငှားရမ်းသုံးစွဲခွင့်ကို ဖြေလျော့ မှုများစွာဖြင့် ခွင့်ပြုထားသည်ကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ လုပ်ငန်း ရှင်များမှ စိတ်ကျေနပ်စွာ လက်ခံကြသည်ကို တွေ့ရှိကြရ ပေမည်။

လတ်တလောအခြေအနေများအရ စက်မှုဇုန် များတွင် မြေကာလပေါက်ဈေးမြင့်မားမှုသည် မြန်မာနိုင်ငံ သားများနှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် များစွာ ခက်ခဲနေဆဲဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် စက်မှုဇုန်ပြင်ပတွင် မြေဧရိယာများစွာ လိုအပ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် ဝန်ကြီးဌာနပိုင်မြေများကို ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်ရာ တွင် လည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရ တို့နှင့် ညှိနှိုင်းမှု အဆင်မပြေလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင် နေထိုင်သူများ၏ ကန့်ကွက်မှုများကြောင့် လည်းကောင်း ယနေ့တိုင် အဖြေရှာရခက်ခဲနေဆဲဖြစ် သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ ဖွင့်ဟချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို အမှန် တကယ်ထုတ်လုပ်ရန်အခွင့်အရေးမပေးဘဲ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု များကို မဖိတ်ခေါ်ဘဲ တွန်းကန်နေသည် ဟူသော ခံစား ချက်များ၊ စကားလုံးများစွာ ကြားနေခဲ့ကြရသည်။ အဓိက ပြဿနာမှာ နိုင်ငံရေးအကူးအပြောင်းအရ မြေဆိုင်ရာ မူဘောင် မတူညီချက်သည်လည်း ထိပ်တန်းတွင်ရှိသော စိန်ခေါ်ချက်တစ်ခု ဖြစ်သည်။

ဥပမာပေးရမည်ဆိုလျှင် ယနေ့အချိန်ထိ မြေ ဆိုင်ရာ ညှိနှိုင်းချက်များမရသေးသည့် ထုထည် ကြီးမား သည့် ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းကြီးများစွာ ရှိနေသည်မှာ သက်သေပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းလုပ်ငန်းရှင်များမှ တင်ပြ

ချက်နှင့် ဖွင့်ဟချက်များကိုကြည့်လျှင် ယင်းတို့သည် သွင်းကုန်/ထုတ်ကုန်အဖြစ် အခွန်ဆောင် တင်သွင်းရ သည်ကသာ စိတ်ချမ်းသာ၍ အကျိုးအမြတ်များစွာ ရရှိ သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် စေတနာထား၍ အလုပ် အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့် နည်းပညာများ ပေးဝေရန် ရည်ရွယ်လုပ်ဆောင်မှသာ အတားအဆီးများ၊ အချိန်နှင့် ငွေကြေးကုန်ကျမှုများစွာ တွေ့ကြုံနေရခြင်းအပေါ် စိတ် ပျက်မှုများစွာ ဖြစ်စေခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့်ခွင့်ပြုချက်ပေးသည့် အဖွဲ့အစည်း တွင်လည်း စဉ်းစားတွက်ဆစရာများစွာ ရှိနေသကဲ့သို့ နှစ်ရှည်မြေငှားရမ်းသုံးစွဲမှုသာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း လုပ် ကိုင်ရာတွင် အကျိုးရှိမည်ဟု တွက်ဆရသည်ဖြစ်ရာ နှစ်ဦး နှစ်ဖက်အတွက် ယနေ့အချိန်ထိ ခက်ခဲသော စိန်ခေါ်မှု များ တွေ့ကြုံနေဆဲဟုဆိုရပါမည်။ ထို့အပြင် လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ မည်မျှပင် ဖြေလျော့ပေးထားသော်လည်း ယနေ့အချိန်ထိ ခက်ခဲသော ပုစ္ဆာများအတွက် အဖြေရှာရန် ကြိုးစားနေဆဲ ကာလဟုဆိုရပေမည်။

ရှေ့လတွင် ဆက်လက်၍ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား ဆွဲဆောင်နေသည့်ပုံစံနှင့် နှစ်ရှည်မြေအသုံးပြုခွင့် ကမ်းလှမ်းထားသည်များကို နမူနာပေး ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်၏ အခန်း ကဏ္ဍတို့အပေါ် သုံးသပ်တင်ပြ ဆွေးနွေးသွားမည်ဖြစ်ပါ သည်။

ရှေ့လဆက်လက်ဖတ်ရှုပါရန်
လေးစားစွာဖြင့်

- ကျမ်းကိုးစာရင်း
- (၁) နိုင်ငံခြားနှင့် မြန်မာနိုင်ငံသား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ ၂၀၁၂
 - (၂) မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ ၂၀၁၆
 - (၃) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန လှုပ်ရှားမှုများ www.dica.gov.mm

တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်

|ဒေါက်တာပင်လုံအေး|

ယနေ့မျက်မှောက်ခေတ်တွင် နိုင်ငံအသီးသီးသည် မိမိတို့နိုင်ငံတည်ငြိမ်အေးချမ်းရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးစနစ်များကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရာတွင် နှစ်နိုင်ငံချင်းသော်လည်းကောင်း၊ ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့်သော်လည်းကောင်း အတူတကွ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်၍ ကြိုးပမ်း အကောင်အထည်ဖော်လျက် ရှိကြပါသည်။ ထိုသို့ ကြိုးပမ်းအကောင်အထည်မှုများအနက် နိုင်ငံ၏ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများအား ကာလတိုအတွင်း ထိရောက်စွာ တိုးတက် အောင်မြင်မှုများ ရရှိရန် စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့သည့် တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံ၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးမူဝါဒ လုပ်ငန်းစဉ်များမှာ အတူယူ မှတ်သားဖွယ် ကောင်းလှပါသည်။

တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံသည် အရှေ့အာရှရှိ ကိုရီးယားကျွန်းဆွယ်၏ တောင်ပိုင်းတွင် တည်ရှိပြီး ၁,၁၀၀ ကီလိုမီတာရှည်လျားသည်။ တောင်ထူထပ်သည်။ နိုင်ငံ၏ အနောက်ဘက်တွင် ပင်လယ်ဝါ၊ အရှေ့ဘက်တွင် ဂျပန်

ပင်လယ်နှင့် တောင်ပိုင်းတွင် တောင်တရုတ်ပင်လယ် ရေလက်ကြားတို့ တည်ရှိသည်။ နိုင်ငံအကျယ်အဝန်းမှာ ၁၀၀,၀၃၂ စတုရန်းကီလိုမီတာ ကျယ်ဝန်းသည်။

တောင်- မြောက်ကိုရီးယားစစ်ပွဲအပြီး ပြာပုံ ဘဝသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပြီး ကမ္ဘာ့အဆင်းရဲဆုံးနိုင်ငံငယ်တစ် နိုင်ငံအဖြစ်မှ Miracle on the Han River ဟု ထင်ရှားသော တောင်ကိုရီးယား နိုင်ငံ၏ အံ့ဩဖွယ် စီးပွားရေး ပြောင်း လဲမှုဖြင့် ကမ္ဘာ့ချမ်းသာသောနိုင်ငံများမှ ဝင်ရောက်နိုင် သည့် Organization for Economic Cooperation and Development-OECD နှင့် G(20) အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်သို့ ဝင် ရောက်နိုင်ခဲ့ပြီး မျက်မှောက်ကာလတွင်လည်း စီးပွားရေး အောင်မြင်မှုများအား ဆက်လက်ထိန်းထားနိုင်ပြီး ၂၁ ရာစု၏ ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးကိုလည်း လွှမ်းမိုးထားနိုင်ခဲ့သည်။

စစ်ပွဲအပြီးနိုင်ငံတော်

တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံသည် တောင်- မြောက် ကိုရီးယားစစ်ပွဲအပြီးတွင် နိုင်ငံ၏ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှု လုပ်ငန်းများအား မျိုးဆက်တစ်ဆက်အတွင်း နိုင်ငံကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခြင်း၊ စက်မှုနှင့် အတတ်ပညာဖွံ့ဖြိုး တိုး တက်မှုပိုင်ဆိုင်ခြင်း၊ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခြင်းစသည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုအင်္ဂါရပ်များနှင့် ပြည့်စုံသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သို့ ရောက်ရှိစေရန် စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့သည့် နိုင်ငံဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံသည် စစ်ဘေးဒဏ် ကြောင့် အခြေခံအဆောက်အအုံအားလုံးနီးပါး ပျက်စီးခဲ့ ရပြီး ယနေ့တိုင် နယူးကလီးယားလက်နက်ပိုင်ဆိုင် သည့် အိမ်နီးချင်း မြောက်ကိုရီးယားနိုင်ငံ၏ ခြိမ်းခြောက်မှု ဒဏ်ကို ခံနေရသော်လည်း မျက်မှောက်တွင် အာရှတိုက် ၏ စတုတ္ထမြောက် စီးပွားရေးအင်အားကြီး နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ အဖြစ်ရပ်တည်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

Saemaul Undong Movement

ကိုရီးယားကျွန်းဆွယ်စစ်ပွဲအပြီး ကိုရီးယားနိုင်ငံ သည် တောင်ပိုင်းနှင့် မြောက်ပိုင်းအဖြစ် ခွဲထွက်ခဲ့သည်။ စစ်ပြီးခေတ်ကာလတွင် တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံသည် ဝင်ငွေ အနိမ့်ကျဆုံးနှင့် အဆင်းရဲဆုံး နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်ရှိ GDP မှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၇၉

ဒေါ်လာသာရှိခဲ့ပြီး ထိုအချိန်က ဆာဟာရနိုင်ငံများ၏ GDP ထက် နိမ့်ကျခဲ့သည်။ ၁၉၇၀ ခုနှစ်တွင် တောင်ကိုရီး ယား သမ္မတ ပက်ချ်ဟီးမှ လူမှုအဖွဲ့အစည်း လှုပ်ရှားမှု (သို့မဟုတ်) Saemaul Undong Movement လှုပ်ရှားမှုဟု ထင်ရှားသော ကျေးရွာ လှုပ်ရှားမှုသစ်ဖြင့် နိုင်ငံ၏ ကျေးလက်ဒေသပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအား ဖော်ဆောင်ခဲ့ သည်။

Saemaul Movement ၏အခြေခံအချက်များ အား အဆင့်(၄) ဆင့်ဖြစ်သော (က) စီမံချက်အား အခြေခံ သဘောတူညီမှုများရယူခြင်း၊ (ခ) စီမံကိန်းအား အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ (ဂ) စီမံကိန်း ပင်မလုပ်ငန်း စဉ်နှင့် (ဃ) စီမံကိန်း၏ နောက်ဆုံးအဆင့်ဖြင့် အကောင် အထည်ဖော်ခဲ့သည်။ လှုပ်ရှားမှု၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျေးလက်ဒေသ၏ မြို့ပြနှင့် လူနေမှုအဆင့် အတန်း ကွာဟမှု၊ ဆင်းရဲမွဲတေမှုကို လျှော့ချရန်၊ အခြေခံလူမှု ဘဝများနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်နှင့် ကျေးလက် ဒေသ အခြေခံ အဆောက်အအုံနှင့် ဝင်ငွေတိုးတက်လာ စေရန်တို့ဖြစ်သည်။ လှုပ်ရှားမှုသည် အစိုးရနှင့် ကျေးလက် ပြည်သူတို့တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှုကြောင့် ကာလတိုအတွင်း အောင်မြင်မှုများ ကြီးမားစွာရရှိခဲ့ပြီး နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေး အခြေအနေမှာ သိသာစွာ တိုးတက်ခဲ့သည်။

ဗဟိုအစိုးရသည် ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်း များအား ပြည်သူများမှ တက်ကြွစွာ ပါဝင်နိုင်စေရန် ဆုပေးသော စနစ်အားကျင့်သုံးခဲ့သည်။ တစ်ရွာချင်း အလိုက် ဘီလပ်မြေနှင့် သံချောင်းများစသည့် ကုန်ကြမ်း များကို သတ်မှတ်ပမာဏအတိုင်း ကျေးရွာအလိုက် ဝေငှ ချ် ကိုယ်ထူကိုယ်ထစနစ်အား အလေးထားရန် လှုံ့ဆော်နိုင် ခဲ့သည်။ ပြည်သူအချင်းချင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်၍ ၎င်းတို့၏ ဆန္ဒအရ စီမံကိန်းများအား အကောင်အထည် ဖော် ယှဉ်ပြိုင်စေခဲ့သည်။ အောင်မြင်သော ကျေးရွာများ အား ဘီလပ်မြေအိတ်နှင့် သံချောင်းများအား ဆုအဖြစ် ချီးမြှင့်ပေးခဲ့သည်။

အခြေခံအဆောက်အအုံများအား ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

ကျေးလက်ဒေသတွင် အခြေခံအဆောက်အအုံ များဖြစ်သော လမ်းများနှင့် တံတားများအား ခေတ်မီ

တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ သက်ကယ်မိုးအိမ်များအား မြေအုတ်များဖြင့် အစားထိုးကာ ပြင်ဆင်မိုးခဲ့သည်။ ရေသွင်း စိုက်ပျိုးရေးစနစ်အား အလေးထား ဖော်ဆောင်၍ ကျေးလက်ဒေသများတွင် စက်ရုံများ တည်ဆောက်ပေးခြင်းဖြင့်နိုင်ငံတစ်ဝန်းခေတ်မီစေရန်အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ လှုပ်ရှားမှုသည် လူမှုအဖွဲ့အစည်းအား ကိုယ်ထူကိုယ်ထစနစ်ဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်သော မူဘောင်ဟု အသိအမှတ်ပြုသည်။ ထို့ကြောင့် ကုလသမဂ္ဂမှ Saemaul Movement အား ထိရောက်သော ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးမှု၏ ထိရောက်သောပုံစံအဖြစ်အသိအမှတ်ပြုခဲ့သည်။

စက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း

နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်အတွက် အဓိက မောင်းနှင်အားမှာ စက်မှုလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးလက်ဒေသတွင် စီးပွားရေး ဘက်ညီစွာ တိုးတက်လာသည်နှင့် အမျှ အစိုးရသည် နိုင်ငံတစ်ဝန်းရှိ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအား အားကောင်းခိုင်မာစေရန် အလေးထား ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အစိုးရ၏ အသေးစားနှင့် အလတ်စားစက်မှုလုပ်ငန်းများအား အားပေးမှုကြောင့် ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် စက်မှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများမှာ GDP ၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်မြင့်တက်လာခဲ့သည်။

ထို့အပြင် အစိုးရနှင့် နိုင်ငံခြားအကူအညီအထောက်အပံ့များမှ အားကောင်းခိုင်မာစွာ ထောက်ပံ့မှုများကြောင့် နိုင်ငံ၏စက်မှုလုပ်ငန်းများသည် ခေတ်မီနည်းပညာရပ်များဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ အီလက်ထရွန်းနစ်လုပ်ငန်းများ၊ မော်တော်ကားထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းများနှင့် အသေးစားလုပ်ငန်းစုများမှ ချည်မျှင်နှင့်အထည် လုပ်ငန်းများတွင် တိုးတက်မှုများ ရရှိခဲ့သည်။ စက်ရုံများတွင် လူသားလုပ်အားအနည်းငယ်ဖြင့် ထုတ်ကုန်များပြားစွာ ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် Automation System များကို ပြောင်းလဲကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအနေဖြင့် ရန်ပုံငွေ၏ ထက်ဝက်ကျော်ခန့်ကို Automation System ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။

၁၉၆၀ မှ ၁၉၈၀ ခုနှစ်သည် စီးပွားရေးအားလျင်မြန်စွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သည့် ကာလဖြစ်ပြီး နိုင်ငံ၏အသားတင် ပြည်တွင်းထုတ်ကုန်မှာ နှစ်စဉ် ၈ ရာခိုင်နှုန်းပုံမှန်တိုးတက်ခဲ့ရာ ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂ ဒသမ ၇ ဘီလီယံ ရှိခဲ့ရာမှ ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၃၀ ဘီလီယံခန့်မြင့်တက်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့်လည်း အဆိုပါ အခန်းကဏ္ဍတွင် အကူအညီအထောက်အပံ့များစွာ ပေးခဲ့သည်။ စက်မှုထုတ်ကုန်များ တင်ပို့မှုပုံစံမှတစ်ဆင့် နည်းပညာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ထုတ်ကုန်တိုးမြှင့်နိုင်စွမ်းအတွက် အစိုးရအနေဖြင့် အလေးထား ကူညီထောက်ပံ့ပေးမှုများ ဆောင်ရွက်ခဲ့သဖြင့် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်တွင် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မှုများ မြင့်တက်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံတကာတွင် အောင်မြင်မှုရရှိသော လုပ်ငန်းများအားလည်း ချီးမြှင့်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံအတွင်းသို့ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ပုံမှန်စီးဝင်နိုင်ရေးအတွက်လည်း အားပေး ဆောင်ရွက်ခဲ့သဖြင့် နိုင်ငံသည် ပြည်ပပို့ကုန်တိုးမြှင့်မှု မြင့်မားလာခဲ့ပြီး နိုင်ငံဝင်ငွေများလည်း သိသာစွာ တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ထို့အပြင် အားကောင်း ခိုင်မာသည့် ငွေကြေးမူဝါဒတစ်ရပ်နှင့် တင်းကျပ်သော ဘဏ္ဍာငွေ တိုင်းတာမှုများအား ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်ကာလများတွင် ကိုရီးယားနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးသည် ဗဟိုမှချမှတ်သော စီမံကိန်းများနှင့် အစိုးရတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပုံစံများမှ ဈေးကွက်စီးပွားရေးသို့ ပြောင်းလဲဦးတည်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများအား သမ္မတကင်ဒေးဂျီမှ တွန်းအားပေး ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုနှုန်းအား ၁၉၉၀ ခုနှစ်တွင် ၁၀ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် ၉ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်းသို့ တိုးမြှင့်ခဲ့၍ ကိုရီးယားနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးအား အာရှ၏စီးပွားရေး ဖြန့်ကျက်မှု နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအဖြစ် ရောက်ရှိအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။

ခေတ်မီနည်းပညာများအား အားပေးထောက်ပံ့သည့်အနေဖြင့် အစိုးရတာဝန်ရှိသူများ၊ ပညာရှင်များနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များပူးပေါင်း၍ စက်ရုပ်ကဲ့သို့သော စက်မှုအီလက်ထရွန်းနစ်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ၊ ဇီဝနည်းပညာရပ်များ၊ မိုက်ခရိုအီလက်ထရွန်းနစ်များ၊ အနုစာတု